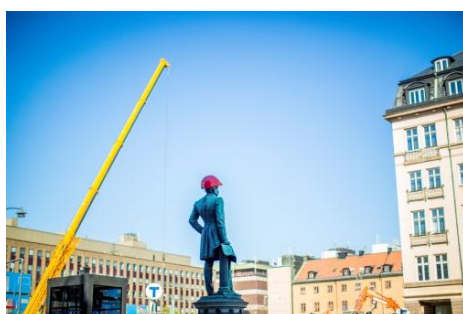

Möjligheternas stad

Folkpartiet liberalernas förslag till budget år 2015 för Stockholms stad

Framtidens Stockholm – staden där alla kan växa!

Ett starkare Stockholm byggs med arbete. När fler människor ges möjlighet till arbete och egen försörjning stärks också våra möjligheter att utveckla staden. Sedan 2006 har 100 000 fler stockholmare fått ett jobb. Enbart genom starten av Jobbtorg Stockholm har det varit möjligt för över 18 000 stockholmare att gå från utanförskap till egen försörjning. Och antalet personer som lever på ekonomiskt bistånd är idag på den lägsta nivån sedan mätningarna startade 1982. 100 000 fler jobb är bara början. Jobben måste bli ännu fler och komma fler till del.

Vi har gjort det mer lönsamt att arbeta. Med Alliansregeringens jobbskatteavdrag och sänkt kommunal- och landstingsskatt har en undersköterska fått motsvarande en hel månadslön extra efter skatt per år. Genom fortsatt låg skatt får stockholmarna större rådighet över sin egen ekonomi och mer frihet i vardagen.

Vi har effektiviserat den kommunala förvaltningen för att bättre hushålla med varje skattekrona och har prioriterat kärnverksamheten som förskola, skola, äldreomsorg och omsorg om stadens funktionshindrade.

Vi har varit garanten för en stark och välskött ekonomi och levererat överskott i boksluten varje år under den tiden vi har haft väljarnas förtroende att styra Stockholm. Samtidigt har vi satsat mer än någonsin på äldreomsorgen, skolan och våra sociala verksamheter. Vi har investerat 18 miljarder i nya skolor, äldreboenden och idrottsanläggningar. Vi har byggt 9 nya fullstora hallar och 48 nya konstgräsplaner, och renoverat fem ridhus. Våra satsningar på miljön fortsätter att ge resultat. Redan 2012 nådde vi 2015 års mål för minskning av växthusgasutsläpp och prognosen är att vi kommer att klara miljökvalitetsnormen för partiklar under 2014.

Tack vare att fler stockholmare arbetar ökar skatteintäkterna och stadens ekonomi stärks. Nyckeln till att utveckla och förstärka välfärdsverksamheterna är att fler får ett jobb som de kan försörja sig på. Vi kommer därför alltid att stå upp för en politik som prioriterar jobb framför bidrag. Bidragslinjen är ett hot mot Stockholms och därmed också hela landets ekonomi. Stockholm är hela Sveriges ekonomiska motor.

En skola i världsklass är avgörande för Stockholms framtida utveckling. Vi har därför under de två senaste mandatperioderna ökat resurserna till de skolor och elever som har de största behoven. Vi har byggt ut sommarskolan och alla elever garanteras nu läxhjälp. Och vi har höjt lönerna för Stockholms lärare med över 7 000 kronor per månad. Kunskapsresultaten har förbättrats. Föräldrar som har barn i förskolan är mer nöjda än någonsin.

Vi har under de två senaste mandatperioderna successivt höjt takten för bostadsbyggandet och vi har beslutat om att bygga bostäder motsvarande ett helt Malmö till 2030. Under våra år i majoritet har över 30 000 nya bostäder byggts i Stockholm och 7 500 studentbostäder är på väg fram som ett resultat av Alliansens tid i majoritet. Under perioden 2007-2014 var 40 procent av alla nya

bostäder hyresrätter. Vi har satsat på nya miljöprofilområden såsom Norra Djurgårdsstaden och vi har genomfört en hållbar upprustning av miljonprogramsområden i dialog med de boende och utan statligt stöd.

Genom att skapa förutsättningar för en fortsatt tillväxt och med en stark och välskött ekonomi har vi kunnat satsa på en kvalitativ och tillgänglig välfärd för stockholmarna. För att kunna fortsätta växa krävs en offensiv satsning på att bygga nya långsiktigt hållbara bostäder, en stor utbyggnad av kommunal service – alltifrån nya förskolor och skolor, till äldreomsorg, bostäder med särskilt stöd och service, kultur och idrott. Kvaliteten inom verksamheterna ska vara den högsta.

Stockholm håller positionen som världsledande miljöstad. Vi har bekämpat luftföroreningar, gifter och växthusgasutsläpp och tagit fasta på Stockholms gröna värden och den täta stadens fördelar. Vår ambitiösa miljöpolitik har gett en stadsmiljö som är trygg, säker och trevlig. Under förra mandatperioden har Stockholm tagit ett nytt brett grepp om miljön. Vi har satsat stort på solenergi, klimatanpassning, matavfallsinsamling samt på att minska buller och på att fasa ut giftiga kemikalier. Vi har antagit utmaningen att göra Stockholm till en cykelstad i världsklass och satsat en miljard kronor på att bygga ut cykelinfrastrukturen.

Vi prioriterat allt som gör att stockholmarna enkelt ska kunna ta sig fram i Stockholm, till och från jobbet, till och från gymmet, till och från förskolan. Det har handlat om allt ifrån nya snöröjningsmaskiner på vintern som håller trottoarer och cykelbanor isfria och cykelmiljardens investeringar till beslut om en historisk utbyggnad av tunnelbanan och påbörjandet av byggandet av Förbifart Stockholm och ombyggnaden av Slussen. Vi har investerat 18 miljarder i nya skolor, äldreboenden och idrottsanläggningar.

När Stockholms stad bytte majoritet 2006 var äldreomsorgen kraftigt underfinansierad. Sedan dess har Alliansen tillfört mer än en miljard kronor till stadens äldreomsorg trots att antalet invånare äldre än 80 år samtidigt har minskat med drygt 10 procent. Detta i sig är en historisk satsning på stadens äldreomsorg. Stadens årligt genomförda brukarundersökningar visar att äldre i staden aldrig har varit mer nöjda än de är nu. Med sin hemtjänst, med sitt vård- och omsorgsboende och med sin dagverksamhet. Det är med Alliansen som 350 miljoner kronor har tillförts för ökad bemanning på demensboenden sedan 2011.

Idag är 84 procent nöjda med sitt särskilda boende i Stockholm och 84 procent är nöjda med sin hemtjänst i Stockholm.

Vi intensifierade under förra mandatperioden arbetet med att göra Stockholm mer tillgängligt. Stockholm kom 2012 tvåa i EU:s tävling om mest tillgängliga EU-stad. Tillgänglighetsarbetet har utvecklats från att bedrivas i projektform till att vara en naturlig del av den dagliga verksamheten. Här har stadens program för delaktighet varit av avgörande betydelse. Vi har fortsatt prioriterat att minska arbetslösheten för personer med funktionsnedsättning. Vi har till exem-

pel genomfört satsningar på visstidsanställning av personer med funktionsnedsättning, på att öppna upp för fler praktikplatser i staden och på att chefer i staden utbildas i funktionsnedsättningar.

Sedan 2006 har vi genomfört omfattande satsningar på biblioteken. Flera bibliotek har flyttat till mer tillgängliga lokaler och elva bibliotek har renoverats. Stockholm har fått sju nya bibliotek, bland annat tre t-banebibliotek. Öppettiderna på kvällar och helger har ökat.

Målet för kulturpolitiken har varit att kulturen ska växa och nå fler. El Sistema har startat i Skärholmen och Husby, eleverna i Kulturskolan har ökat från 14 000 till 16 000 och subventionen för skolans biljettköp av kultur har höjts med cirka 40 procent. Vi har infört en kulturbonus som stimulerar det fria kulturverksamheterna att nå fler besökare.

Framtidens Stockholm är de många möjligheternas stad. Hit kan människor söka sig för att få vara sig själva och kunna förverkliga sina egna drömmar. Här bejakas mångfald och idéer. Stockholm är en öppen, trygg, jämlik och tolerant stad som tar tillvara på alla människors livschanser. Stockholm är helt beroende av att människor flyttar hit från hela Sverige och hela världen, beroende av alla talanger och kompetenser. För att Stockholm ska kunna fortsätta växa på ett bra sätt behövs alla och alla är välkomna.

Stockholm är den vackra, gröna staden belägen där sjö möter hav. Här finns miljöer för alla livsstilar och önskemål, från kvartersparker och kajer till naturreservat med sjöar och skog. I staden finns gammalt och nytt sida vid sida. Staden ska byggas med förnuft på Stockholms och stockholmarnas villkor. Utvecklingen går hand i hand med att vi vårdar vår värdefulla, vackra natur och vårt klara vatten. Tre nya naturreservat har gjorts klara för inrättande och en plan för att restaurera stadens vattendrag håller på att arbetas fram.

Att bo i en stad är ett klokt miljöval. När människor bor nära varandra kan vi dela på tekniska lösningar som bidrar till en bättre miljö. Lösningar som vårt gemensamma fibernät bidrar till att göra Stockholm till en smart och hållbar stad.

Satsning på kunskap och forskning är vägen framåt. Stockholms ställning som universitetshuvudstad är viktig ur flera aspekter. Det ger oss möjlighet att möta framtidens efterfrågan på kvalificerad arbetskraft samtidigt som studenterna utgör en ovärderlig resurs för en kunskapsintensiv tillväxtregion som Stockholm. Med ökad konkurrens från omvärlden behöver vi dock kapacitet för ännu fler studenter, gästföreläsare och forskare. Därför har vi i Stockholms stad tagit steg för att utveckla Stockholm som kunskaps- och universitetshuvudstad.

Sedan vi fick förtroendet att styra staden har valfriheten i välfärden ökat och anställda inom välfärdssektorn har både fått fler arbetsgivare att välja bland och givits möjlighet att starta egna företag.

Vi har prioriterat att satsa stockholmarnas gemensamma resurser där de bäst behövs. Vi har stoppat slöseriet och tar ekonomiskt ansvar. Med en långsiktig och ansvarstagande politik har vi hållit skattetrycket nere och skapat värden för framtida generationer.

Stockholm är en stad där alla kan växa och forma sina liv på egna villkor. Fler ska kunna leva på sin lön, samtidigt som tryggheten finns för alla dem som behöver hjälp och stöd i vardagen. Den som hamnar i utanförskap får hjälp tillbaka. Antingen det gäller ungdomar som behöver stöttning för att klara skolan och komma ut i arbetslivet eller människor som behöver omfattande stöd för att ta sig ur missbruk eller en annan svår situation. Den som idag har försörjningsstöd ska kunna följa de tusentals som har kommit i egen försörjning via stadens Jobbtorg.

Tack vare att allt fler arbetar i Stockholm är vi många som bidrar till den gemensamma välfärden. Alla unga stockholmare får en god utbildning och en bra start i livet. De yngre barnen går i en trygg och rolig förskola. Personer med funktionshinder får hjälp och stöd i vardagen och äldre vet att stadens stöd och service finns när de behöver den. Att själv eller i samråd med anhöriga kunna välja skola eller vård- och omsorgsgivare är viktigt för stockholmarnas möjlighet att utforma vardagen efter egna önskemål. Vänstermajoritetens politik hotar 68 äldreboenden med nedläggning och 40 000 barn och unga riskerar att sakna en skola att gå till i Stockholms stad.

Stockholmarna ska ha frihet och möjlighet att förverkliga sina drömmar om ett bra liv. Politiken ska riva hinder och skapa förutsättningar istället för att bestämma hur stockholmarna ska leva sina liv. Vi strävar efter att förenkla för invånare och företag i relationerna med staden. Vi vill stärka människors **egenmakt** genom att utveckla och förbättra valfriheten. Stockholm ska vara såväl socialt som ekonomiskt och ekologiskt hållbart.

Tillsammans med stockholmarna vill vi göra en bra stad ännu bättre. Med utgångspunkt i det som är bra och värt att vårda, riktar vi ansträngningarna mot det som fortfarande behöver förbättras.

De förslag som vi fyra allianspartier presenterade i alliansmanifestet inför valet 2014 inryms också i respektive partis budget för Stockholm 2015-2017.

Alliansen fortsätter att arbeta för ett Stockholm där alla kan växa.

Anna König Jerlmyr	Lotta Edholm	Per Ankersjö	Erik Slottnér
Moderaterna	Folkpartiet	Centerpartiet	Kristdemokraterna

Folkpartiet liberalernas förslag till budget för år 2015

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FRAMTIDENS STOCKHOLM – STADEN DÄR ALLA KAN VÄXA!	1
STOCKHOLM – MÖJLIGHETERNAS STAD	16
Ekonomi	17
Sverige saknar ledarskap	20
Stockholm saknar ledarskap	21
Folkpartiets vision för Stockholm	22
Den öppna staden	22
Den växande staden	23
Kunskapsstaden	24
Den kreativa staden	26
Den hållbara staden	26
Den trygga staden	27
KOMMUNSTYRELSEN M.M.	29
Stadsledningskontoret	30
Stockholm ska växa och utvecklas	30
Kompetensförsörjning med stockholmarnas behov som utgångspunkt	31
Inrätta en bostadsgeneral	31
Skolplanering för ett växande Stockholm	32
Mindre byråkrati	32
Låt äldre arbeta kvar längre	32
Studentmedarbetare	33
REVISORSKOLLEGIET	33

VALNÄMNDEN	34
STADSDELSNÄMNDERNA	34
Stärkt lokaldemokrati	34
Förskola i världsklass	34
Trygghet	35
Mer stöd till socialsekreterarna	35
Förskoleverksamhet	35
Värna de små barngrupperna	36
Bygg ut förskolan	36
Tydliga mål i förskolan	36
Medarbetarnas kompetens är avgörande	37
Tidiga insatser för barn som behöver mer stöd	38
Samverkan	38
Verksamhet för barn, kultur och fritid	39
Aktiviteter för barn och unga	39
Kultur för alla	40
Sommarkoloniverksamhet	40
Öppna förskolan	41
Parklekar	41
Hemgårdar	41
Föreningsstöd	41
Äldreomsorg	42
Utveckla valfriheten	42
Höjd kvalitet inom äldreomsorgen	42
Rehabilitering och förebyggande arbete	43
Ett brett utbud av aktiviteter	43
Större självbestämmande i äldreomsorgen	43
Ökad livskvalitet	43
Stöd till anhöriga	44
Nya bostäder	44
Ökad trygghet i vardagen	44
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	45
Ökad specialisering i biståndsbedömningen	45
Daglig verksamhet	45
Bättre villkor för synskadade	45
Nya bostäder	46
Stockholm – en stad för alla	46
Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri	46
Förebyggande arbete och tidiga insatser för barn och ungdomar	47
Samverkan skola och socialtjänst	47
Drog- och brottsförebyggande arbete	48
Arbete mot hemlöshet	48
Insatser för kvinnofrid och våld i nära relationer	49

Socialpsykiatri	49
Stadsmiljöverksamhet	49
Rent, snyggt och tryggt	49
Samverkan ger effektivare resursutnyttjande	50
Tillgänglig stadsmiljö för alla	50
Ekonomiskt bistånd	51
Extra satsning på barns fritid	51
Ökad jobbstimulans	51
Arbetsmarknadsåtgärder	52
AVFALLSNÄMNDEN	53
ARBETSMARKNADSNÄMNDEN	53
Samma villkor för personer med funktionsnedsättning	54
Låt äldre arbeta kvar längre	54
Satsa på feriejobben	54
Yrkesintroduktionsanställningar	55
Studentmedarbetare	55
Integration	55
Nationella minoriteter	56
Vuxenutbildning	56
EXPLOATERINGSNÄMNDEN	57
140 000 nya bostäder till 2030	58
Uppmuntra nya sätt att bygga	58
Markanvisa för kvalitet och konkurrens	59
Studentbostäder	59
Staden är mycket mer än bostäder	59
Både hyra och äga	60
Både stora och små bostäder	60
En etableringsplan för företag och arbetsplatser	60

Mer kvartersstad och mer funktionsblandning	60
En tätare och mer sammankopplad stad	60
Helhetsgrepp om City	61
Mer grönt i Stockholm	61
FASTIGHETSÄMNDEN	62
IDROTTSÄMNDEN	64
Bättre tillgång till idrottsanläggningar	65
Bättre förutsättningar för ishockey	65
Idrotten ska nå fler	65
Jämställd idrott	66
Stärk spontanidrotten	66
Tillgänglig idrott och fritid för alla	66
Utbyggnad av idrottsanläggningar	66
Satsa på simskolor	67
Energieffektiva anläggningar	67
Fler externa aktörer	67
Tryggare vardagsmotion och idrottsliv	67
KULTURNÄMNDEN: KULTURFÖRVALTNINGEN	67
Biblioteksverksamheter	68
Stockholm konst och Liljevalchs konsthall	69
Kulturpedagogisk verksamhet för barn och unga	70
Fritt och växande kulturliv	70
Stockholm som filmstad	71
Evenemang	71
Stockholms stadsmuseum och Medeltidsmuseet	71
KULTURNÄMNDEN: STADSARKIVET	73

Offentlighetsprincip i den digitala tidsåldern	73
Tillgänglighet	74
KYRKOGÅRDSNÄMNDEN	75
MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN	75
Världsledande miljö- och klimatarbete	76
Energieffektivisering	76
Bättre bilpark	77
Matavfall	77
Luftkvalitet	77
Nära till naturen	78
Högkvalitativ tillsyn	78
Ett giftfritt Stockholm	78
Hållbar användning av mark och vatten	78
God kommunikation med medborgarna	79
SERVICENÄMNDEN	80
SOCIALNÄMNDEN	81
Barn och ungdom	81
Insatser för kvinnofrid och våld i nära relationer	82
Kampen mot hedersrelaterat våld och förtryck	82
Funktionsnedsättning	82
Socialpsykiatri	83
Hemlöshet	83
Missbruk	84
Drog- och brottsförebyggande arbete	85
Stärk arbetet mot prostitution	85
Ekonomiskt bistånd	85

Höjd kvalitet i socialtjänsten	86
Utveckling av e-tjänster	86
STADSBYGGNADSNÄMNDEN	87
Ökat bostadsbyggande	87
Ett tätare och mer sammanhängande Stockholm för fler	88
Värna Stockholms unika karaktär	90
Bättre arkitektur	90
Bättre service och utvecklad organisation	91
TRAFIKNÄMNDEN	92
Effektivare användning av gaturummet	93
Dyrare och besvärligare för framkomlighetsförstörarna.	93
Snabbare, säkrare, smidigare med cykeln	93
Förbättra trafiksituationen för gående	94
Mer tunnelbana	94
Fler spårvagnslinjer, 4:an, Hela Spårväg syd och City och Mer tvärbana.	94
Enklare och fler övergångar	95
Blå kollektivtrafik	95
Bygg nya Slussen - NU	95
Brommaplan	95
Bevara Bromma flygplats	95
Bygg Förbifart Stockholm och Österleden	96
Trängselskatten	96
Mer kunskap och fler perspektiv i trafikplaneringen	96
Underhåll och skötsel - lika viktigt som utbyggnad	96
Bättre luft	96
Underlätta utvecklingen	97

Grönare Stad	97
UTBILDNINGSNÄMNDEN	98
Kunskap är målet	99
Slå vakt om valfriheten	101
Trygghet och studiero	101
Höj läraryrkets status	102
Tydligt ledarskap med fokus på resultat	103
Satsa på skolbiblioteken	103
Bildning och kreativ kunskap	103
Jämställdhet i skolan	104
Tidiga insatser och särskilt stöd	104
Elevhälsa	104
Satsa på skolmaten	105
Samverkan skola och socialtjänst	105
Samverkan skola och förskola	106
Skolplanering för ett växande Stockholm	106
Fristående förskola	107
Grundskola	107
Grundsärskola	109
Fritidshem och öppen fritidsverksamhet	110
Gymnasieskola	110
Gymnasiesärskola	112
Miljö	112
ÄLDRENÄMNDEN	113
Fördjupad valfrihet	114
Höjd kvalitet inom äldreomsorgen	114

Anhörigstöd	115
En mångfald av boendeformer	115
Trygghet	116
ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN	116
CENTRAL MEDDELSRESERV	118
FINANSFÖRVALTNING	119
KONCERNEN STOCKHOLM STADSHUS AB	121
Bolagets uppgifter och allmänna inriktning	121
Bolagets ägardirektiv 2015-2017	122
BOSTADSBOLAGEN	124
Öka byggandet	124
Utveckling och ansvar	125
Trygghet	125
Inte bilda eget byggbolag	126
Bolagen ska	126
AB SVENSKA BOSTÄDER	127
Bolagets mål och uppgifter	127
Ägardirektiv för 2015-2017	127
AB FAMILJEBOSTÄDER	128
Bolagets mål och uppgifter	128
Ägardirektiv för 2015-2017	128
AB STOCKHOLMSHEM	128
Bolagets mål och uppgifter	128
Ägardirektiv för 2015-2017	129
MICASA FASTIGHETER I STOCKHOLM AB	130

Bolagets mål och uppgifter	130
Ägardirektiv för 2015-2017	131
BOSTADSFÖRMEDLINGEN	132
Bolagets mål och uppgifter	132
Ägardirektiv för 2015-2017	132
SKOLFASTIGHETER I STOCKHOLM AB (SISAB)	133
Bolagets mål och uppgifter	133
Ägardirektiv för 2015-2017	134
STOCKHOLM VATTEN AB	135
Stockholm vatten avfall AB	136
Ägardirektiv för 2015-2017	136
STOCKHOLMS HAMN AB	137
Bolagets mål och uppgifter	137
Ägardirektiv 2015-2017	138
AB STOKAB	139
Bolagets mål och uppgifter	139
Ägardirektiv 2015-2017	139
STOCKHOLMS STADS PARKERING AB	140
Bolagets mål och uppgifter	140
Ägardirektiv för 2015-2017	140
STOCKHOLMS STADSTEATER AB	141
Bolagets mål och uppgifter	141
Ägardirektiv för 2015-2017	142
STOCKHOLM GLOBE ARENA FASTIGHETER AB	142
Ägardirektiv för 2015-2017	143

STOCKHOLM BUSINESS REGION AB (SBR)	143
Bolagets mål och uppgifter	143
Ägardirektiv för 2015-2017	145
S:T ERIK FÖRSÄKRINGS AB	146
Bolagets mål och uppgifter	146
Ägardirektiv för 2015-2017	146
S:T ERIK LIVFÖRSÄKRING AB	146
Bolagets mål och uppgifter	146
Ägardirektiv för 2015-2017	146
S:T ERIK MARKUTVECKLING AB	147
Bolagets mål och uppgifter	147
Ägardirektiv för 2015-2017	147
INTRESSEBOLAG I STOCKHOLMS STADSHUS AB	148
MÄSSFASTIGHETER I STOCKHOLM AB	148
Bolagets mål och uppgifter	148
Ägardirektiv för 2015-2017	148
INTRESSEBOLAG I STOCKHOLMS STADSHUS AB	149
AB FORTUM VÄRME HOLDING SAMÄGT MED STOCKHOLMS STAD	149
Bolagets mål och uppgifter	149
Ägardirektiv för 2015-2017	149
STOCKHOLMS STADS ORGANISERING I KOMMUNALFÖRBUND	150
STORSTOCKHOLMS BRANDFÖRSVAR (SSBF)	150

Stockholm – möjligheternas stad

Folkpartiets Stockholm är den plats i Sverige, Europa och världen där varje individ oavsett bakgrund är mest fri att forma sin egen framtid och att bidra till samhällets framåtskridande. Vi tror på människans förmåga och på att samhällets utveckling i grunden är positiv. Som medborgare har vi ett gemensamt ansvar att skydda de fri- och rättigheter vi själva vill mötas av. Vi måste stå upp för frihet, öppenhet och respekt, mot inskränkthet och fördomar.

Att människor väljer att bo i, och att flytta till, Stockholm är positivt. I en växande stad, som ska fungera bra för människor i alla åldrar och med olika livsstilar, krävs att vi skapar förutsättningar för människor att själva utforma sina liv från förskolan till äldreboendet och allt däremellan. Både staden och samhället ska vara öppet, transparent och tolerant för människors olika livssituationer och olika livsval. Staden blir robust, hållbar och intressant för framtiden om den växer i samklang med invånarna. I ett liberalt Stockholm är det enkelt att leva hållbart.

Rörelsefriheten kräver att Stockholms infrastruktur växer och sammanflätas mer. Man ska kunna arbeta i norr och bo i söder. Stockholm ska leva när stockholmaren lever, och stadens verksamheter ska vara tillgängliga när och där de behövs. I vårt Stockholm är det lika lätt för den rullstolsburne, den nyinflyttade och den väletablerade att ta sig fram. Staden ska främja jämställdhet mellan kvinnor och män.

Kunskap frigör individen och tanken. Vår liberala vision för kunskapsstaden Stockholm handlar inte bara om att ungdomar ska bli anställningsbara, utan om att alla ska få utvecklas och att komma ännu längre. Förutom att det är viktigt att få ett arbete och självständighet är det också viktigt att livet känns bra när arbetsdagen eller arbetslivet går mot sitt slut. En liberal skolpolitik fokuserar på allas rätt till kunskap och bildning – alla ska ha möjlighet att utvecklas till toppen av sin förmåga.

Kreativitet och konst skapar nya möjligheter till mänskliga uttryck och nya tankar. Levande stadsrum med konst som inspirerar och rum som stockholmarna styr över är viktiga för att kreativitet och nyskapande ska spridas. Konsten och kulturen har en samhällskritisk tradition och behövs i alla demokratier för att kanalisera och uttrycka åsikter och friheter samt stimulera till debatt. I ett liberalt Stockholm har därför alla, barn som vuxna, tillgång till stadens kulturutbud. Såväl arbetande stockholmare som papperslösa, studenter och andra med knappa ekonomiska resurser ska ha en reell tillgång till bibliotek, museer, teatrar och andra konstformer.

Nyinflyttade såväl som väletablerade stockholmare måste kunna känna tillit till varandra och till samhället i stort. Därför är ett kontinuerligt värderingsarbete i ordningsmakt och civilsamhälle viktigt. Möjligheten att få omsorg måste i större utsträckning grundas på individens behov. Individuella behov bemöts bäst med mångfald i utövare, former och omsorg och höga krav ska ställas på

långsiktighet och kvalitet i de verksamheterstockholmarna gemensamt finansierar

Vi får inte låna vår framtid från kommande generationers stockholmare, utan ska respektfullt värna om vår gemensamma livsmiljö. Vi ska använda de fördelar som tillväxt och tekniska framsteg ger för att skapa en hållbar utveckling och ett mer miljövänligt samhälle.

Vi vill att fler ska kunna njuta av vår vackra stad, och att det ska vara möjligt att komma utifrån och att komma in. Det ställer höga krav på staden att fatta kloka och hållbara beslut för framtiden. Det innebär att vi behöver bygga mer, smartare och med respekt för Stockholms unika skönhetsvärden.

Ekonomi

Globala förutsättningar

Under de första två kvartalen 2014 har tillväxten i världsekonomin varit dämpad. Framåtblickande konjunkturindikatorer tyder dock på en gradvis återhämtning under andra halvåret i år. Konjunkturinstitutet bedömer att den globala BNP-tillväxten kommer att öka från 3 procent år 2013 till cirka 3,5 procent under 2014 och knappt 4 procent år 2015.

Tillväxtekonomierna uppvisar fortfarande de högsta tillväxtsiffrorna, i synnerhet Kina där tillväxten uppgick till 7,7 procent under 2013. Den kinesiska tillväxten väntas sjunka något till omkring 7 procent de närmsta åren och det finns betydande risker i form av hög skuldsättning och snabbt stigande bostadspriser.

Euroområdet lider fortsatt av en stor offentlig skuldsättning och påverkas negativt av den pågående konflikten mellan Ryssland och Ukraina och de ömsesidiga sanktionerna mellan EU och Ryssland. Finland och de baltiska länderna är de länder som påverkas mest påtagligt av krisen. Enligt flera internationella bedömare är dock oron i Mellanöstern den enskilt största risken för den globala konjunkturen, som om den eskalerar bland annat kan medföra kraftiga ökning av oljepriset.

Sveriges ekonomi har utvecklats svagare än beräknat under det första halvåret 2014. En svag efterfrågan i omvärlden dämpar exporten. Samtidigt kan en påfallande stark sysselsättningsutveckling i förhållande till den ekonomiska tillväxten konstateras. Konjunkturinstitutet prognostiserar att BNP-tillväxten kommer att uppgå till 1,8 procent i år och till cirka 3 procent under 2015. Återhämtningen drivs av att både investeringar och export vänder upp när efterfrågan från omvärlden tar fart. En annan bidragande orsak är ökade investeringar i och med att bostadsbyggandet nu tydligt ökar.

Svensk ekonomi har under flera år präglats av låg inflation och en svag realkonomisk utveckling. För att stimulera efterfrågan och därmed på sikt erhålla en bättre måluppfyllelse för penningpolitiken sänkte Riksbanken i slutet av oktober reporäntan till 0 procent samtidigt reviderades räntebanan ned påtag-

ligt. Först i mitten av år 2016 bedöms det vara lämpligt att långsamt börja höja räntan.

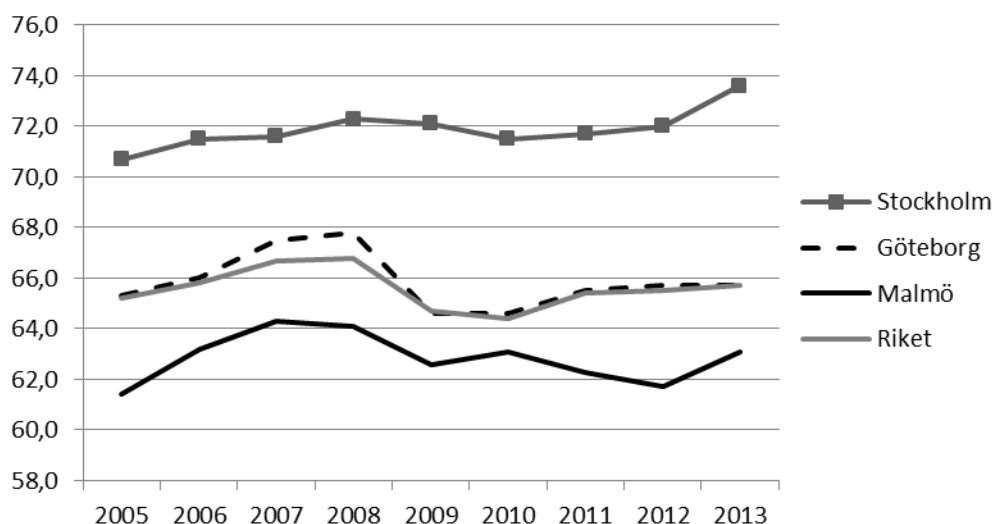
Konjunkturen i Stockholm

Handelskammarens konjunkturindikator för Stockholms län visar på ett relativt gott stämningsläge i näringslivet. Både första och andra kvartalet år 2014 hamnar indikatorn på 19, vilket kan jämföras med ett genomsnitt på 13 sedan år 2000. Undersökningen bygger på Konjunkturinstitutets rikstäckande konjunkturbarometer och visar hur företag i olika branscher upplever nuläget och vad de har för förväntningar om den närmaste framtiden när det gäller ordergång, produktion och sysselsättning. Under de senaste åren har Stockholms näringsliv konsekvent utvecklats starkare i jämförelse med övriga riket.

Andra kvartalet 2014 påvisade majoriteten av branscherna en något förbättrad tillväxttakt. Byggindustrin är den bransch som sticker ut mest. Jämfört med första kvartalet 2014 har konfidensindikatorn för byggindustrin gått upp med 38 punkter, från -30 första kvartalet till 8 det andra kvartalet. Det innebär att byggbranschen växer för första gången på två år. Bygginvesteringarna ligger ofta sent i en konjunkturcykel och en positiv byggkonjunktur är tecken på ekonomisk återhämtning.

Lönesumman är en annan indikator på regional tillväxt. Lönesumman utgör huvuddelen av bruttoregionprodukten (BRP), men publiceras betydligt tidigare. Sedan slutet av 2011 har tillväxten i lönesumman dämpats succesivt i Stockholms stad liksom i övriga riket. Detta avspeglar den allmänna avmattningen i konjunkturen. De senaste tre kvartalen visar dock på en starkare lönesummeutveckling i såväl Stockholm som i övriga landet. Andra kvartalet 2014 ökade lönesumman i Stockholms stad med 5,7 procent jämfört med motsvarande kvartal 2013.

Läget på Stockholms arbetsmarknad förbättrades under 2013. Det visade sig främst genom att sysselsättningen ökade. Fjärde kvartalet 2013 var cirka 16 800 fler personer sysselsatta jämfört med motsvarande period 2012, en ökning med 3,4 procent. Andelen sysselsatta av befolkningen i åldern 15–74 år, den så kallade sysselsättningsgraden, visar också en tydligt uppåtgående trend. Sysselsättningsgraden är betydligt högre i Stockholm än i resten av landet och övriga storstadsregioner, vilket framgår av diagrammet nedan.

Under de tre första kvartalen 2014 har sysselsättningen fortsatt att växa. Samtidigt ökar arbetskraften i motsvarande omfattning och arbetslösheten ligger därför kvar på en hög nivå. Arbetslösheten som andel av arbetskraften uppgick till 6,8 procent i Stockholms stad under tredje kvartalet 2014, enligt SCB:s arbetskraftsundersökning. Motsvarande andel i riket är 7,2 procent.

Arbetsförmedlingens prognos för arbetsmarknaden i Stockholms län 2014 pekar dock på en minskande arbetslöshet de närmaste åren. Arbetsförmedlingen bedömer att den viktigaste arbetsmarknadspolitiska utmaningen för Stockholms län under 2014 är matchningen mellan arbetskraftens kompetens och arbetsgivarnas behov. Flera branscher upplever stora problem med att hitta kvalificerad arbetskraft. Bland de tydligaste bristyrkena kan byggnadsingenjörer och byggnadstekniker nämnas, liksom lärare i grundskolans tidigare år och sjuksköterskor.

Förändringar i utjämningsystemet

Från och med år 2014 finns ett reviderat system för kommunalekonomisk utjämning. Förändringarna innebär i korthet att inkomstutjämnings effekter för de kommuner som betalar en avgift till inkomstutjämningsen mildras något. Samtidigt har förändringar i kostnadsutjämningsen gjorts där den största ändringen berör delmodellen för förskola.

Sammantaget slår förändringarna ganska mycket och åt olika håll för landets kommuner. Ett införandebidrag har införts de närmaste åren för att begränsa de omedelbara effekterna. Den rödgröna regeringen har nu beslutat att införandebidraget ska avskaffas. För Stockholms stad innebär förändringarna ett kraftigt försämrat utfall i kostnadsutjämningsen. När införandereglerna trappats av kommer detta att innebära att staden tappar cirka 1,0 mdkr i finansiering. Med införandereglerna uppskattas förändringarna medföra minskade intäkter om drygt 200 miljoner kronor för år 2014 och cirka 460 miljoner kronor för år 2015.

Den rödgröna regeringens Stockholmsfientlighet är uppenbar. En allt större andel av stockholmarnas skattepengar kommer att hamna utanför kommunen. Det är ingen politik som främjar tillväxt och fler jobb. Det är ingen politik som gynnar stockholmarna.

Sverige saknar ledarskap

Det är tydligt att Sverige även fortsatt behöver en politik för tillväxt och fler jobb. Trots det har den rödgröna regeringens budget egentligen bara ett tydligt budskap: Det ska bli dyrare att anställa och det ska löna sig mindre att jobba. Istället för att föra en tillväxtfrämjande politik förs en politik från regeringshåll som i allt väsentligt motverkar tillväxt. Det gynnar varken Sverige eller Stockholm.

De höjda arbetsgivaravgifterna för unga slår mot ungdomars jobb. Branschföreträdare varnar för att tusentals ungdomsjobb försvinner med regeringens reformer. Det drabbar särskilt Stockholm, där ungdomsarbetslösheten är relativt låg just tack vare att det finns en stor tjänstesektor som anställer ungdomar. Det är den typen av personalintensiva branscher som nu drabbas. Regeringen kompenserar kommunerna med 1,5 miljarder för deras ökade arbetsgivaravgifter, men de ungdomar som arbetar i privat sektor får ta hela smällen själva.

Men det är inte bara unga som drabbas av höjda skatter. Den så kallade löneskatten återinförs för äldre, i teorin en del av arbetsgivaravgiften men i praktiken en direkt inkomstskatt. Äldre som arbetar heltid får betala 5,6 procent mer i skatt. En höjning som inte på långa vägar kompenseras av den allmänna skattesänkningen för pensionärer.

Regeringen skickar därmed en tydlig signal. Det ska inte löna sig för äldre medarbetare att stanna kvar i arbete. Man blundar helt för kritiken från flera tunga remissinstanser. Konjunkturinstitutet och Ekonomistyrningsverket menar att färre äldre kommer att vilja arbeta, och att regeringen inte får så mycket intäkter av reformen som man tänkt.

Socialdemokraternas Stockholmsfientliga instinkter består. Den halva miljard som försvinner från Stockholms budget på grund av den förändrade skatteutjämningen innebär färre lärare i skolorna och färre händer i äldreomsorgen.

Miljöpartiet gick till val på kraftigt höjda lärarlöner som en av sina viktigaste frågor. Det är därför anmärkningsvärt att det helt enkelt inte blir några höjda lärarlöner i budgeten. En eventuell statlig satsning blir det först till 2016, och då under förutsättning att arbetsmarknadens parter "påtagligt prioriterar" detta i avtalsrörelsen. Tyvärr vet vi av tidigare erfarenhet att alltför många kommuner inte har prioriterat lärarlönerna särskilt påtagligt. Mellan raderna skymtar ett gigantiskt löftessvek.

Rutavdraget har inneburit att svarta jobb har blivit vita och att barnfamiljer har kunnat få hjälp att få livspusslet att gå ihop. Det är beklagligt att regeringen nu vill halvera rutavdraget. Att man ändå undantar personer över 65 år från halveringen får väl tolkas som ett tyst erkännande av att ruttjänster faktiskt spelar en

viktig roll i många människors vardag. Det finns knappt någonting i budgeten som handlar om satsningar för att förbättra integrationen, men däremot mycket som försvårar för inte minst utlandsfödda kvinnor att få jobb och driva företag.

Statsminister Stefan Löfven har talat om jobben som den mest prioriterade frågan. Men att höja skatten för såväl arbetstagare som arbetsgivare är inte vägen till fler jobb.

Stockholm saknar ledarskap

Stockholm är en av världens mest dynamiska tillväxtregioner. Att bevara Stockholms konkurrenskraft är av avgörande vikt för välfärden. Att nya företag startar och nya jobb skapas ger oss resurser att satsa på skola, äldreomsorg och sjukvård. Om ekonomin stannar upp, då stannar också välfärden.

Den majoritet som nu tillträder i Stadshuset är en av de mest vänsterorienterade i stadens historia. De första månaderna vid makten har den rödgrönrosa majoriteten meddelat att den kommer att höja kommunalskatten, att den vill lägga ner Bromma flygplats, att den har lagt Förbifarten på is och att den åtminstone tillfälligt har stoppat nya Slussen. Majoriteten har också signalerat att valfriheten, åtminstone inom äldreomsorgen, ska minska. Samtidigt aviserar alltså S/MP-regeringen att stockholmarna förlorar ytterligare en halv miljard kronor i utjämningskatt. Om Stockholm ska kunna bli en bättre och mer hållbar stad att leva i och verkligen vara en av världens ledande städer, är detta en utveckling vi inte har råd med.

Stockholms ekonomi är efter åtta års Alliansstyre mycket god. I brist på idéer väljer majoriteten ändå att höja skatten för att visa handlingskraft. Men det stockholmarna behöver är hög kvalitet i välfärden och valfrihet i vardagen, inte mindre pengar i plånboken. Skattehöjningen innebär att det på lång sikt blir dyrare att bo, arbeta, anställa och starta företag i Stockholm. Företag och människor väljer att investera och satsa i de andra globala städer som Stockholm konkurrerar med. Så urholkas tillväxten och därmed skattekraften. Det blir svårare att finansiera satsningar på skolan och välfärden. Den nya majoriteten ska också lägga tre budgetar till den här mandatperioden. Hur mycket mer kommer skatten då att höjas?

Vad det gäller infrastrukturprojekten har majoriteten (och dess partivänner i regeringen) på grund av sin interna politiska oenighet fullt medvetet beslutat att fördröja pågående arbete, vilket kommer att resultera i förseningskostnader i miljardklassen. Majoritetens anmärkningsvärda agerande i dessa fall kan knappast betecknas som att använda stockholmarnas pengar på bästa sätt.

Att skapa förutsättningar för fortsatt tillväxt och välfärd är ett ansvar som vilar tungt på axlarna hos varje styrande majoritet. Tyvärr finns det ingenting som tyder på att den nya vänstermajoriteten har förstått detta. Istället för att skapa tillväxt tänker den nya majoriteten hämma den.

Den nya majoriteten talade brett och vidlyftigt om bostäder. Man har raskt skridit till verket med att stoppa ombildningar och förvägra hyresgäster i yt-

terstaden möjlighet att förvärva sitt boende och bli egendomsägare. Men det riktigt allvarliga är att ambitionsnivån för bostadsbyggande nu sänks.

Målsättningen att påbörja 40 000 nya bostäder fram till 2020 låter ambitiöst, men Alliansens mål var att påbörja samma mängd bostäder till 2018. Vår ambitionsnivå ligger därmed 50 procent högre än de rödgrönas. Om man sträcker ut den nya majoritetens byggtakt till 2030 och lägger till de bostäder som började byggas den gångna mandatperioden blir det cirka 123 000 bostäder under perioden 2010-2030. Det är 17 000 bostäder färre än det mål på 140 000 som det har rätt bred enighet om. Majoriteten skjuter således bostadsbyggande på framtiden. Det är inte bra för Stockholm.

Redan idag är bostadsbristen ett allvarligt hinder mot tillväxten och jobben i Stockholm. Detta underskott kan inte heller kompenseras med att bygga på Bromma flygplats, i alla fall inte under tidsperioden. Även om Bromma flygplats stängs 2022 så lär marksanering och planprocesser göra att ytterst få bostäder, om ens några, hinner börja byggas före 2030.

De väljare som har trott att Socialdemokraterna skulle ta ansvar för jobben, tillväxten och bostäderna i Stockholm lär bli grundligt besvikna. De har röstat på Socialdemokraterna, men fått oansvarig vänsterpolitik.

Folkpartiet tror på ett annat Stockholm: en stad som inte sluter sig, utan som är öppen för omvärlden. Folkpartiet tror att Stockholm är möjligheternas stad.

Folkpartiets vision för Stockholm

Den öppna staden

Den liberala visionen för Stockholm är en stad utan inskränkthet och pekpinnar. Världsstaden Stockholm ska vara en fristad för människor som söker acceptans för sin person, sin livsstil, sina åsikter, sin kultur eller sin tro. Frihet för individen att styra över sitt liv, tillit till andra och möjlighet för alla människor att förverkliga sina drömmar lägger grunden till den öppna staden.

Kanske är det drömjobbet, kärleken eller längtan efter ett rikt kulturliv och nya människor som får människor att styra flyttlassen till Stockholm. Andra flyr hit undan förföljelse för sin övertygelse eller sitt sätt att leva. Världsstadens fundament bygger på olikheter och nya idéer – utan öppenhet och nya strömningar stagnerar staden.

Ett liberalt Stockholm tror på individers möjligheter, förmågor och styrkor. Integration handlar om en ömsesidig vilja att bli väl mottagen i den nya staden, få stöd och hjälp och att bidra till sin egen utveckling. Människor som kommer till Stockholm från andra länder ska snabbt få lära sig svenska och ges möjligheter att etablera sig i samhället, och barn som kommer hit ska direkt få påbörja sin skolgång.

Världsstaden är jämställd och öppen för olika sätt att leva. I ett liberalt Stockholm råder nolltolerans mot diskriminering. Arbetet för jämställdhet mellan pojkar och flickor, kvinnor och män är aktivt i alla delar av stadens verksamheter. Det finns ett starkt skydd mot våld i nära relationer, frihet från hedersförtryck och rätt för varje individ att fritt få välja hur och med vem man vill leva.

För att stärka detta arbete tillförs kvinnojourerna 8 mnkr i Folkpartiets budget för 2015. Staden ska också anta en handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck. Kunskapscentrumet Origo har sedan verksamhetens start utgjort en värdefull resurs i detta arbete. Vi ökar därför resurserna till Origo med 2 miljoner.

En öppen världstad respekterar människors integritet och har en tillgänglig och transparent förvaltning. Beslut och information blir enkelt tillgängliga för medborgarna, genom öppna arkiv, smarta e-tjänster och snabb service. Öppenhet handlar om förhållningssätt, men också om hur staden fysiskt utformas och vilka regler som gäller.

Stockholms stadsarkiv ska vara delaktigt i arbetet med nästa Open Stockholm Award vars inriktning ska vara en stärkt digital tillgänglighet av offentliga handlingar.

Stadsrummet är till för alla och ska vara tillgängligt också för personer som har svårare att röra sig i staden. I en levande stad är det lätt att ta egna initiativ till kultur, kommers och nöje, så att stadens rum fylls med människor och aktivitet under hela året.

Den växande staden

Om mindre än tio år är Stockholm en miljonstad. Vår vision för Stockholm är en tät och levande stad dit människor söker sig för att förverkliga sina drömmar. Att staden växer är positivt: Med fler hjärnor och händer finns fler som kan lösa framtidens utmaningar och garantera stadens fortsatta tillväxt och välfärd. Vi liberaler vill utveckla Stockholm till en stad med internationell dragningskraft inom alltifrån kultur till forskning och företagande.

När Stockholm växer stärks välfärden. Det som driver stadens tillväxt, skapar arbetstillfällen och lägger grunden för välfärden är företagen. Vi som bejalar den växande staden har en viktig uppgift i att se till att förutsättningarna för att starta och driva både små och stora företag är goda.

Utanförskapet måste brytas. Arbetsmarknaden omgärdas idag av höga murar. Det drabbar inte minst dem som står längst bort från arbetsmarknaden – unga, personer med funktionsnedsättning, personer som är nya i Sverige liksom för äldre. Drivkrafterna för arbete måste öka, liksom samhällets insatser för alla dem som idag står utan jobb. Utgångspunkten i arbetsmarknadspolitiken är att alla som kan bidra, också ska ges möjlighet att bidra.

För att minska ungdomsarbetslösheten har arbetsmarknadens parter enats om en modell med yrkesintroduktionsanställningar, där unga blir anställda till 75

procent av kollektivavtalsenlig lön, och tillbringar 25 procent av sin arbetstid med utbildning eller handledning. Staden ska anställa fler ungdomar enligt denna modell. Arbetsmarknadsnämnden ansvarar för att samordna det arbetet. För att möjliggöra detta tillförs arbetsmarknadsnämnden 10 miljoner i Folkpartiets budget för 2015.

Kopplingen mellan studier och arbetsliv blir allt viktigare. Allt fler arbetsgivare efterfrågar arbetslivserfarenhet, och konkurrensen om talangerna blir allt hårdare. Staden ska införa en modell med studentmedarbetare, där studenter vid sidan av studierna får möjlighet att arbeta i staden med uppgifter som är relaterade till studierna. Genom en sådan modell, som finns i flera andra länder, får studenter möjlighet till relevant arbetslivserfarenhet, och staden får möjlighet att visa upp sig som arbetsgivare för framtidens medarbetare. Vi avsätter 5 miljoner i budgeten för 2015 för denna reform.

Stockholm ska vara en stad som välkomnar globaliseringen – vi har allt att vinna på handel med omvärlden och ökad rörlighet. Många av Stockholms företag skulle inte överleva utan kvalificerad arbetskraft från andra länder och världsdelar eller utan en öppen världsmarknad där de kan sälja sina produkter och tjänster.

För att hålla en hög takt i bostadsbyggandet som svarar mot vår ambition att bygga 140 000 nya bostäder fram till år 2030, samt 40 000 bostäder till 2018, måste samverka mellan stadens nämnder, förvaltningar och bolag öka. Kommunstyrelsen ska ta ett utökat ansvar för ledning och samordning av stadens bostadsbyggande i nära samverka med berörda nämnder och bolag.

Stockholm ska växa genom en dynamisk och lyssnande bostadspolitik. Vi vill skapa en tät, levande, tillgänglig och attraktiv stad som balanserar både urbanitet och gröna värden. Staden ska växa på stockholmarnas villkor. Det betyder att staden ska växa med en god blandning av upplåtelseformer i hela staden. Samhällsservice som skolor och förskolor, bibliotek och idrottsytor måste finnas med redan från början och inte läggas till i efterhand när man upptäcker att de saknas. De regler och lagar som i dag sätter käppar i hjulet för bostadsbyggande i Stockholm måste ändras och anpassas efter storstadens villkor, inte efter glesbygdens. Folkpartiet värnar om Stockholms skönhet. All ny bebyggelse i staden ska präglas av mänskliga proportioner som står i samklang med stadens silhuett och kulturvärden.

Den växande staden förutsätter nya trafiklösningar. Kollektivtrafiken måste kunna attrahera och ta emot fler invånare för att både nya och gamla stockholmare ska kunna bo och verka i Stockholm. Vi behöver därför en offensiv utbyggnad och upprustning av kollektivtrafiken. Radikala lösningar och ekonomiska styrmedel för ökad framkomlighet på stadens vägnät behöver utvecklas, där rullande trafik prioriteras framför stillastående.

Kunskapsstaden

Kunskap och bildning skapar frihet och ger varje människa makt att forma sitt liv. Kunskap bryter ned barriärer och skapar nya insikter. Det är sant för sex-

eller sjuåringen som plötsligt knäcker läskoden och går in i en värld av bokstäver och berättelser. Men det är också sant för forskaren eller företagaren som kan omsätta en idé till verklighet och till ett framsteg för samhället. En lyckad skolgång är den bästa försäkringen mot framtida utanförskap.

Gemensamt för människor som flyttar till Stockholm är viljan att ta del av storstadens möjligheter, och att fritt få välja hur livet ska se ut. Kunskap är en växande världsstads allra viktigaste tillgång. Med bildningens och kulturens hjälp frigörs människors kraft att tänka och skapa fritt. Stockholms skolpolitik ska utgå från det som den internationella skolforskningen bekräftar: Vi ska höja lönerna för skickliga lärare, vi ska gå vidare med en stark socioekonomisk fördelning för att lyfta lågpresterande skolor, vi ska särskilt prioritera högre lärartäthet i de lägre åldrarna genom t.ex. tvåläraresystem, och vi ska kraftfullt arbeta med studiero och mot skolk och sena ankomster. På samma sätt som skolan ska ha höga förväntningar på eleven måste hela vuxenvärlden gemensamt markera att skolan är viktig. Men skolan behöver också resurser.

Socialdemokraterna gick till val på att hela deras då föreslagna skattehöjning på 15 öre skulle gå till skolan. Sedan kom de till makten. Skattehöjningen blev större och skolsatsningarna mindre. Nu ska skatten höjas med 35 öre per hundralapp. Ändå är satsningarna på skolan bara omkring hälften så stora som de skolsatsningar som gjordes i Alliansens budget för 2014, när Folkpartiet ansvarade för skolan. Till lärarlöneökningar under 2015 avsätts ingenting i majoritetens budget. Vi väljer att satsa på skolan på riktigt. Vi avsätter därför 247,7 miljoner mer än majoriteten i vår budget för 2015 på förskola och skola.

Skickliga lärare är nyckeln till en skola som ger eleverna kunskap och verktyg att förverkliga sina livsmål. I vår vision för Stockholm väljer många av de skickligaste och mest talangfulla studenterna läraryrket. Erfarna lärare stannar i yrket och ges ökade möjligheter att verka som förebilder, mentorer och coacher. Stockholm ska vara ledande i landet vad gäller lärarnas löneläge och utvecklingsmöjligheter för skickliga lärare.

Klassresan börjar i klassrummet och går via biblioteket. Biblioteken är bildningssamhällets ryggrad. I vår liberala vision för kunskapsstaden Stockholm utvecklas nya samarbeten mellan skolan, förskolan, biblioteken och Stockholms kulturliv. Biblioteken ska vara en tillgång för de som vill läsa, lära, låna och inspireras till vidare läsning och studier. Det mycket lovande arbetet – läsatsningen – mellan Stockholms stadsbibliotek och stadens förskolor, som initierades i och med Stockholms stads budget för 2014, ska fortsätta.

Världen är välkommen till Stockholm. Om en världsstad ska växa krävs att staden fungerar. Ett ökat bostadsbyggande och utbyggd infrastruktur lägger grunden för att Stockholm ska kunna ta emot alla de människor som vill arbeta, studera eller forska här. Ett innovativt näringsliv och tillgången till några av norra Europas ledande lärosäten utgör viktiga byggstenar i en världsstad med kunskap som valuta.

Den kreativa staden

Det kulturliv och de kreativa miljöer som finns i Stockholm lockar hit människor från hela Sverige och hela världen – för att tillfälligt besöka staden, studera eller för att bo och arbeta här resten av livet. I den globala konkurrensen mellan städer är ett rikt kulturliv och framstående kreativa miljöer avgörande för Stockholms attraktivitet.

Kunskap och kreativitet bygger framtidens Stockholm. Världsstadens framtida välstånd avgörs ytterst av den kompetens, uppfinningsrikedom och nyfikenhet som dess nuvarande och framtida invånare besitter. Stockholm måste i större utsträckning tillvarata invånarnas kreativitet. Det ska vara enkelt att anordna evenemang, utställningar eller handel i det offentliga rummet. Med öppna data och innovationstävlingar där både stockholmare och entreprenörer bjuds in att bidra kan nyskapande lösningar på olika samhällsutmaningar skapas.

Kulturen är ett redskap för individen för att kunna leva sig in i hur andra individer – i andra tider, på andra platser, med andra livsvillkor – tänkt, känt och levt. Ytterst är kulturen ett verktyg för individen att påverka både sin egen livssituation och samhället. Kulturen skapar den tillit som storstaden, med alla dess människor med olika önskemål som lever nära varandra, behöver. I vår liberala vision är kulturen en obunden kraft för människor att tänka och skapa fritt, inte ett redskap för samhället att få individen att tänka rätt. Därför utgör yttrandefriheten grunden för en liberal kulturpolitik.

Kulturen ska växa och dess oberoende öka. Staden ska i sin bidragsgivning till det fria kulturlivet skapa incitament för att det når fler och delar kostnader med andra. Därigenom växer den och dess oberoende från politiska beslut ökar.

Klassresan börjar i klassrummet och går via biblioteket. Biblioteken är bildningssamhällets ryggrad. Biblioteken ska ligga där stockholmarna rör sig och vara öppna när stockholmarna har tid att besöka dem, vilket betyder att nya bibliotek öppnas i takt med att staden växer och att befintliga bibliotek kan flytta till mer attraktiva lokaler. I Folkpartiets budget för 2015 skjuter vi till 9 miljoner kronor utöver majoritetens budget för att förverkliga ytterligare satsningar på biblioteken.

Den hållbara staden

En hållbar stad är en stad som växer i takt med människor och miljö. I vår liberala vision bidrar utvecklingen på bred front till att skapa den hållbara staden – miljömässigt, socialt och ekonomiskt. Vi är övertygade om att ekonomisk tillväxt och hållbar utveckling arbetar med och inte mot varandra. Liberal miljöpolitik är tillväxtvänlig, teknikpositiv och utvecklingsinriktad.

Miljöpolitiken måste bygga på åtgärder som faktiskt skapar en hållbar miljö – inte på symbolpolitik som dövar vårt samvete. Den som förbrukar våra gemensamma resurser ska betala för det. Om det kostar att smutsa ner kommer vi får mer teknikutveckling och mer miljövänliga beteenden.

Den vackra, täta och levande staden är också den hållbara staden. En liberal politik för ett hållbart Stockholm innebär en tät och grönskande stad med mer kollektivtrafik, både under och över mark och på vattnet, som bygger vidare på de värden som gör Stockholm till en av Europas vackraste städer. Folkpartiet tar ansvar för ett kraftfullt byggande i Stockholm. Det råder inga tvivel om att vi måste bygga mycket mer än idag, men om man vill bygga mycket måste man också bygga bra.

Undermåliga byggnader och stadsmiljöer har en kort livslängd och skapar en otrivsamt stad för invånarna. När vi bygger nytt i befintliga områden ska vi ta chansen att rätta till sådant som blivit fel förr, och undvika att upprepa tidigare misstag.

Många stockholmare behöver bilen. Men i vår vision för den hållbara staden har många valt bort bilen tack vare tillgången på snabb och pålitlig kollektivtrafik, säkra cykelvägar och attraktiva gångstråk. Att minska biltrafiken och prioritera yteffektiva trafikslag som buss och spårtrafik innebär stora vinster för framkomligheten, miljön och stadsmiljön. En hållbar trafikplanering måste också väga in yrkestrafik och företagens behov, så att till exempel varuleveranser kan ordnas på ett klimatsmart och ekonomiskt effektivt sätt.

Stockholms stad ska som konsument, producent och myndighetsutövare ta ett stort ansvar för ett hållbart samhälle. Såväl upphandling av varor och tjänster som kraven på ny- och ombyggnation ska präglas av höga ambitioner för energieffektiviseringar, miljövänlighet och tillgänglighet. Att ställa krav är att bry sig. Det gäller i allra högsta grad vid upphandlingar.

I den hållbara staden står frågor om invånarnas hälsa i fokus. Vi vill öka förutsättningarna för motions- och breddidrott i Stockholm. Eftersom Stockholm redan har ett underskott av idrottshallar genom den starka befolkningsökningen är det viktigt att bygga nya och expandera existerande hallar på lämpliga platser över hela staden. Målsättningen ska vara att Stockholm också inom breddidrottsområdet ska vara en stad i världsklass. Då krävs att det byggs ett större antal nya fullstora idrottshallar och att Stockholm därefter ser till att bygga nytt i takt med befolkningsökningen.

Den mat som serveras på skolor, förskolor, sjukhus och äldreboenden ska vara sund och näringsrik. Folkhälsoarbetet ska vila på respekt för individens kunskap och egenmakt.

Den trygga staden

Frihet och trygghet är avgörande för varje människas möjlighet att växa. Ett öppet och växande Stockholm förutsätter att stockholmarna känner sig trygga i livet och i staden. Ingen ska behöva vara rädd för att röra sig utomhus – och ingen ska heller behöva känna sig rädd inom hemmets fyra väggar.

Att människor känner tillhörighet till samhället är en grund för deras fria utveckling, och tillit mellan människor har en aktivt brottsförebyggande inver-

kan. Trygghet är inte bara ett värde att värna om, utan en grundsten i det växande Stockholm.

Alla barn har rätt till en trygg uppväxt utan hot, fattigdom eller övergrepp. För barn som lever i utsatthet är en bra skola nyckeln till framtiden. I den liberala visionen för en trygg stad står barn och ungas rätt till utbildning och arbete i centrum.

Barn och ungdomar ska ges bättre hjälp och stöd genom att staden ska vara synlig och använda samma arenor som de unga, exempelvis internet. Nya digitala tjänster ska utvecklas för att öka tillgängligheten och nå nya grupper, i ett tidigare skede. Vi utökar majoritetens satsning på fältassistenter med 3 mnr, som ska gå till fältassistenter på nätet.

En aktiv och drogfri fritid minskar risken att ungdomar hamnar snett. Genom ett levande förenings- och idrottsliv över hela staden, liksom god tillgång till öppna verksamheter för ungdomar som fritidsklubbar, fritidsgårdar, ungdomsmottagningar och andra stödjande insatser från staden ska alla ungdomar ges förutsättningar till en trygg uppväxt.

Staden bör utforma den lokala normen så att alla barn kan delta i fritidsaktiviteter. Vi föreslår att alla barnfamiljer med försörjningsstöd ska kunna ansöka om att avgiften för kulturskola, idrottsförening eller annan regelbunden fritidsverksamhet ska ingå i biståndet.

När Stockholm växer stärks välfärden. Men Stockholms tillväxt innebär också stora utmaningar. Missbruk, prostitution och tiggeri är personliga tragedier för var och en som drabbas. För oss liberaler är det självklart att Stockholm ska erbjuda alla människor skydd, stöd och nya livschanser. Den bästa vägen till ekonomisk trygghet går genom egen försörjning. Vi vill sänka trösklarna och göra det lättare för människor att få ett arbete. Stockholm måste utveckla sin beredskap att stötta och lotsa stockholmare i utanförskap tillbaka till arbete och egenmakt.

Vår vision om den trygga staden gäller hela Stockholm. I den trygga staden känner invånarna förtroende för samhället och dess institutioner. Om kriminalitet och utanförskap får fäste i ett område riskerar människorna att skrämmas till tystnad. Extrema grupper får aldrig bli talespersoner för lokalbefolkningen i ett område.

Sjukdomar och hög ålder kan leda till att livet förändras. Men vi fortsätter att vara individer, med våra egna värderingar och önskemål. Ett liberalt Stockholm ser och försvarar individers rätt till trygga liv som präglas av självbestämmande. Detta förhållningssätt ska alltid prägla hälso- och sjukvården liksom omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning.

Äldreomsorgen ska hålla hög kvalitet. De äldre ska kunna känna sig trygga och omsorgen ska uppfylla deras behov och ta hänsyn till deras önskemål. Det är viktigt att äldre bemöts med respekt för sin värdighet och sina livsval och att de

ges möjlighet att påverka sin egen livssituation och omsorg. För att säkerställa en hög kvalitet i hemtjänsten höjer vi ersättningen för hemtjänst i ordinärt boende, avlösning, ledsagning med 5 procent, en procent mer än majoriteten. Ersättningen för dagverksamhet höjs med 3 procent.

I dagsläget finns det lediga platser på servicehusen, samtidigt som 40 procent av de sökande fick avslag, enligt siffror från 2012. Personer över 85 år som så önskar ska ges plats på servicehus eller vård- och omsorgsboende, med början 1 juli 2015. För denna satsning avsätter vi 50 miljoner i budgeten för 2015.

I Folkpartiets Stockholm ska varje individ ha ett så stort inflytande som möjligt över de insatser som utförs. Valfriheten av utförare inom vård- och omsorgsboende, dagverksamhet och hemtjänst värnas. Ett valfrihetssystem för servicehus införs under året med utgångspunkt i den pågående utredningen i frågan.

Skattesats

För år 2015 föreslås att en kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 17:33 per skattekrone, vilket är samma nivå som år 2014.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Folkpartiet liberalernas förslag till **budget** för år 2015 godkänns.

Kommunstyrelsen m.m.

Ett starkare Stockholm byggs med arbete. När fler människor ges möjlighet till arbete och egen försörjning stärks också möjligheterna att utveckla staden. Sedan 2006 har 100 000 fler stockholmare fått ett jobb. Enbart genom starten av Jobbtorg Stockholm har det varit möjligt för över 18 000 stockholmare att gå från utanförskap till egen försörjning. Och antalet personer som lever på ekonomiskt bistånd är idag på den lägsta nivån sedan mätningarna startade 1982. 100 000 fler jobb är bara början. Jobben måste bli ännu fler och komma fler till del. Utgångspunkten för oss i Folkpartiet är att människor ska ha mer frihet att växa. Det är genom människors idéer, företagsamhet och ansvar för varandra som samhällen utvecklas och blomstrar.

Vi har gjort det mer lönsamt att arbeta. Med Alliansregeringens jobbskatteavdrag och sänkt kommunal- och landstingsskatt har en undersköterska fått motsvarande en hel månadslön extra efter skatt per år. Genom fortsatt låg skatt får stockholmarna större rådighet över sin egen ekonomi och mer frihet i vardagen. Vi har under åtta år effektiviserat den kommunala förvaltningen för att bättre hushålla med varje skattekrone och har prioriterat kärnverksamheten som förskola, skola, äldreomsorg och omsorg om stadens funktionshindrade. Vi vill fortsätta på den vägen och vårt budgetförslag innebär en kommunal utdebitering som är 35 öre lägre än den som den rödgrönrosa majoriteten föreslår.

Vi har under de åtta år som vi varit med och styrt staden varit en garant för en stark och välskött ekonomi med överskott i boksluten varje år. Samtidigt har vi satsat mer än någonsin på äldreomsorgen, skolan och våra sociala verksamheter. Vi har investerat 18 miljarder i nya skolor, äldreboenden och idrottsanläggningar. Vi har byggt 9 nya fullstora hallar och 48 nya konstgräsplaner, och renoverat fem ridhus. Våra satsningar på miljön fortsätter att ge resultat. Redan 2012 nådde vi 2015 års mål för minskning av växthusgasutsläpp och prognosen är att vi kommer att klara miljökvalitetsnormen för partiklar under 2014.

Tack vare att fler stockholmare arbetar ökar skatteintäkterna och stadens ekonomi stärks. Nyckeln till att utveckla och förstärka välfärdsverksamheterna är att fler får ett jobb som de kan försörja sig på. Vi kommer därför alltid att stå upp för en politik som prioriterar jobb framför bidrag. Vi kommer även motverka alla tendenser till att öka skatteuttaget för att anställa nya byråkrater.

Alltför många yrkesgrupper i staden tillbringar allt för stor del av sin tid med pappersarbete, vilket tar tid ifrån mötena med medborgarna. Kommunstyrelsen ska under året påbörja en allmän administrativ översyn med målet att de administrativa uppgifterna för yrkespersonalen ska minska, utan att möjligheterna att följa upp och utvärdera verksamheten försämras.

Vi föreslår i vårt budgetförslag en minskning av byråkratin och konsultkostnader om 70 miljoner. Därutöver minskar vi avsättningarna till den centrala medelsreserven med 260 miljoner. Historiskt har inte dessa pengar används och det finns ingen anledning att reservera flera hundra miljoner av medborgarnas skattekrönor när vi vet att de inte kommer behövas för verksamheten.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontoret har en central, strategisk roll som stöd till kommunstyrelsen. Kontoret har ett övergripande ansvar för styrning, uppföljning och utveckling av stadens ekonomi och verksamhet samt ansvarar för frågor som rör valfrihet, e-tjänster, effektivitet med mera och kan vid behov också initiera utvecklingsfrågor. Kontoret utgör stadens professionella lokalstrategiska funktion.

Stockholm ska växa och utvecklas

Kommunstyrelsen har ett samordningsansvar för Stockholms utveckling. Staden fortsätter att växa med fler bostäder, kommersiella lokaler, kultur- och idrottslokaler samt utveckling av ny infrastruktur. Förverkligandet av den nya översiktsplanen innebär stora investeringar vilket kräver god samordning i både övergripande frågor och i enskilda projekt samt ekonomisk och tidsmässig prioritering.

I arbetet med att utveckla Stockholm som en kunskapsstad ska kommunstyrelsen samordna arbetet med framtagandet av nya studentbostäder med berörda nämnder.

Kommunstyrelsen ska aktivt bidra till att främja utvecklingen av Stockholm som en kunskapsregion och företagsstad. Staden medverkar i flera strategiska samarbeten tillsammans med flera av regionens lärosäten och aktörer. Tillsammans med Kungliga Tekniska Högskolan, Karolinska Institutet, Stockholms universitet och Södertörns högskola samt landstinget och länsstyrelsen. Syftet är att skapa ett gemensamt och öppet forum för att tillsammans analysera komplexa samhällsproblem, ett *OpenLab*. Staden samverkar även med lärosätena inom ramen för Stockholms Akademiska Forum.

Kommunstyrelsen ansvarar för det stadsövergripande säkerhetsarbetet och stadens förmåga att i händelse av kris agera i enlighet med det geografiska områdesansvaret. Under perioden ska säkerhetsarbetet fokusera på att dels fördjupa samarbetet inom staden, dels på att stärka samarbeten mellan stadens säkerhetsarbete, brottsförebyggande arbete och trygghetsarbete.

Kommunstyrelsen har det strategiska ansvaret för näringslivsfrågor. Samtliga nämnder ska ha en tillmötesgående och problemlösande inställning till företagens etablering och utveckling i Stockholm. Näringslivsperspektivet ska vara en naturlig del av stadens arbete. Kommunstyrelsen har också det strategiska ansvaret för evenemangsfrågor.

Kompetensförsörjning med stockholmarnas behov som utgångspunkt

Kommunstyrelsen ansvarar för att staden ska ha ett gemensamt förhållningssätt i arbetsgivar- och utvecklingsfrågor samt utarbetar och genomför insatser för att säkra chefs- och kompetensförsörjningen.

Insatser för utveckling av dagens och morgondagens chefer är prioriterade. Stadens samlade arbete med personalfrågor ska underlättas genom enhetliga och effektiva processer och verktyg som förenklar chefernas vardag.

Stadens traineeprogram för akademiker ska fortsätta. Ett antal traineeplatser i programmet ska erbjudas akademiker med funktionsnedsättning. Stadens chefsprogram ska bidra till att höja kompetensen om olika funktionsnedsättningar och öka medvetenheten om att även personer med funktionsnedsättning ska erbjudas arbeten i stadens verksamheter. Det är särskilt viktigt att attrahera utrikes födda chefer för att säkra att den framtida kompetensförsörjningen speglar befolkningens sammansättning.

Stadens satsningar på feriejobb ska fortsätta såväl genom medel avsatt under arbetsmarknadsåtgärder som inom ramen för ytterstadsarbetet. En viss andel ska erbjudas ungdomar med funktionsnedsättning.

Inrätta en bostadsgeneral

För att hålla en hög takt i bostadsbyggandet som svarar mot vår ambition att bygga 140 000 nya bostäder fram till år 2030, samt 40 000 bostäder till 2018, måste samverkan mellan stadens nämnder, förvaltningar och bolag öka. Kom-

munstyrelsen ska ta ett utökat ansvar för ledning och samordning av stadens bostadsbyggande i nära samverkan med berörda nämnder och bolag.

Skolplanering för ett växande Stockholm

Antalet barn och elever ökar kraftigt de kommande åren. För att även fortsättningsvis säkra tillgången till antal platser i skolan bedrivs på Alliansens initiativ ett gemensamt arbete mellan kommunstyrelsen och utbildningsnämnden. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret att åstadkomma en mer effektiv samverkan mellan berörda parter. Det är viktigt att staden även i dialog med andra aktörer verkar för att tillräcklig kapacitet av skollokaler kan skapas.

För att stärka samplaneringen av ny-, om- och tillbyggnader av förskolor och skolor ska en skolplaneringsgeneral anställas inom kommunstyrelsen med det övergripande ansvaret och befogenheterna för att åstadkomma en mer effektiv samverkan mellan berörda parter. Kommunstyrelsen ska också ta fram ett skoltal, för att garantera att man alltid planerar för tillräckligt med skolplatser i större projekt med nya bostäder.

Utbyggnadstakten i förskolan ska vara fortsatt hög. Stadsdelsnämnderna ska i sin planering av förskoleplatser utgå från ett riktvärde om 25 förskoleplatser per 100 lägenheter, anpassat efter lokala förhållanden. Denna nivå utgör stadens förskoletal vid förskoleplanering i samband med större projekt med nya bostäder.

Kommunstyrelsen ska i det fortsatta arbetet med förskole- och skolutbyggnad hitta metoder för att minska byggkostnader för att undvika att en allt för stor del av produktionskostnaden läggs på hyran.

Mindre byråkrati

Alltför många yrkesgrupper i staden tillbringar allt för stor del av sin tid med pappersarbete, vilket tar tid ifrån mötena med medborgarna. Kommunstyrelsen ska under året påbörja en allmän administrativ översyn med målet att de administrativa uppgifterna för yrkespersonalen ska minska, utan att möjligheterna att följa upp och utvärdera verksamheten försämras.

Låt äldre arbeta kvar längre

Om Stockholm ska utvecklas till en stad i världsklass måste staden kunna ta tillvara erfarenheten och kompetensen hos sina mest erfarna medarbetare. Anställda i Stockholms stad som så önskar ska ges rätt att arbeta kvar till 70 års ålder. Staden ska ta fram ett program för att låta äldre anställda som så vill fungera som mentorer efter sin pensionering. Genom detta medverkar också staden, som en av Sveriges största arbetsgivare, till att ge en positiv bild av äldre medarbetare och motverka fördomar och negativ särbehandling grundade på ålder. Anställda som har nått 61 års ålder och som så önskar får rätt att arbeta deltid.

Studentmedarbetare

Kopplingen mellan studier och arbetsliv blir allt viktigare. Allt fler arbetsgivare efterfrågar arbetslivserfarenhet, och konkurrensen om talangerna blir allt hårdare. Staden ska införa en modell med studentmedarbetare, där studenter vid sidan av studierna får möjlighet att arbeta i staden med uppgifter som är relaterade till studierna. Genom en sådan modell, som finns i flera andra länder, får studenter möjlighet till relevant arbetslivserfarenhet, och staden får möjlighet att visa upp sig som arbetsgivare för framtidens medarbetare. Nämnden får i ansvar att vägleda förvaltningarna i detta arbete.

Särskilda prioriteringar 2015

- Aktivt bidra till att främja utvecklingen av Stockholm som en kunskapsregion och företagsstad
- Ansvara för att staden ska ha ett gemensamt förhållningssätt i arbetsgi- var- och utvecklingsfrågor samt utarbetar och genomför insatser för att säkra chefs- och kompetensförsörjningen
- Ta ett utökat ansvar för ledning och samordning av stadens bostadsbyg- gande i nära samverkan med berörda nämnder och bolag
- Stärka samplaneringen av ny-, om- och tillbyggnader av förskolor och skolor
- Påbörja en allmän administrativ översyn med målet att de administra- tiva uppgifterna för yrkespersonalen ska minska

Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015

Minskade kostnader för:

Minskad byråkrati SLK och besparing konsulter	70 mnkr
Inget inrättande av KS råd för mänskliga rättigheter etc.	12 mnkr
Minskat anslag SBR	5mnkr

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

2. Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015 för **Kommunstyrel- sen m.m.** godkänns.

Revisorskollegiet

Stadsrevisionen ska granska all kommunal verksamhet som bedrivs av staden inklusive bolag och stiftelser med mera i den omfattning som följer av god kommunal revisionsordning. Stadsrevisionens ansvar följer av kommunallagen, lagen om kommunal redovisning, aktiebolagslagen samt revisionsreglementet för stadsrevisionen i Stockholms stad och andra av kommunfullmäktige utfär- dade föreskrifter såsom denna budgets mål och indikatorer.

I stadsrevisionens revisionsplan beskrivs stadsrevisionens mål, uppdrag och arbetssätt samt nämnd- och bolagsgranskningen. I revisionsplanen beskrivs även de större revisionsprojekt som planeras genomföras under revisionsåret.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

3. Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015 för **Revisorskollegiet** godkänns.

Valnämnden

Valnämnden ansvarar för organisation och genomförande av val till riksdagen samt val till landstingsfullmäktige och kommunfullmäktige. Nämnden ansvarar också för val till EU-parlamentet. Nämnden ska dessutom genomföra eventuella extraval och folkomröstningar.

Omfattningen av nämndens uppgifter är reglerad i lag, både ansvarsområdet som sådant och i viss utsträckning den organisation som ska användas för att lösa uppgifterna.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

4. Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015 för **Valnämnden** godkänns.

Stadsdelsnämnderna

Stärkt lokaldemokrati

Stadsdelsnämnderna har en viktig demokratisk uppgift genom att vara en lokal länk mellan medborgarna och politiken. Stadsdelsnämnderna ska hitta nya former för medborgarförslag och dialog genom modern teknik. Ett försök med medborgarpaneler bör genomföras i vissa stadsdelar. Medborgarpanelerna ska kunna fungera som tillfälliga rådgivande organ för viktiga frågor i stadsdelen.

Stadsdelsnämndernas röst bör tillmätas större vikt vid beslut om lokala ordningsregler, såsom serveringstillstånd för restauranger och tidsbegränsade tillstånd för torghandel och annan näringsverksamhet. Stadsdelsnämnderna bör få besluta om tidsbegränsade bygglov för uteserveringar.

Stadsdelsnämnderna ska fortsätta arbetet med idéburen stadsutveckling.

Förskola i världsklass

Stadsdelsnämnderna ansvarar för att alla barn som bor i stadsdelsnämndsområdet har tillgång till förskoleverksamhet av hög kvalitet med barnets lärande och utveckling i fokus. Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolor med hög kvalitet och kvalificerad pedagogik där varje barn får utvecklas oberoende av kön.

Förskoleverksamheternas utveckling kräver ett pedagogiskt ledarskap. Stadsdelsnämnderna ska fortsätta att arbeta för att rekrytera fler förskollärare och stärka karriärvägarna för förskolans personal.

Trygghet

Det är viktigt att stadsdelsnämnderna arbetar övergripande kring trygghetsfrågorna, och lär av varandras goda exempel. Arbetet ska bedrivas i nära samarbete med föreningar, polis, brandförsvaret, fastighetsägare och föräldrar. Prioriterade områden inkluderar arbetet mot olaglig mopedkörning, snabb bortforsling av utbrända bilar och bättre möjligheter för medborgarna att anmäla klotter, trasig belysning och andra brister i stadsmiljön.

Mer stöd till socialsekreterarna

Personalomsättningen bland socialsekreterare är hög hos många stadsdelsnämnder. För att behålla socialsekreterarna krävs att stadsdelsnämnderna arbetar aktivt och ambitiöst med ledarskap, handledning och karriärmöjligheter. Precis som i andra yrken där man arbetar med människor i utsatta situationer är möjlighet till debriefing och professionellt stöd viktigt. Möjligheterna till specialisering bör öka. Stadsdelsnämnderna ska anställa studentmedarbetare inom socialtjänsten för att ge en tidig introduktion till arbetsuppgifterna.

Förskoleverksamhet

Förskolan är det första steget i det livslånga lärandet och är för många barn det första steget mot att bli en alltmer självständig individ som kan utveckla sina egna förmågor och intressen. Tiden i förskolan ska vara en tid av omsorg, lek och av lustfyllt lärande och utgångspunkten ska vara varje barns förmåga, lust och vilja att lära. Stockholms stad ska erbjuda förskolor med hög kvalitet, kvalificerad pedagogik och stor valfrihet.

Under de två gångna mandatperioderna har förskolan varit en av stadens allra mest uppskattade verksamheter, med några av landets minsta barngrupper, genomgående en hög kvalitet och en stor mångfald i pedagogiska inriktningar. Vi ska värna detta och utveckla valfriheten så att det blir enklare för föräldrar att välja förskola och att kunna vara trygga med att förskolan håller en hög kvalitet.

De flesta barn i Stockholm tar idag del av förskolans verksamhet. Detta är inte minst viktigt för barn som inte har med sig det svenska språket hemifrån. Förskolans betydelse för att möjliggöra för föräldrar att yrkesarbeta ska heller inte underskattas. Det kommunala vårdnadsbidraget har inlåsningseffekter som drabbar de barn som allra mest behöver förskolan. Vårdnadsbidraget avskaffas därför i Stockholms stad under 2015.

Stockholm styrs nu av en majoritet bestående av partier som är tydliga motståndare till valfrihet för föräldrar och barn. Mer än 18 000 barn går i fristående förskoleverksamhet i Stockholm. Mångfalden i pedagogiska inriktningar i staden är enorm. 11 000 stockholmsbarn går i förskolor som drivs som aktiebolag. Många av dessa verksamheter hotas när den rödgröna regeringen och rödgrön-

rosa Stockholmsmajoriteten nu vill genomföra sitt stopp för vinstdrivande verksamheter i välfärdssektorn.

Detta trots att det inte är så att dessa verksamheter skulle utmärkas av låg kvalitet. Tvärtom uppvisar de fristående verksamheterna generellt högre värden när föräldrarna själva får delge sina synpunkter på verksamheten. Ett ideologiskt motiverat stopp för förskolor som drivs i aktiebolagsform skulle drabba dessa familjer mycket hårt.

Folkpartiet står upp för valfrihet för föräldrar och barn och för en förskola i världsklass. Vi vill prioritera kärnverksamheten i stadsdelarna. Men den nya majoritetens budget innebär magra påslag till förskolorna som knappast tar höjd för löneökningar, än mindre på att utveckla verksamhetens kvalitet. I Folkpartiet liberalernas förslag till budget för stadsdelarnas förskoleverksamhet ökar schablonen med 38,1 mnkr utöver majoritetens förslag. Det ger resurstillskott som möjliggör fortsatta löneökningar för förskollärarna.

Värna de små barngrupperna

Förskolan är nu en av stadens allra mest uppskattade verksamheter. Genom stora ansträngningar har antalet barn per grupp i förskolan minskat under alliansmajoriteten, samtidigt som barngrupperna ökat i Sveriges övriga storstäder. Det har varit resultatet av ett målmedvetet arbete i Stockholm. De dubbla taken på 14 respektive 18 barn per grupp ska hållas.

Bygg ut förskolan

Antalet barn i förskoleåldern fortsätter att öka i Stockholm. När staden fortsätter att växa måste förskoleutbyggnaden följa med. Då krävs att stadsdelarna och stadens centrala förvaltningar fortsätter att prioritera förskoleutbyggnad högt i planeringen av nya stadsdelar och i stadsdelar där antalet barn väntas öka. Förskolor, skolor och kollektivtrafik ska planeras in från början när staden bygger nya bostadsområden och staden ska hålla fast vid det så kallade "förskoletalet" vid planering av nya stadsdelar. Alla familjer ska kunna få en förskoleplats i sitt närområde och barnomsorgsgarantin ska hållas.

Tydliga mål i förskolan

Förskolan lägger grunden till ett livslångt lärande. Utgångspunkten i verksamheten ska vara varje barns förmåga, lust och vilja att lära.

Förskolechefens ledarskap är av avgörande betydelse för förskolans kvalitet. Verksamhetens utveckling kräver ett pedagogiskt ledarskap, som långsiktigt och uthålligt skapar förutsättningar för att arbeta mot uppställda mål och driva ett systematiskt kvalitetsarbete.

Arbetet med matematik och språkutveckling är även fortsättningsvis prioriterade områden där arbetet i förskolan ska fördjupas. Det är viktigt att de pedagogiska miljöerna utvecklas. Förskollärarnas roll ska stärkas och utvecklas. Förskolläraren ska initiera, leda och stödja det pedagogiska utvecklingsarbetet.

Förskolorna ska arbeta aktivt med jämställdhet inom alla delar av verksamheten, så att alla barn får tillgång till alla de möjligheter och utmaningar som förskolan erbjuder. Alla barn ska ha lika möjligheter att bredda sina lekmönster, och utvidga sina möjligheter att utvecklas och lära på alla områden, oavsett kön.

Litteraturen ska ha en given plats i förskolan. Förskolebarnens språkutveckling bör stimuleras genom ett aktivt samarbete mellan förskolorna och biblioteken i närområdet. Projektet Stockholm Högläser, där varje förskola utser ett läsbud som driver det läsfrämjande arbetet, är en mycket viktig del i detta arbete.

Kultur i förskolan omfattar kultur för, med och av barn. Genom en strukturerad samverkan mellan förskolan och kulturlivet finns en unik möjlighet att stärka barns möjlighet att vara delaktiga i kulturlivet på sina egna villkor, liksom att stärka deras möjligheter till eget skapande. Personalen ska ha möjlighet till kompetensutveckling inom detta område. Barnkulturplanen Kultur i ögonhöjd utgör en viktig del i detta arbete.

Förskolans fysiska miljö ska väcka nyfikenhet, och inspirera barn till utforskande och upptäckande. Miljön både i förskolan och i dess närområde ska ge möjlighet till en aktiv utevistelse med fysisk rörelse. Utemiljön ska också ses som ett av förskolans pedagogiska rum. Det positiva sambandet mellan kost, rörelse och hälsa grundläggs redan i förskoleåldern. Alla barn ska få god, varierad och näringsriktig mat i förskolan.

Medarbetarnas kompetens är avgörande

Den som leder den dagliga verksamheten och har det pedagogiska ansvaret på en förskoleavdelning eller förskola ska vara förskollärare. Med anledning av den tilltagande bristen på förskollärare måste staden stärka arbetet med rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal. En viktig del i detta är att verka för fler manliga pedagoger i förskolan, liksom för mångfald i personalsammansättningen i övrigt. Staden bör utreda förutsättningarna till att starta en egen förskolläraryrkesutbildning i samverkan med lärosätena.

För att trygga en fortsatt personalförsörjning är det viktigt att stadsdelsnämnderna erbjuder medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare. Staden finansierar sedan flera år vidareutbildningar vid lärosätena i regionen, där barnskötare kan läsa till förskollärare samtidigt som förskolorna där de arbetar erbjuds vikarieersättning. Staden ska aktivt arbeta för att dessa utbildningar ska finnas kvar, följas upp och utvärderas.

Stockholm ska aktivt arbeta med att öka förskolläraryrkets attraktionskraft. Staden ska under 2015 införa karriärtjänster för förskollärare efter samma modell som gäller för förstelärare i grund- och gymnasieskola. Ett första steg blir att tillsätta 50 tjänster som förste förskollärare. Utgångspunkten ska alltid vara att det handlar om permanenta tjänster.

Tidiga insatser för barn som behöver mer stöd

Att delta i en pedagogisk verksamhet redan från tidig ålder kan ge många barn stora möjligheter till individuell utveckling. Det ger också en möjlighet att på ett tidigt stadium uppmärksamma barn med behov av särskilt stöd. Barn med läs- och skrivsvårigheter får större möjligheter att lära sig läsa och skriva om deras svårigheter uppmärksammas tidigt i livet.

Förskolechefen ansvarar för att barn som behöver extra stöd får det och att det sker i samverkan med föräldrarna. Stödet ska utformas så att det stärker barnets egen lust att lära och utvecklas. Alla barn har samma möjligheter till stöd oavsett om de går i kommunal eller fristående förskola.

Språkförskolor finns i Bromma och på Södermalm. Här finns också en specialförskola för barn med autism och/eller kommunikationssvårigheter. Det är angeläget att fortsätta följa utvecklingen av behovet och vid behov utöka antalet platser på specialförskolan och i språkförskolorna.

Ett utvecklingsområde för stadens förskolor är arbetet med flerspråkiga barn och mångkulturellt arbete. Barnen i förskolan ska mötas av ett interkulturellt förhållningssätt, vilket innebär att de olika erfarenheter som alla barn har med sig av olika sätt att vara tillsammans på, att samtala, att berätta, att läsa böcker och så vidare ska tas tillvara. Det är angeläget att förskolan har en bra kompetens om barns språkutveckling och kan stödja flerspråkighet hos barn med annat modersmål än svenska.

Kommunstyrelsen ska följa behovet av finskspråkig förskola och i samverkan med stadsdelsnämnderna säkerställa att utbudet av platser motsvarar behovet.

Samverkan

En god samverkan mellan förskola och skola är av stor betydelse för barns utveckling och lärande. Stadsdelsnämnderna har, i samverkan med utbildningsnämnden, ansvaret för att samordna arbetet med barnens övergång mellan förskola och skolans verksamheter. Stadens riktlinjer omfattar även fristående förskolor och skolor.

Förskolan ska ha goda former för samverkan med föräldrar och vårdnadshavare. Föräldrars/vårdnadshavares kännedom om vad förskolan gör för att stödja barnens utveckling ska öka, liksom förskolans dokumentation och uppföljning. Resultatet av förskoleundersökningen ska vara vägledande i förskolans arbete med dokumentation och dialog.

Varje förskola ska ha en namngiven kontaktperson hos socialtjänsten.

Särskilda prioriteringar 2015

- Samverka med utbildningsnämnden kring inrättandet av karriärtjänster i förskolan
- Särskilt prioritera att fortsätta utveckla förskolornas pedagogiska uppdrag
- Särskild satsning på matematik och naturvetenskap i förskolan

- Särskild satsning på läsning och högläsning tillsammans med stadsbiblioteket
- Värna valfriheten för barn och föräldrar i Stockholm
- Fortsatt hög takt i förskoleutbyggnad i områden där det blir fler barn
- Utredda förutsättningarna till att starta en egen förskolläroutbildning i samverkan med lärosätena

Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015

Minskade kostnader för:

Minskad byråkrati 25,6 mnkr

Ökade kostnader för:

Höjd schablon förskola 38,1 mnkr

Verksamhet för barn, kultur och fritid

I Folkpartiets Stockholm har alla barn rätt till en trygg uppväxt under goda levnadsvillkor.

En aktiv och drogfri fritid minskar risken att ungdomar hamnar snett. Genom ett levande förenings- och idrottsliv över hela staden, liksom god tillgång till öppna verksamheter för ungdomar genom fritidsklubbar, fritidsgårdar, ungdomsmottagningar och andra stödjande insatser från staden ska alla ungdomar ges förutsättningar till en trygg uppväxt.

Staden ska tillhandahålla en god fritidsverksamhet för barn och ungdomar. I samverkan med det lokala föreningslivet och andra aktörer ska en mångfald av verksamheter för barn och unga erbjudas. Det är angeläget att man i planeringen av verksamheter för barn och ungdomar tar särskild hänsyn till behoven hos barn och ungdomar med funktionsnedsättning.

Aktiviteter för barn och unga

Stadsdelsnämnderna arrangerar en rad olika aktiviteter för barn och unga i åldrarna 10-17 under skolloven. Aktiviteterna är väldigt populära och antalet deltagande barn och unga har ökat de senaste åren.

Fritidsgårdar erbjuder många ungdomar en mötesplats på lov, kvällar och helger. Fritidsgårdarna samarbetar med föreningar och organisationer kring ungas fritid. Under sommaren arrangeras dagkollo i olika former. Bland annat erbjuds utflykter med fiske, idrott och kultur som inriktning. Utflykter med badbussar och till olika djurparker genomförs. Parklekar har arrangerat midsommarfirande. I samband med övriga skollov organiseras idrottsturneringar, olika typer av lägerverksamheter, teaterbesök, bowling med mera.

Det är viktigt att fritidsgårdarna arbetar förebyggande mot droger och kriminalitet utifrån en tydlig värdegrund. Fritidsgårdarna ska aktivt arbeta för att fånga upp både pojkar och flickor. Läxhjälp ska erbjudas alla barn.

Behovet av fritidsverksamhet för barn i åldern 10-12 år ska särskilt uppmärksammas. Barn i denna ålder som lever i otrygghet riskerar att rekryteras till kriminella miljöer.

Initiativ där ungdomar stöttar ungdomar ska stöttas. Ung nattvandring, lokala områdesvärdar i Skarpnäck och 127-festivalen i Skärholmen är exempel på sådana satsningar där unga ges utbildning och vägledning av socialarbetare för att sedan själva kunna bidra.

Ungdomar med funktionsnedsättning erbjuds att delta på samma villkor som alla andra. Utöver detta anordnas lovaktiviteter speciellt riktade för målgruppen såsom festkvällar med disco.

Kultur för alla

Alla barn och ungdomar som vill ska, oavsett förutsättningar, ges möjlighet att uppleva och själva utöva olika former av kultur. Stadsdelsnämnderna ska fortsätta sitt arbete med att utöka utbudet av fritids- och kulturaktiviteter för barn och ungdomar med funktionsnedsättning. Verksamheter och föreningar som riktar sig till personer med funktionsnedsättning ska uppmuntras.

I och med denna budget så stärker Folkpartiet liberalerna det kulturella utbudet i hela Stockholm, så att fler kommer i kontakt med kultur. Vi vill i denna budget bland annat stärka kulanpremien så att fler barn och unga kommer i kontakt med professionell kultur i förskolan och skolan, införa fri entré till stadens museer, fortsätta med lässatsningen, bygga ut elevplatserna i Kulturskolan, bygga ut El Sistema, öppna fler Berättarministerier, bygga ut och modernisera stadens biblioteksstruktur och fortsätta arbetet med barnkulturplanen Kultur i ögonhöjd. Det är vår övertygelse att det är bättre att lägga skattepengarna på att utveckla och stärka själva kulturverksamheterna snarare än att lägga stora skatteresurser på kommunala kulturtjänstemän.

Sommarkoloniverksamhet

Sommarkoloniverksamhet i olika former ska finnas tillgänglig under sommar-månaderna. Det är en av många viktiga verksamheter för barn och unga i Stockholm. Barn som av olika skäl har större behov än andra av att åka på sommarkoloni bör prioriteras. Det är viktigt att sommarkoloniverksamhet förblir en mötesplats för barn och unga med olika etnisk och social bakgrund. Nämnderna ska säkerställa att familjer på ett enkelt sätt kan ansöka till kollo digitalt genom den nya driftsatta e-tjänsten. Nämnderna ska även arbeta uppsökande med information och erbjudande om kollo. Nämnderna anordnar därutöver egen sommarkolloverksamhet, såsom läger som riktar sig mot tjejer och ridläger. I samverkan med lokala idrottsföreningar genomförs även olika typer av dagkollo.

Fler barn och unga med funktionsnedsättning ska erbjudas möjlighet att delta i ordinarie sommarkoloniverksamhet. Inom verksamhet för LSS-kollo finns

kollogårdar med olika inriktningar och anpassningar beroende på deltagarnas ålder och typ av funktionsnedsättning.

En lika viktig del är alla de verksamheter som sker under dagtid i form av bland annat dagkollo, idrottsskolor med mera som finns i stadsdelsnämndsområdena. Det samarbete som i dag sker med frivilligorganisationer kring denna verksamhet ska utvecklas. Stadsdelsnämnderna i ytterstaden ska särskilt prioritera denna verksamhet.

Öppna förskolan

Den öppna förskolan är exempel på verksamhet som uppskattas och efterfrågas av barn och föräldrar. Verksamheten erbjuder stimulans och gemenskap till barn som inte är inskrivna i förskoleverksamheten och stöd och utbyte till föräldrar och dagbarnvårdare. Öppna förskolan kan med fördel bedrivas genom samarbete med frivilligorganisationer och stadsdelsnämnderna emellan.

Parklekar

Stockholms parklekar är en verksamhet som sedan den infördes haft betydelse för många barn. Lokalerna bör användas längre tid på dagarna för att bidra till parklekarnas fortlevnad. Som ett led i den växande staden bör utbudet av parklekar förstärkas genom att staden aktivt arbetar med att engagera externa aktörer som vill anlägga parklekar i fler av Stockholms parker.

Hemgårdar

I Stockholm finns sex hemgårdar; Birkagården, Skeppsholmsgården, Södergården, Midsommargården, Mäster Olofsgården och Timmermansgården. Stadsdelsnämnderna ska samverka med hemgårdarna för att främja utövande och utvecklingen av deras verksamhet.

Föreningsstöd

Föreningslivet är en viktig del i arbetet för trygghet, integration och folkhälsa. För att stimulera lokala föreningar och därigenom kulturliv och idrottsaktiviteter för stadens ungdomar finns föreningsstöd att söka.

Föreningsdriven ungdomsverksamhet av hög kvalitet är en viktig del av fritidsutbudet för barn och unga och ska stödjas.

Särskilda prioriteringar 2015

- Erbjud läxhjälp till alla barn.
- Prioritera fritidsverksamhet för barn i åldern 10-12 år.
- Stötta initiativ av ungdomar för ungdomar.

Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015

Minskade kostnader för:

Minskade kostnader för kultursekreterare 7 mnkr

Äldreomsorg

I Folkpartiets Stockholm är det alltid den enskilde medborgaren som bestämmer över sitt liv, inte politikerna. Äldre ska ha samma rätt till självbestämmande och egenmakt som yngre. Folkpartiet försvarar äldres rätt att välja, medan majoriteten vill inskränka valfriheten. Lagen om valfrihetssystem (LOV) är en förutsättning för fungerande valfrihet och lika villkor för mindre aktörer, och ska finnas kvar. Valfrihet ska införas för servicehus.

Äldreomsorgen ska hålla hög kvalitet. De äldre ska kunna känna sig trygga och omsorgen ska uppfylla deras behov och ta hänsyn till deras önskemål. Det är viktigt att äldre bemöts med respekt för sin värdighet och sina livsval och att de ges möjlighet att påverka sin egen livssituation och omsorg.

Ersättningen för hemtjänst i ordinärt boende, avlösning, ledsagning höjs med 5 procent, en procent mer än majoriteten. Ersättningen för dagverksamhet höjs med 3 procent.

I dagsläget finns det lediga platser på servicehusen, samtidigt som 40 procent av de sökande fick avslag, enligt siffror från 2012. Personer över 85 år som så önskar ska ges plats på servicehus eller vård- och omsorgsboende, med början 1 juli 2015. 50 mnkr anslås för denna reform.

Utveckla valfriheten

I Folkpartiets Stockholm ska varje individ ha ett så stort inflytande som möjligt över de insatser som utförs. Valfriheten av utförare inom vård- och omsorgsboende, dagverksamhet och hemtjänst värnas. Ett valfrihetssystem för servicehus införs under året med utgångspunkt i den pågående utredningen i frågan.

Höjd kvalitet inom äldreomsorgen

För att ge äldre i Stockholm en god vård och omsorg krävs ett gott ledarskap samt engagerad och utbildad personal. Inom äldreomsorgen finns ett behov av grundutbildning som måste mötas. Målet är att all tillsvidareanställd personal ska ha grundutbildning. Fler stadsdelar ska arbeta för att Silviahems-certifiera sina boenden. Satsningen på demensteam fortsätter.

Det är viktigt att ta tillvara kunskaperna hos personer som talar andra språk, eller har kulturell eller annan kompetens som kan höja kvaliteten i omsorgen som ges till Stockholms åldrande befolkning med bakgrund i andra länder.

Anhöriga som vårdar äldre i hemmet gör en viktig insats. Avlastning är av stor vikt för att många ska orka, vilket innebär att tillgängligheten till avlastningsboende måste öka.

För att möta behovet av mer resurser inom hemtjänsten och ledsagning höjs ersättningen med 5 procent, en procent mer än majoriteten.

Äldrenämnden får i uppdrag att noga följa införandet och tillämpningen av det nya tidsregistreringssystemet inom hemtjänsten. Stadsdelarna ska noga följa

andelen beslutade timmar som utförs och att kostnadsutvecklingen följer budgetens prognoser.

Rehabilitering och förebyggande arbete

Rehabiliterande insatser ska vara ett prioriterat område. Att exempelvis kunna komma ut från sin bostad är mycket betydelsefullt. Boende i vård- och omsorgsboende har rätt till utevistelse. Promenader är en viktig förebyggande insats som på sikt kan motverka ökat vårdbehov.

Ett brett utbud av aktiviteter

Information om alla Stockholms stadsdelsnämnders aktiviteter för äldre ska finnas lättillgängligt via Äldre direkt. Äldre direkt ska också erbjuda frivilligorganisationer möjlighet att marknadsföra sina aktiviteter.

Alla stadsdelsnämnder ska erbjuda möjlighet för äldre att komma iväg på dagsutflykter under hela året och särskilt under sommaren. Det är viktigt att stadsdelsnämnderna informerar om de aktiviteter som finns på sommaren och kring storhelger. Stadsdelsnämnderna bör skapa attraktiva samlingsplatser i form av friskvårdscenter där äldre kan motionera och umgås. Fler stadsdelar bör införa utegym. Stadsdelarnas verksamheter för äldre ska hålla öppet även under sommar och storhelger.

Stadsdelarna ska utöka antalet aktiviteter på sommaren. Möjligheten till miljöombyte och social gemenskap ska särskilt uppmärksammas. Alla äldre ska erbjudas möjlighet att vistas på sommarpensionat till ett rimligt pris.

Större självbestämmande i äldreomsorgen

De flesta äldre lever friska under en stor del av sin ålderdom och vill och kan klara sig själva. Det finns dock ett antal äldre som i olika utsträckning behöver service, omsorg och vård. Samtliga omsorgstagare ska ha en uppdaterad individuell genomförandeplan där även individuella sociala och andra aktiviteter ingår.

Alla äldre som vill och kan ska få delta i sociala aktiviteter på sina vård- och omsorgsboenden. Kultur är viktigt för att främja trivsel och livskvalitet, samt bidrar till ett hälsosammare åldrande. Uppsökande verksamhet ska erbjudas personer över 80 år. De ska då samtidigt erbjudas möjlighet att fylla i "Dokumentet om mig själv". Detta dokument ska ligga till grund för ett "Leva livet-kontrakt" som alla äldre som får insatser från stadens äldreomsorg ska erbjudas att underteckna. Leva livet-kontraktet är ett åtagande från stadens sida att respektera de äldres intressen och livsval vid planering av aktiviteter, kulturutbud och liknande verksamhet.

Ökad livskvalitet

Äldres tillgång till kultur ska särskilt uppmärksammas. Tillgänglighet till bibliotek eller biblioteksservice ska öka för äldre som bor på stadens boenden. Bra ledarskap är nödvändigt för att göra det möjligt att utforma omsorgen efter

varje individs önsknings och behov. Det är av stor vikt att den äldre får god och näringsriktig mat och en lustfylld måltidsupplevelse. Äldre ska alltid kunna välja på flera olika måltider. För att förbättra måltidsupplevelsen ska personal uppmuntras att äta tillsammans med de äldre, exempelvis genom subventionerade måltider. Staden ska på olika sätt stimulera tillkomsten av öppna verksamheter för samvaro och aktiviteter, bland annat genom att uppmuntra ideella och frivilliga insatser.

Modern teknik är en viktig del av vardagen för allt fler äldre. Stadsdelsnämnderna bör samverka med frivilligorganisationer för att göra det möjligt för äldre att få hjälp med att hantera ny teknik.

Stöd till anhöriga

De som vårdar anhöriga och närstående ska få hjälp och stöd. Tillgång ska finnas till anhörigkonsulenter, stödplaner och korttidsvård. Stockholms stads program för stöd till anhöriga ska ligga till grund för arbetet med anhörigstöd. Anhörigvårdares behov av utbildning i att laga goda och näringsriktiga måltider bör uppmärksammas.

Även anhöriga som är anställda som vårdare bör kunna få handledning och karriärmöjligheter. Stadsdelsnämnderna bör erbjuda denna målgrupp att bedriva sitt vårduppdrag i form av en anställning vid ett vård- och omsorgsboende

Nya bostäder

När nya stadsdelar byggs ska staden planera för fler bostäder till äldre. En målsättning ska antas om att minst fem procent av bostäderna i större bostadsprojekt ska utgöras av vård- och omsorgsboende, serviceboende, trygghetsboende eller seniorboende

Ökad trygghet i vardagen

Äldres utsatthet ska uppmärksammas och motverkas. Äldrenämnden ska tillsammans med de lokala brottsförebyggande råden, polisen och stadsdelsnämnderna fortsätta att samordna arbetet för att stoppa våld och övergrepp mot äldre och därmed minska äldres oro och utsatthet. Stadsdelarna ska anordna regelbundna trygghetsvandringar med särskilt fokus på äldres otrygghet och tillgänglighet.

Våld mot äldre i nära relationer är ett problem som inte uppmärksammas tillräckligt. All personal i hemtjänsten ska få utbildning i att uppmärksamma och anmäla våld i nära relationer.

Särskilda prioriteringar 2015

- Låt alla över 85 år som vill få plats på servicehus eller vård- och omsorgsboende.
- Höj ersättningen till hemtjänst, avlösning och ledsagning med 5 procent.
- Höj ersättningen till dagverksamhet med 3 procent.
- Inför ett valfrihetssystem för servicehus.

- Erbjud alla som får insatser inom äldreomsorgen att skriva under ett "leva livet-kontrakt" där utföraren åtar sig att respektera deras intressen och livsval.
- Erbjud anhöriga som är anställda som vårdare att koppla sin anställning till ett vård- och omsorgsboende.

Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015

Minskade kostnader för:

Generösare biståndsbedömning 15 mnkr

Ökade kostnader för:

Höjd hemtjänstpeng 19,5 mnkr

Rätt till servicehus och vård- och omsorgsboende 85+ 50 mnkr

Anhörigutbildning demens 5 mnkr

Äldre direkt 1 mnkr

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Alla människor ska tillförsäkras integritet, självbestämmande och delaktighet oavsett om de har en funktionsnedsättning eller inte. Människor med funktionsnedsättning ska, så långt det är möjligt, ha samma möjligheter som alla andra att leva ett självständigt liv och att ha ett arbete att gå till.

Rätten att välja boende, daglig verksamhet, hemtjänst, ledsagning, avlösning och personlig assistans värnas.

Schablonen och pengarna för barn- och vuxenboende höjs med 3,1 procent. Schablonen och pengarna för daglig verksamhet och korttidsboende höjs med 4,6 procent.

Ökad specialisering i biståndsbedömningen

En rättssäker bedömning kräver att brukaren får träffa en handläggare som har goda kunskaper om brukarens funktionsnedsättning och behov. Biståndsbedömarna ska ha större möjlighet till specialisering inom ett visst funktionshinder.

Daglig verksamhet

Ohälsa är ett större problem bland funktionshindrade än i befolkningen som helhet. Deltagare i daglig verksamhet ges friskvårdsbidrag och möjlighet till friskvård på arbetstid. Habiliteringsersättningen i daglig verksamhet höjs med 15 procent.

Bättre villkor för synskadade

Riktlinjerna för ledsagning förtydligas så att det framgår att ledsagning ska beviljas för inköp av dagligvaror, liksom för att synskadade föräldrar ska kunna följa med sina barn på aktiviteter som tillhör ett normalt föräldraskap.

Den övre beloppsgränsen för ledsagares omkostnader vid aktiviteter höjs från 300 till 400 kr/mån. Riktlinjerna bör ändras för att göra det lättare att spara belopp till enstaka särskilda evenemang.

Nya bostäder

Fler bostäder ska byggas för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning. Det är framför allt viktigt att bostäder för personer med funktionsnedsättning i ett tidigt skede planeras in i nya stadsdelar. Det är viktigt att nya bostäder byggs med en hyresnivå som de boende förmår betala. Hyra för gemensamhetslokaler bör inte utgå i nybyggda bostäder.

Stockholm – en stad för alla

Stockholm ska vara världens mest tillgängliga huvudstad. Staden ska fortsätta sitt arbete med att avskaffa kvarstående enkelt avhjälpna hinder och för att öka tillgängligheten i samhället.

Personer med funktionsnedsättning ska ges ett värdigt bemötande i sina kontakter med personal hos stadens nämnder, bolag och samarbetspartners.

Möjligheten för personer med funktionsnedsättning att kommunicera med staden eller att utnyttja e-tjänster ska i största möjliga mån vara lika god som för övriga invånare. Information som publiceras på stadens webbplats ska även vara tillgänglig för personer med funktionsnedsättning.

Särskilda prioriteringar 2015

- Höj ersättningen för barn- och vuxenboende med 3,1 procent.
- Höj ersättningen för daglig verksamhet och korttidsboende med 4,6 procent.
- Höj habiliteringsersättningen med 15 procent.
- Höj den övre beloppsgränsen för ledsagares omkostnader vid aktiviteter till 400 kr.
- Utred införandet av friskvårdsbidrag och möjlighet till friskvård på arbetstid för deltagare i daglig verksamhet.

Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015

Ökade kostnader för:

Höjd hemtjänstpeng	2,5 mnkr
Höjd habiliteringsersättning	3 mnkr
Friskvård vid dagverksamhet	1 mnkr
Höjd beloppsgräns ledsagare	0,6 mnkr

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Alla som behöver budget- och skuldrådgivning ska bli erbjudna ett personligt möte. Det är särskilt viktigt att familjer med barn snabbt erbjuds rådgivning. Inga barnfamiljer ska behöva vänta mer än en vecka på att få sitt första budget- och skuldrådgivningssamtal, och hyresrådgivare ska införas i alla stadsdelar.

Tidiga insatser för utsatta barn är av central betydelse. Alla inblandade aktörer ska arbeta tätt tillsammans för att förebygga att barn och vuxna far illa och reagera snabbt och effektivt om det ändå sker. Stadsdelsnämnderna ska fortsatt beakta barnperspektivet och säkerställa barnens rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention.

Förebyggande arbete och tidiga insatser för barn och ungdomar

Föräldrastödsinsatser ger goda effekter. Föräldrastödsprogram som Komet och ABC ska erbjudas föräldrar i förebyggande syfte för att minska våld inom familjer.

Alldeles för många unga i Stockholm mår psykiskt dåligt. Samarbetet mellan skolan, socialtjänsten och landstinget måste fördjupas för att tillhandahålla tidiga insatser och bryta utvecklingen mot ökande psykisk ohälsa.

Barn och ungdomar ska ges bättre hjälp och stöd genom att staden ska vara synlig och använda samma arenor som de unga, exempelvis internet. Nya digitala tjänster ska utvecklas för att öka tillgängligheten och nå nya grupper, i ett tidigare skede. Vi utökar majoritetens satsning på fältassistenter med 3 mnkr, som ska gå till fältassistenter på nätet.

Sexuellt utnyttjande av barn och unga på nätet ("grooming") är ett växande problem där kunskapsbristen är stor. Socialtjänsten ska arbeta tillsammans med polis och skola för att uppmärksamma problemet.

Barn och ungdomar i familjehem är en högt prioriterad målgrupp. Den som engagerar sig som förälder i ett familjehem ska erbjudas ett starkt stöd från socialtjänsten. Rekrytering av familjehem för ensamkommande flyktingbarn och flyktingungdomar ska fortsätta.

Stadsdelsnämnderna ska arbeta förebyggande genom att skapa meningsfull sysselsättning för barn och ungdomar under sommarmånaderna, exempelvis genom fler feriearbeten, dagkollo, samarbete med idrottsföreningar och andra organisationer.

Samverkan skola och socialtjänst

De elever som har de sämsta förutsättningarna hemma ska ha bäst förutsättningar i skolan. För att uppmärksamma barns behov samverkar och samarbetar skolan med socialtjänsten och landstinget enligt den överenskommelse som finns (BUS-överenskommelsen) och enligt de samverkansöverenskommelser som finns mellan stadsdelsnämndernas verksamhet och skolan. Skolan är den viktigaste skyddsfaktorn för barn som far illa.

Barn som omhändertas av samhället ska ha rätt till en omedelbar och fungerande skolplacering i skola med tillstånd från Skolinspektionen. Samarbetet mellan socialtjänst, skola och familjehem eller annan institution måste kvalitetssäkras i alla led genom tydliga riktlinjer där varje aktörs ansvar för elevens

skolplanering säkerställs. Projekt Skolfam är viktigt för att förbättra skolgången för barn som befinner sig i utsatthet och ska fortsätta.

För barn som far illa är det viktigt att det finns en bra samverkan mellan skola och sociala myndigheter. Det är även viktigt för elever i yngre tonåren som begår en olaglig handling, att detta leder till snabba och tydliga insatser från socialtjänsten. För att förhindra att elever far illa bör det förebyggande samarbetet på lokal nivå mellan rektor och socialtjänsten uppmärksammas särskilt. Varje skola ska ha en namngiven kontaktperson hos socialtjänsten.

Elever har alltid rätt att få ta del av undervisningen i skolan. Skolan och socialtjänsten ska arbeta aktivt för att få tillbaka så kallade ”hemmasittare” till skolan och ska bevaka att skolplikten uppfylls.

Barn som omhändertagits av socialtjänsten har samma rätt till en bra utbildning som alla andra. Stockholms stad ska ställa höga krav på placerade barns skolgång och kräva att läxhjälp finns för placerade barn. Elevens skola ansvarar tillsammans med stadsdelsnämndernas socialtjänst för att följa upp elevens utbildning efter placering i HVB-hem, familjehem eller särskilda ungdomshem. Staden ska ha som mål att alla placerade barn får sin utbildning i en kommunal eller fristående skola med tillstånd från Skolinspektionen, eller genom avtal med en sådan skola. Inget barn ska placeras utan att det finns en skolplanering.

Det är viktigt att skolan och socialtjänsten fortsätter att samarbeta för att få tillbaka de elever till skolan som har en hög frånvaro eller långtidsfrånvaro från skolan.

Drog- och brottsförebyggande arbete

Det drogförebyggande arbetet ska fortsatt prioriteras. Preventionsenheterna ska arbeta för att minska de riskfaktorer som identifierats av Preventionscentrum. Informationskvällar för föräldrar om narkotika ska erbjudas av preventionsenheten och polis. Samtliga nämnder och bolag ska utifrån problembild och förutsättningar utforma metoder att använda i det brottsförebyggande arbetet i syfte att göra Stockholm till en trygg stad. Staden ska vara ett föredöme när det gäller att tillhandahålla platser för ungdomstjänst. Obligatoriska föräldrasamtal ska hållas senast efter 48 timmar när en påverkad minderårig påträffats av polis eller socialtjänst eller när en ungdom anmäls för brott.

Arbete mot hemlöshet

Det är viktigt att stadsdelsnämnderna och bostadsbolagen samarbetar för att förebygga vräkningar. Samtliga stadsdelsnämnder ska ha en skriftlig handlingsplan för vräkningsförebyggande insatser. Hemlösa stockholmare omfattas av tak-över-huvudet-garantin. Botorg Unga vuxna fortsätter arbeta mot ungas hemlöshet. Stadsdelsnämnderna ska ha beredskap för att samverka med stadens bostadsbolag för att förebygga äldres hemlöshet. Innan vräkning kan ske av en person över 75 år ska socialtjänsten göra en genomgång av personens ekonomi och se om det finns sätt att komma till rätta med hyressituationen.

Familjer med osäkra boendeförhållanden ska uppmärksammas. En osäker boendesituation inverkar negativt på barnens möjlighet till trygghet och stabilitet, liksom på möjligheten att lyckas i skolan. Särskilda hyresrådgivare ska införas i de stadsdelar där detta inte finns.

Insatser för kvinnofrid och våld i nära relationer

Insatser för kvinnofrid och arbetet mot våld i nära relationer ska fortsatt prioriteras av samtliga nämnder. Stadsdelsnämnderna ska implementera stadens program för kvinnofrid och riktlinjer för personal inom socialtjänsten som möter våld i nära relationer i sina verksamheter under 2014.

Socialpsykiatri

Stadsdelsnämnderna ska arbeta för att sysselsättningen till personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning och lindrig utvecklingsstörning förbättras. Alternativen behöver anpassas efter individen och inte tvärtom och därför upparbetas kontakter med företagare i närmiljön för att åstadkomma ett mer varierat utbud. Därmed sprids även kunskap till företagen om vad målgruppen kan bidra med.

Särskilda prioriteringar 2015

- Att införa särskilda hyresrådgivare i alla stadsdelar.
- Att ge i uppdrag till stadsdelsnämnderna att samråda med stadens bostadsbolag innan vräkning sker av hyresgäst över 75 år.
- Att anställa särskilda fältassistenter för uppsökande arbete på internet.

Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015

Ökade kostnader för:

Fältassistenter på nätet 3 mnkr

Stadsmiljöverksamhet

Stockholmarna ska ha en levande, trygg och välskött stadsmiljö. Stadsdelarna ska ha möjlighet att göra sina egna prioriteringar inom stadsmiljöområdet, det är de som bor i stadsdelen vet bäst vad de vill ha och behöver.

Rent, snyggt och tryggt

I stadens vision, uttryckt i Vision 2030 – ett Stockholm i världsklass, är Stockholm en av världens vackraste storstäder med en unik kombination av storstadens puls och naturens lugn. Här finns en mångfald av attraktiva stadsmiljöer med egna identiteter, som skapar möjligheter för stockholmarna att välja vilken del av staden som passar ens egen livssituation och livsstil. Gemensamt för stadens alla stadsmiljöer är att de är rena, snygga och trygga.

Upplevelsen av Stockholm som en grön, ren och snygg stad ska öka. I takt med att staden växer ökar trycket på grönområden och parker, vilket också ställer högre krav på stadsdelsnämndernas skötsel och underhåll.

Stockholm ska vara klotterfritt och det ska vara rent och städat på allmänna platser såsom gator, torg och parker. Stadens städgaranti gäller, vilket innebär att städning och tömning av offentliga papperskorgar ska ske inom 24 timmar efter anmälan. Information om stadens städgaranti ska finnas tillgänglig i anslutning till parker, lekplatser och grönytor.

Samverkan ger effektivare resursutnyttjande

Stadsdelsnämnderna ska samverka med varandra och med trafik- och renhållningsnämnden för ett snyggt och välskött Stockholm. Skadedjursbekämpning ska upprätthållas för att minska nedskräpning från fåglar och andra skadedjur i stadens parker och badplatser.

Stadsträdgårdsmästaren har det övergripande ansvaret att leda och utveckla förvaltning av park- och grönområden. All planering av den yttre miljön ska ske med särskild hänsyn till behoven hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättning

Medborgardialogen ska utvecklas med utgångspunkt från lokala parkplaner. Inriktningen bör vara att mer ansvar för skötsel och underhåll ska flyttas till stadsdelsnämnderna. En utredning ska göras av hur en sådan förändring kan gå till. Det är mycket viktigt att inga oklarheter uppstår i gränsdragningen mellan olika nämnder i staden.

Nämnderna ska söka möjligheter till gemensam eller kombinerad upphandling med varandra eller trafik- och renhållningsnämnden.

Tillgänglig stadsmiljö för alla

I arbetet med att göra Stockholm tillgängligt för alla har stadsdelsnämnderna ett viktigt ansvar. Tillgänglighetsfrågorna ska vara en naturlig beståndsdel i den dagliga verksamheten.

Lekplatser ska utformas så att barn med funktionsnedsättning kan använda dem och vid renovering ska hänsyn tas till tillgänglighetsskapande åtgärder. Parkvägar och parkbänkar ska tillgänglighetsanpassas. Arbetet med att rusta upp och tillgänglighetsanpassa stadens badplatser ska fortgå. Trappor ska vid upprustning kompletteras med ledstänger, barnvagnsramper och kontrastmarkering.

Särskilda prioriteringar 2015

- Stadsdelsnämndernas inflytande över gatu- och park skötsel och underhåll i sina områden ska öka

Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015

Minskade kostnader för:

Minskad byråkrati 3,6mnkr

Ekonomiskt bistånd

Tack vare Folkpartiets och Alliansens politik är antalet mottagare av ekonomiskt bistånd rekordlångt. Det är viktigt att stadsdelsnämnderna fortsätter att arbeta för att leda människor från bidrag till arbete.

I dagens skola används datorer i hög utsträckning. För att ge barn i familjer som får ekonomiskt bistånd samma möjligheter som andra barn i skolarbetet bör dessa barns tillgång till it, genom bredband, tillgodoses.

Extra satsning på barns fritid

I statsbudgeten beslutade riksdagen att avskaffa den fritidspeng för barnfamiljer som tar emot ekonomiskt bistånd som trädde i kraft 1 juli 2014. Istället avsätts samma belopp till en höjning av riksnormen för barnfamiljer. Målgruppen för fritidspengen var barn i grundskolans årskurs 4-9, medan målgruppen för höjningen av riksnormen är alla barn i åldern 7-18 år. Maxbeloppet för fritidspengen var 3000 kr/tolv månadersperiod, medan höjningen av riksnormen blir ca 1500 kr. Detta räcker till avgiften för kulturskola, men inte i alla lägen för kostnaden för avgift och utrustning i en idrottsverksamhet, i synnerhet inte för äldre barn som har större merkostnader för sitt idrottande.

Staden bör utforma den lokala normen så att alla barn kan delta i fritidsaktiviteter. Vi föreslår att alla barnfamiljer med försörjningsstöd ska kunna ansöka om att avgiften för kulturskola, idrottsförening eller annan regelbunden fritidsverksamhet ska ingå i biståndet.

Jobbtorg Stockholm samordnar stadens insatser för att stödja fler arbetslösa bidragstagare till egen försörjning. Genom Jobbtorg Stockholm ska alla som idag är beroende av ekonomiskt bistånd på grund av att de är arbetslösa garanteras en snabb individuell bedömning och en aktivitetsplan.

Ökad jobbstimulans

Sedan 1 juli 2013 gäller nya regler för så kallad jobbstimulans, enligt vilka mottagare av ekonomiskt bistånd får undanta 25 procent av eventuella arbetsinkomster vid bedömning av biståndsbehovet. För att ytterligare stärka incitamenten att gå från bidrag till arbete ska mottagare av ekonomiskt bistånd i Stockholms stad få undanta 35 procent av arbetsinkomster. Även fria yrkesutövare som bedriver näringsverksamhet med F-skattsedel ska få undanta 35 procent av sina inkomster från denna verksamhet.

Unga ska kunna tjäna egna pengar utan att det påverkar familjens rätt till ekonomiskt bistånd. Unga under 21 år som fortfarande bor med någon av sina föräldrar ska få undanta alla inkomster från beräkning av hushållets behov av ekonomiskt bistånd.

Särskilda prioriteringar 2015

- Att avgift för kulturskola, idrottsförening eller annan regelbunden fritidsverksamhet bör ingå i normen för barnfamiljer med försörjningsstöd.

- Att mottagare av ekonomiskt bistånd bör få undanta 35 procent av arbetsinkomst från beräkningen av behov av ekonomiskt bistånd.
- Att samma bestämmelse även bör gälla fria yrkesutövare som bedriver näringsverksamhet med F-skattsedel.
- Att unga under 21 år som fortfarande bor med någon av sina föräldrar ska få undanta sin inkomst från beräkningen av behov av ekonomiskt bistånd.

Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015

Minskade kostnader för:

SL-kort	48,7 mnkr
Handläggning ekonomiskt bistånd	7,5 mnkr

Ökade kostnader för:

Extra jobbstimulans	8 mnkr
Återställd fritidspeng	5 mnkr

Arbetsmarknadsåtgärder

I Folkpartiets Stockholm har alla som kan ett jobb att gå till. Jobbtorg Stockholm fortsätter att vara huvudarenan för stadens arbetsmarknadsåtgärder. Stadsdelsnämndernas huvuduppgift är att se till att fler mottagare av ekonomiskt bistånd kan gå vidare till insats på jobbtorgen.

Att få in en första fot på arbetsmarknaden, och få erfarenhet och referenser, är ett viktigt steg i arbetslivet. Staden ska fortsätta erbjuda ungdomar i Stockholm feriearbeten under både sommar- och vinterferier samt på helgerna. Feriearbetande ungdomar ska kunna erbjudas arbete utanför den egna stadsdelen.

Staden ska samverka med det privata näringslivet för att företag ska ta emot fler feriearbetande ungdomar. Staden ska utreda behovet av och möjligheten att kompensera företag som tar sig an feriearbetande ungdomar som annars skulle varit hänvisade till ett kommunalt feriearbete.

Särskilda prioriteringar 2015

- Att ge stadsdelsnämnderna i uppdrag att erbjuda ungdomar feriejobb även på helger.
- Att ge stadsdelsnämnderna i uppdrag att samverka närmare med det privata näringslivet för att ge fler ungdomar feriejobb.

Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015

Minskade kostnader för:

Minskad byråkrati	1,1 mnkr
Visstidsanställningar	30 mnkr

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

5. Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015 för **Stadsdelsnämnderna** godkänns.

Avfallsnämnden

Avfallsnämnden har verksamhetsansvaret för de uppgifter som enligt miljöbalken eller andra författningar åvilar staden i fråga om avfallshantering. I detta ligger att upprätta förslag till renhållningsordning och avfallsplan samt att upprätta förslag till taxor för hämtning, transport och behandling av hushållsavfall.

Avfallsnämnden ska upprätta förslag till renhållningsordning och avfallsplan samt upprätta förslag till källsorteringsbefrämjande taxor för hämtning, transport och behandling av hushållsavfall.

Omfattningen av nämndens uppgifter är därmed reglerad i lag och författning, utförandet av den faktiska avfallsverksamheten åligger Stockholms stadshus AB:s dotterbolag Stockholm Vatten Avfall AB

Nämndens ledamöter utgör genom personalunionen även styrelse för Stockholm Vatten Avfall AB. Budget för nämndens verksamhet upprättas därför inom Stockholm Vatten Avfall AB.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

6. Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015 för **Avfallsnämnden** godkänns.

Arbetsmarknadsnämnden

I Folkpartiets Stockholm har alla som kan ett jobb att gå till. Egen försörjning är en fråga om självbestämmande och frihet. Tack vare Folkpartiets och Alliansens reformer är Stockholm idag en stad med en förhållandevis låg arbetslöshet. Samtidigt finns det vissa grupper som står långt från arbetsmarknaden, framför allt nyanlända och unga vuxna utan fullständig gymnasieutbildning. Genom att sänka trösklarna till arbetsmarknaden kan dessa personer komma i arbete snabbare.

Långvarigt beroende av försörjningsstöd leder till utanförskap och påverkar inte minst livschanserna för barn och unga. Att arbeta aktivt för att föra människor från bidrag till jobb är en prioriterad uppgift för nämnden. Jobbtorgens framgångsrika arbete fortsätter.

När situationen i omvärlden gör att fler måste söka sin tillflykt till Sverige undan krig och förtryck ökar vikten av en välfungerande integrationspolitik med fokus på jobb och kunskaper i det svenska språket. Satsningar på att göra undervisningen i svenska för invandrare mer individpassad och yrkesinriktad har gett goda resultat och förstärks.

Stockholm ska vara en region som drar till sig människor från andra delar av Sverige och världen och är öppen för den mångfald av kulturer som det innebär. Den som kommer till Stockholm från ett annat land ska snabbt lära sig ett nytt språk och hitta ett nytt arbete.

Samma villkor för personer med funktionsnedsättning

I Folkpartiets Stockholm har medborgarna samma möjligheter och livschanser oavsett om man har en funktionsnedsättning eller inte. Fler personer med funktionsnedsättning ska anställas i staden. Målsättningen ska så långt som möjligt vara att funktionsnedsatta anställs till reguljära tjänster som utlyses i konkurrens med andra sökande. Funktionsnedsatta ska ha samma möjligheter som andra anställda att växa som medarbetare och utveckla sin kompetens och sitt ledarskap. Ett program tas fram för att kartlägga och åtgärda de utmaningar som stadens anställda med funktionsnedsättning möter i sin yrkesmässiga progression.

I nämndens arbete för att öka antalet anställningar av personer med funktionsnedsättning ingår även att samverka med företag och andra organisationer för att skapa fler praktikplatser, feriearbeten och möjligheter till arbete för personer med funktionsnedsättning.

Arbetsmarknadsnämnden övertar och fortsätter arbetet för ökad sysselsättning, studier, praktik och arbete för personer med psykisk funktionsnedsättning fortsätter inom ramen för Alfa. 5 mnkr anslås för detta ändamål.

Låt äldre arbeta kvar längre

Om Stockholm ska utvecklas till en stad i världsklass måste staden kunna ta tillvara erfarenheten och kompetensen hos sina mest erfarna medarbetare. Anställda i Stockholms stad som så önskar ska ges rätt att arbeta kvar till 70 års ålder. Staden ska ta fram ett program för att låta äldre anställda som så vill fungera som mentorer efter sin pensionering. Genom detta medverkar också staden, som en av Sveriges största arbetsgivare, till att ge en positiv bild av äldre medarbetare och motverka fördomar och negativ särbehandling grundade på ålder.

Anställda som har nått 61 års ålder och som så önskar får rätt att arbeta deltid.

Satsa på feriejobben

Feriejobb ger egen försörjning, referenser och en första kontakt med arbetsmarknaden. Folkpartiet och Alliansen har kraftigt ökat antalet kommunala feriejobb. Det ska bli möjligt att få feriejobb även på helgerna.

För att feriejobben ska bli mer allsidiga och relevanta ska kommunen arbeta mer med att stötta privata företag som vill ta sig an feriejobbare. En modell för att kompensera privata företag för deras kostnader för introduktion och handledning införs. Det är viktigt att modellen utformas så att ungdomars befintliga jobb i den privata sektorn inte trängs undan.

Yrkesintroduktionsanställningar

Arbetsmarknadens parter har enats om en modell med yrkesintroduktionsanställningar, där unga blir anställda till 75 procent av kollektivavtalsenlig lön, och tillbringar 25 procent av sin arbetstid med utbildning eller handledning. Staden ska anställa fler ungdomar enligt denna modell. Arbetsmarknadsnämnden ansvarar för att samordna det arbetet. 10 miljoner anslås till detta.

Studentmedarbetare

Kopplingen mellan studier och arbetsliv blir allt viktigare. Allt fler arbetsgivare efterfrågar arbetslivserfarenhet, och konkurrensen om talangerna blir allt hårdare. Staden ska införa en modell med studentmedarbetare, där studenter vid sidan av studierna får möjlighet att arbeta i staden med uppgifter som är relaterade till studierna. Genom en sådan modell, som finns i flera andra länder, får studenter möjlighet till relevant arbetslivserfarenhet, och staden får möjlighet att visa upp sig som arbetsgivare för framtidens medarbetare. Nämnden får i ansvar att vägleda förvaltningarna i detta arbete. 5 miljoner anslås för denna reform.

Integration

Invandring berikar Stockholm. Det är positivt, välkommet och nödvändigt att människor söker sig till Stockholm. Den som kommer till Stockholm från ett annat land ska få en reell möjlighet till etablering. Därför måste mottagandet av nyanlända syfta till integration, arbete och delaktighet.

De flesta barn i Stockholm tar idag del av förskolans verksamhet. Detta är inte minst viktigt för barn som inte har med sig det svenska språket hemifrån. Förskolans betydelse för att möjliggöra för föräldrar att yrkesarbeta ska heller inte underskattas. Det kommunala vårdnadsbidraget har inlåsnings effekter som drabbar de barn som allra mest behöver förskolan. Dessutom har det försvårat invandrarkvinnors inträde på arbetsmarknaden. Vårdnadsbidraget avskaffas därför i Stockholms stad under 2015.

Kunskaper om svenska språket och det svenska samhället är nyckeln till integration. Individens behov av språkutbildning för att förverkliga sin framtidsdröm ska vara utgångspunkten i stadens SFI-organisation. Valfriheten och kvaliteten i SFI ska värnas. Kopplingen mellan svenskundervisning, livet i Sverige och den studerandes framtida yrkesval ska vara tydlig. Nyanlända invandrare med yrkeskunskaper kommer snabbare ut på den reguljära marknaden genom de så kallade sfx-utbildningarna. Nämnden ska driva på för att antalet sfx-utbildningar ska öka, men ska också ta fram egna yrkes-sfi-utbildningar för sökande utan gångbar yrkesutbildning.

SFI ska vara flexibel så att studier och praktik kan kombineras i större utsträckning. Detta skapar möjligheter att förena studier i svenska med yrkesutbildning. Antalet avhopp från kurser inom SFI ska minska.

Nationella minoriteter

Arbetsmarknadsnämnden fortsätter att ansvara för nationella minoriteter. Kunskapen om behandlingen av den romska minoriteten måste öka. Stockholms stad ska ta fram en vitbok om hur staden har behandlat romer genom historien.

Vuxenutbildning

För dem som av olika skäl inte kunnat tillgodogöra sig utbildningen i grund- och gymnasieskolan är vuxenutbildningen en andra möjlighet. Vuxenutbildningen är också en möjlighet att komplettera en gymnasieutbildning som inte gett behörighet till högskolan.

Den kommunala vuxenutbildningen ska finnas till för dem som faktiskt behöver, inte vara en arbetsmarknadsåtgärd. Istället för den nya majoritetens ”kunskapslyft” prioriterar Folkpartiet att erbjuda plats till alla som ansöker om att läsa in särskild behörighet till högskolan.

Arbetsmarknadsnämnden ska fokusera på att skapa vuxenutbildningsmöjligheter inom bristyrken. Antalet lärlingsplatser inom vuxenutbildningen ska öka.

Folkpartiet har lett arbetet både i Stockholm och på riksnivå med att utveckla lärarnas karriärmöjligheter. Även lärare inom vuxenutbildningen bör få möjlighet till karriärtjänster.

Särskilda prioriteringar 2015

- Alla anställda i staden som så önskar ska erbjudas att arbeta kvar till 70 års ålder.
- Alla anställda i staden över 61 års ålder som så önskar ska erbjudas att gå ner på deltid.
- Arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att ta fram en modell för att erbjuda äldre medarbetare att fortsätta som mentorer efter pensionering.
- Arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att ta fram en modell för att kompensera privata företag som tar sig an feriejobbare.
- Arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att vägleda förvaltningarna i arbetet med att införa studentmedarbetare.
- Arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att verka för ett ökat antal sfx-utbildningar.
- Den kommunala vuxenutbildningen ska erbjuda plats till alla som ansöker om att läsa in särskild behörighet till högskolan.
- Arbetsmarknadsnämnden får i uppdrag att ta fram ett program för att öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att göra karriär inom staden.
- Att anslå 5 mnkr till en fortsättning av Alfa.

Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015

Minskade kostnader för:

Minskad byråkrati	8,9 mnkr
Kunskapslyft	50 mnkr

Visstidsanställningar	35 mnkr
Utökat uppföljningsansvar	10 mnkr

Ökade kostnader för:

Yrkesintroduktionsjobb	10 mnkr
Särskild högskolebehörighet komvux	5 mnkr
Studentmedarbetare	5 mnkr
Höjd schablon SFI och Vux	5,4 mnkr
Fortsättning av Alfa	5 mnkr

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

7. Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015 för **Arbetsmarknadsnämnden** godkänns.

Exploateringsnämnden

Om mindre än 10 år är Stockholm en miljonstad. Vår vision är att Stockholm är en tät och levande stad dit människor söker sig för att förverkliga sina drömmar. Vi liberaler vill utveckla Stockholm till en stad med internationell dragningskraft inom alltifrån kultur till forskning och företagande.

Stockholm ska växa genom ett dynamisk och lyssnande byggande. Vi vill skapa en tät, levande, tillgänglig och attraktiv stad som balanserar både urbanitet och gröna värden. Samhällsservice som skolor och förskolor, bibliotek och idrottsytor måste planeras redan från början och inte läggas till i efterhand när man upptäcker att de saknas.

De regler och lagar som i dag sätter käppar i hjulet för bostadsbyggande i Stockholm måste ändras och anpassas efter storstadens villkor, inte efter glesbygdens.

Bostadsbyggandet ska planeras för att möta alla stockholmarnas olika behov. Stadens utveckling måste skapa en god blandning av boendeformer med hyresrätter, bostadsrätter, ägarlägenheter, studentbostäder, småhus, radhus och villor i staden.

Folkpartiet värnar om Stockholms skönhet. All ny bebyggelse i staden ska präglas av mänskliga proportioner som står i samklang med stadens silhuett och kulturvärden.

Stadsplaneringen ska underlätta för ny grön teknik som möjliggör en klimatsmart vardag för såväl stockholmare som deras företag. Det behövs utrymme för grön infrastruktur, till exempel sopsugar, avfallskvarnar och elbilar.

Stockholm behöver också växa mer även i de delar där det idag byggs för lite, till exempel i Skärholmen, och ska därför stimulera bostadsbyggande i alla delar av staden.

140 000 nya bostäder till 2030

För att komma till rätta med den stora bostadsbristen i Stockholm behövs ett systematiskt, långsiktigt arbete. Under förra mandatperioden lades grunden för detta genom vårt beslut om att 140 000 nya bostäder ska skapas till 2030, varav de första 40 000 ska vara påbörjade till 2018.

Fler bostäder är en förutsättning för en fortsatt stark utveckling av Stockholm. Ett kraftigt bostadsbyggande är nämndens främsta prioriterade uppgift och planberedskapen ska därför stärkas ytterligare så att ambitionshöjningen för bostadsbyggandet kan nås både på kort och på lång sikt. Exploateringsnämnden ska planera för en långsiktig bostadsförsörjning med 140 000 nya bostäder fram till år 2030.

Arbetet med minst 40 000 nya bostäder, varav hälften små lägenheter och hälften hyresrätter, mellan 2014 och 2018 är avgörande för att vi ska nå det långsiktiga målet. Det innebär att de enskilt viktigaste uppgifterna för stadsbyggnadsnämnden är detaljplane- och bygglovsarbete som syftar till fler bostäder. Stadsbyggnadsnämnden ska tillsammans med framför allt exploateringsnämnden skapa förutsättningar för den högre ambitionen.

För att hålla en hög takt i bostadsbyggandet som svarar mot vår ambition att bygga 140 000 nya bostäder fram till år 2030 måste samverkan mellan stadens nämnder, förvaltningar och bolag öka. Kommunstyrelsen ska ha ett tydligt ansvar för styrning och samordning detta.

Tillgången till billiga, yteffektiva, bostäder för unga och studerande är en viktig faktor för Stockholms fortsatta tillväxt. Studentbostäder ska därför prioriteras i planprocessen i syfte att snarast få fler studentbostäder i Stockholm. Fram till 2018 vill vi att minst 5 000 studentbostäder ska stå klara

Uppmuntra nya sätt att bygga

Stockholm ska peka ut en eller flera ”innovationszoner” för framtidens bostadsbyggande, där staden arrangerar innovationstävlingar för att utmana byggherrar att utveckla nya metoder för klimatsmarta, kostnadseffektiva, arkitektoniskt framstående och nyskapande bostäder. För arbetet med detta avsätts 1 miljon kronor i Folkpartiets budgetförslag.

Stockholm ska ställa krav som går längre än de nationella byggnormerna, bland annat när det gäller energikrav och med principerna i Design för Alla som utgångspunkt för delaktighet för fler och för hållbar utveckling. I kraft av sin storlek kan Stockholm stimulera innovationer och utveckling inom byggbranschen.

Markanvisa för kvalitet och konkurrens

Staden ska oftare än idag markanvisa utefter kvalitet istället för pris. Detta innebär att markanvisningspolicyn inte enbart ska beakta vem som betalar bäst, utan även vem som bygger bäst. Stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden ska under 2015 påbörja arbetet med att ta fram en modell för hur detta kan åstadkommas.

Byggkostnaderna måste minska. Staden bör därför i ännu högre grad än idag markanvisa och planera på ett sätt som främjar konkurrens och mindre byggföretag, samtidigt som transparensen i markanvisningarna bör öka.

När Stockholms stad anvisar mark ska höga hållbarhetskrav ställas i miljöprogram som kopplas till bindande exploateringsavtal. Programmen ska säkerställa bästa tillgängliga teknik för energiförbrukning, hållbara materialval och miljöeffektiv avfallshantering.

Studentbostäder

Stockholm måste bygga fler studentbostäder. Vi har fattat beslut om 7 500 nya studentbostäder och det fortsatta arbetet med studentbostäder för att utveckla Stockholm som studentstad måste vi göra tillsammans med övriga kommuner i Stockholmsregionen. Till Studentbostadsmässan 2017 har ett antal kommuner förbundet sig att tillsammans leverera studentbostäder, 4 000 dessa är Stockholms del. Detta är ett mål som kommer att uppfyllas med råge. Vi kan därför höja detta löfte till minst 5 000 färdiga studentbostäder under kommande mandatperiod.

I väntan på fler permanenta studentbostäder ska staden skapa tillfälliga bostäder för studenter, exempelvis i tillfälligt tomma fastigheter eller genom att köpa in flyttbara bostadsmoduler som kan stå på ledig mark i väntan på permanent bebyggelse.

Staden är mycket mer än bostäder

Kulturen ska alltid finnas med i stadsplaneringen. Förutsättningar för befintliga och framtida kulturverksamheter av olika slag bör beaktas vid ny- och ombyggnadsprojekt. Konstnärlig gestaltning ska finnas med tidigt i planeringen. Det är viktigt inte minst i nya stadsdelar.

Stockholm kommer att växa med minst 35 000 barn under 18 år fram till år 2022 och ska skapa drygt 15 000 nya platser i den kommunala grundskolan fram till år 2022. Det innebär att minst ett tiotal nya skolor måste byggas under den tiden.

Staden ska säkerställa att det finns god tillgång till tränings- och försökslägenheter för exempelvis missbrukare och personer med psykisk funktionsnedsättning. Stockholm måste höja tempot och bygga fler LSS-bostäder i alla delar av staden. Den som är i behov av en omsorgslägenhet ska ha goda möjligheter att välja bostad.

Både hyra och äga

Man ska både kunna hyra och äga sitt boende i Stockholm. I de delar av staden, som exempelvis i många ytterstadsdelar där hyresrätten är den dominerande upplåtelseformen, ska staden fortsätta att ge möjlighet till och stödja de hyresgäster som vill friköpa sina lägenheter genom att bilda bostadsrättsförening. I övriga delar av staden är omvandlingen av hyresrätter till bostadsrätter avslutad. Även nyproduktion av ägarlägenheter och bostadsrätter ska särskilt stimuleras i stadsdelar som domineras av hyresrätter.

Hälften av alla lägenheter som byggs ska vara hyresrätter och vi behöver bygga fler lägenheter med låg hyresnivå.

Både stora och små bostäder

Stockholm behöver variation i typerna av bostäder. I vissa fall behövs större hyresrätter, men störst är bristen på små bostäder. Vi vill att 20 000 av de 40 000 som ska byggas fram till 2018 ska vara små bostäder. Många stockholmare väljer och önskar att bo i en etta eller tvåa.

En etableringsplan för företag och arbetsplatser

Stockholm behöver en etableringsplan för nya företag och arbetsplatser. En proaktiv och offensiv etableringsplan är viktig för att locka nya företagsetableringar till framförallt ytterstaden. En sådan plan bör ingå i stadens övergripande planering för sammanhängande service, kommunikationer, företagande och bostäder.

Stockholm ska ha ett forskningsintensivt och attraktivt näringslivsklimat och vara förstahandsvalet för internationella företagshuvudkontor som vill etablera sig i Europa

Mer kvarterstad och mer funktionsblandning

En attraktiv, spännande och levande stadsmiljö handlar inte om enskilda byggnader utan om samspelet mellan alla de byggnaderna som tillsammans utgör staden. Stockholm ska växa genom att vi bygger vidare på det som fungerar – det som skapar en tät, levande, grön och attraktiv stad. Innerstadens täta kvarterstruktur ska kompletteras och tillåtas att växa utanför tullarna. Ytterstadens områden behöver bli tätare och mer funktionsblandade för att därmed förbättra underlaget för kaféer, restauranger, andra kommersiella lokaler, samhällsservice samt utbyggd kollektivtrafik.

Satsningar på att skapa ordentliga stadskärnor, utanför tullarna, bör genomföras. Med en genomtänkt planering kan ytterstaden förtätas på ett sätt som skapar många nya bostäder och arbetsplatser, samtidigt som ytterstadsområdenas karaktär och gröna värden beaktas.

En tätare och mer sammankopplad stad

En tätare stad borgar för en hållbar och levande stad. Genom att ha sina funktioner samlade kan staden göra ett rikt och varierat utbud tillgängligt för alla.

Här finns bra underlag för kollektivtrafik, goda förutsättningar för hög energi-effektivitet och dessutom tar man delvis redan använd mark i anspråk när man bygger nytt.

Stockholm behöver också utvecklas till en mer sammankopplad stad. Idag isoleras framförallt ytterstadsområdena effektivt från varandra av breda trafikleder eller otillgängliga naturområden. Det måste bli enklare att röra sig mellan olika stadsdelar, och vi måste därför förbättra framförallt gångstråk, cykelvägar och kollektivtrafikförbindelser mellan stadsdelarna. Fler stadsdelar bör även byggas ihop i syfte att öka tillgängligheten, tryggheten, den sociala integrationen, det naturliga flödet och det ekonomiska utbytet mellan områdena. När områden växer samman erbjuds även möjligheterna till att skapa nya attraktiva stadsmiljöer och offentliga rum.

Helhetsgrepp om City

Ta ett helhetsgrepp om City för att skapa bättre boendemiljöer med fler bostäder och en levande stadsmiljö med fler butiker i bottenplan och en varierad arkitektur. City behöver ”avkontoriserats”, mer människor måste bo och röra sig naturligt i stadsdelen för att den inte ska ligga öde på kvällarna. Påbyggnad av befintliga hus måste göras varsamt och på ett sätt som inte förändrar stadsbilden på ett ogenomtänkt sätt. En eventuell exploatering av Västra City ska ansluta till stenstadens kvartersstruktur och skala.

Det är också hög tid att skapa fler gångstråk genom City. Bygg om trista Citygator och sätt gångtrafiken i centrum, exempelvis längs Mäster Samuelsgatan och Norrlandsgatan.

Mer grönt i Stockholm

Avsätt mer medel för grönkompensation. Grönområden och nedslitna parkytor ska systematiskt rustas när det byggs nya bostäder. En tät stad behöver grönska i nya och förtätade kvarter. För varje ny bostad som byggs bör ett träd planteras, i park eller gatumark i närheten av det berörda bostadsområdet.

Låt stockholmarna få brukaravtal eller arrendera odlingsområden på kommunal mark. Många av stadens outnyttjade grönytor skulle kunna användas för urban odling.

Fler gator ska kantas av träd. Den förnyelse som pågår, till exempel på Hornsgatan och Folkungagatan, ska fortsätta och intensifieras. I samband med förtätning av ytterstaden bör det eftersträvas att trafikleder görs om till trädkantade gator och att gaturummet prioriteras om till förmån för gång- och cykeltrafik.

Särskilda prioriteringar 2015

- 140 000 nya bostäder till 2030 varav minst 40 000 till 2018
- Uppmuntra nya sätt att bygga genom ett antal innovationszoner
- Markanvisa för kvalitet och konkurrens
- Bygg en tätare, mer funktionsblandad och integrerad stad

- Ta ett helhetsgrepp om City för att avkontoriserat det och behålla dess proportioner
- Fler träd i Stockholm
- Låt stockholmarna få nyttja trista ytor till urban odling

Folkpartiets förslag till budget 2015

Minskade kostnader för

Minskad byråkrati och besparing konsulter	1,2 mnkr
Höjd ambitionsnivå byggmålen (ligger i CM istället)	8,0 mnkr
Strategi för ekotjänster	2,0 mnkr

Ökade kostnader för:

Uppmuntra nya sätt att bygga – innovationszoner	1,0 mnkr
---	----------

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

8. Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015 för **Exploateringsnämnden** godkänns.

Fastighetsnämnden

De fastigheter som staden bygger för stadens verksamheter ska byggas flexibelt så att de anpassas till olika typer av verksamhet, efter behov. Fastighetsnämnden ska delta i stadsutvecklingen. Fastigheterna ska vara energieffektiva.

Det finns inget egenvärde för en kommun att äga och förvalta fastigheter och mark. Staden ska sälja sådant som inte tillhör eller behövs för verksamheten. Det finns dock fastigheter med högt kulturhistoriskt värde såsom Sturehofs staden ska äga långsiktigt och dessa ska förvaltas och utvecklas.

Fastigheternas underhåll ska långsiktigt hålla en god nivå för att möjliggöra en professionell förvaltning och en adekvat hyressättning. Där underhållet varit eftersatt ska detta stärkas enligt nämndens långsiktiga underhållsplan. Nämnden ska upprätta en femårig underhållsplan för stadens idrottsanläggningar i samarbete med idrottsnämnden. Fastighetsnämnden ska inom beslutad budget avsätta medel för tillgänglighetsanpassning.

Fastighetsnämnden ska arbeta med att tillgängliggöra alla sina publika lokaler för personer med funktionsnedsättning.

Fastighetsnämnden har det samlade huvudansvaret för utvecklingen av stadens torgliv. Med särskilt fokus på de tre saluhallstorgen; Östermalmstorg, Hötorget och Medborgarplatsen ska fastighetsnämnden, i samverkan med berörda nämnder och aktörer, skapa attraktivare mötesplatser och förnya formerna för upplåtelser

Liljevalchs konsthall är en av stockholmarnas mest uppskattade kulturinstitutioner och den beslutade utbyggnaden ska fortsätta enligt plan.

Att etablera en internationell gästspelsscen i Gasklocka 2 är ett viktigt inslag i utvecklingen av Stockholms kulturliv och fastighetsnämnden ska prioritera detta projekt som kommer bli det definitiva startskottet för kulturverksamheter av högsta klass i Norra Djurgårdsstaden.

Brunkebergs torg ska utvecklas till en levande plats i city, så att uteserveringar och kulturaktiviteter kan fylla delar av torget. Torget ska utvecklas som en del av det nya stadsutvecklingsområdet City.

Gröna tak och urbana odlingar är en resurs som både skulle kunna bidra till en bättre miljö i staden och medge ytterligare energibesparingar. Fastighetsnämnden ska därför intensifiera sitt påbörjade arbete med att anlägga gröna tak och urban odling, där så är möjligt, på befintliga fastigheter samt vid större ny- och ombyggnationer.

För att säkerställa att stadens byggnader är miljömässigt hållbara ska fastighetsnämnden långsiktigt arbeta för att miljöklassa sitt bestånd i samråd med miljö- och hälsoskyddsmyndigheten. Fastighetsnämnden ska även verka för att alla avtal som nytecknas eller omförhandlas sker efter mallen för gröna hyresavtal. Stadens fastigheter och anläggningar ska tillsammans minska sin energiförbrukning med tolv procent till 2018 jämfört med 2011.

Fastighetsnämnden och idrottsnämnden ska tillsammans ansvara för att analys av drift- och underhållskonsekvenser i samband med investeringsbeslut för nya idrottsanläggningar förbättras för att tydliggöra den långsiktiga påverkan på stadens ekonomi.

Fastighetsnämnden ska arbeta aktivt för att möjliggöra för entreprenörer att hitta nya näringsverksamheter vid idrottsanläggningarna, som de kan driva. Det kan gälla allt från kafé- och restaurangverksamhet till butiker och service.

Fastighetsnämnden ska utveckla konceptet mobila paviljonger, temporära mindre byggnader med en tydlig arkitektonisk profil.

Arbetet med förverkligandet av en kulturscen i gasverksområdet i Norra Djurgårdsstaden ska ske i samverkan mellan fastighetsnämnden, Stockholms Stads-
hus AB och exploateringsnämnden.

Fastighetsnämnden ansvarar för stadens idrottsytor. Fastighetsnämnden ska inleda ett arbete med att se över hur det går att bygga smartare idrottsanläggningar, som kan användas av fler idrotter och för många typer av motionsaktiviteter. Inom investeringsramen prioriterar Folkpartiet att bygga ytterligare ishallar vid Sätra IP och Östermalms IP. Dessutom prioriteras anläggningen av en uterink vid Spånga IP, och en upprustning av Vårbergs IP.

Satsningen på konstgräsplaner som kan användas under större delar av året ska fortsätta. Befintliga grusplaner vid skolor bör få konstgräs.

Forsgrenska badet vid Medborgarplatsen ska renoveras och integreras i projektet med ombyggnationen av Medborgarhuset.

Allt fler stockholmare tillbringar sin sommar i staden. Fastighetsnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna möjliggöra för fler tillgängliga strandbad i hela staden.

Fastighetsnämnden ska tillsammans med idrottsnämnden se till att två arenor – Kanalplan och Stadion – rustas upp för att bli godkända för spel i damallsvenskan.

Särskilda prioriteringar 2015

- Fastighetsnämnden ska under året redovisa utredning kring hur det går att bygga smartare idrottsanläggningar, som kan användas av fler idrotter och för många typer av motionsaktiviteter.
- Fastighetsnämnden ska tillsammans med inblandade besluta den framtida utvecklingen av Brunkebergs torg, som en del av det nya stadsutvecklingsområdet City.
- Fastighetsnämnden ska säkerställa att målet om att minska energianvändningen i stadens fastigheter och anläggningar med tolv procent till 2018 jämfört med 2011, uppnås.
- Fastighetsnämnden ska ta fram en försäljningsplan för tiden 2014-2018 av mark och egendom som inte behövs för den kommunala verksamheten.

Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015

Minskade kostnader för:

Mindre byråkrati	7,1 mnkr
Underhållskostnader	22,2 mnkr

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

9. Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015 för **Fastighetsnämnden** godkänns.

Idrottsnämnden

I Folkpartiets Stockholm ska det vara lätt att idrotta. Det ska finnas god tillgång till idrottsanläggningar i hela staden. Ett växande Stockholm kräver höga ambitioner vad gäller att bygga ut idrottshallar och konstgräsplaner. Möjligheterna till spontanidrott måste utvecklas ännu mer. Flickors och pojkars, och kvinnor och mäns, idrottande ska självklart ges lika förutsättningar, vad gäller såväl elit- som breddidrott.

Idrottande leder till ett hälsosammare åldrande, inte bara genom den fysiska aktiviteten, utan också genom möjligheten till samvaro och umgänge. Äldres möjligheter att idrotta måste uppmärksammas mer.

Målet är att fler stockholmare, i alla åldersgrupper, ska röra på sig, engagera sig i idrottsrörelsens föreningar och därmed uppnå bättre folkhälsa. Goda förutsättningar för motion och friluftsliv ska gälla både inom- och utomhus samt under alla årstider.

Barns och ungas idrottande och motionerande bör prioriteras. Idrottsnämnden ska samverka med andra aktörer för att nå ungdomar som idag inte idrottar, bland annat genom att fortsätta med de framgångsrika Prova på-aktiviteterna för nybörjare.

Bättre tillgång till idrottsanläggningar

Tillgången till tränings- och tävlingstider vid stadens anläggningar ska ständigt optimeras. Det utbud av idrottsanläggningar som finns i staden ska ses som en gemensam resurs. Idrottsnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och SISAB föreslå och genomföra åtgärder för att tillgängliggöra idrottshallar och andra idrottsytor efter skoltid. I samverkan ska även berörda parter ta fram en finansieringsmodell för hur de kostnader som detta genererar ska fördelas. Likaså ska idrottsnämnden i samverkan med utbildningsnämnden, fastighetsnämnden och SISAB ta fram en finansieringsmodell över hur kostnaderna ska fördelas vid anläggandet av konstgräsplaner på skolgårdar. Ambitionen ska vara att få till stånd fler konstgräsplaner och mer tillgänglig idrottsyta.

Det är viktigt att nya anläggningar så långt som möjligt byggs på ett sådant sätt att de går att använda för flera olika idrotter och motionsformer.

Bättre förutsättningar för ishockey

Ishockeyns förutsättningar bör bli bättre, för att underlätta för bredd- och spontanidrotten. Klubbarna måste få bättre förutsättningar att arbeta med flickhockey och integrationsfrämjande verksamhet, exempelvis skridskodisco på Kärrtorps IP. Inom investeringsplanen prioriterar Folkpartiet att bygga ytterligare ishaller vid Sätra IP och Östermalms IP. En uterink bör dessutom anläggas vid Spånga IP.

Idrotten ska nå fler

Stockholm har ett brett och rikt föreningsliv där medlemmar erbjuds gemenskap och meningsfull fritid, vilket är av särskilt stor betydelse för barn och ungdomar. Det är viktigt att staden och den ideella sektorn samverkar. Idrottsrörelsens roll som en arena för ungas ledarskap och en meningsfull och trygg fritid ska särskilt uppmärksammas. Staden ska fortsätta stötta drive in-fotbollen på helgerna.

Nämnden ska fortsätta med en särskild idrottsbonus för föreningar. Detta ska främja initiativ till och genomförande av verksamhet för nämndens prioriterade

målgrupper; personer med funktionsnedsättning, äldre, flickor med utländsk bakgrund samt barn och ungdomar som idag inte idrottar.

Jämställd idrott

Nämndens resurser ska fördelas så att förutsättningarna för att utöva idrott är jämlika mellan flickors och pojkars, kvinnors och mäns idrottsutövande. Idrottsföreningar som får stöd av staden ska aktivt arbeta för att motverka all form av diskriminering, mobbning, och kränkande behandling och kriminell verksamhet.

Marknadshyra ska inte utgå för hyra av de kommunala ridhusen.

Stärk spontanidrotten

Spontanidrotten har en viktig funktion, att locka främst barn och ungdomar till ökad fysisk aktivitet. Det är viktigt att stadens nämnder och bolagsstyrelser så långt det är möjligt samarbetar med varandra och med föreningslivet för att utveckla nya ytor för spontanidrott och fler utomhusgym. Bokningssystemet för idrottsanläggningar ska vara lätt att använda för privatpersoner. Möjligheterna att bedriva bredd- och spontanidrott på Stockholms stadion ska öka.

Idrottsnämnden ska arbeta för att fler ska bli fysiskt aktiva och för att nå nya målgrupper, inte bara etablerade utövare. Äldres möjligheter att utöva idrott ska särskilt uppmärksammas.

Tillgänglig idrott och fritid för alla

Nämnden ska arbeta aktivt för att utveckla utbudet av idrotts- och fritidsverksamhet för barn och ungdomar med funktionsnedsättning.

Tillgängligheten inom idrotts- och motionslivet ska öka med målet att barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning ska kunna utöva idrott och besöka idrottsanläggningar under samma förutsättningar som andra. Utbudet av idrotts- och fritidsaktiviteter ska kommuniceras och anpassas till barn med funktionsnedsättning.

Utbyggnad av idrottsanläggningar

Satsningen på upprustning av stadens simhallar som beslutades i och med Stimulans för Stockholm ska fortsätta. Staden har anslagit betydande belopp för reinvesteringar i dessa anläggningar där simhallarna i Farsta, Åkeshov, Vällingby och Västertorp har lyfts fram som prioriterade. Inom investeringsramen prioriterar Folkpartiet dessutom en upprustning av Forsgrénska badet och Vårbergs IP. Idrottsnämnden ska arbeta aktivt med att få fram fler enkla hallar till en lägre kostnad.

Hammarby IP (Kanalplan) och Stockholms stadion ska rustas upp för att uppfylla Svenska Fotbollförbundets arenakrav för Damallsvenskan.

Satsa på simskolor

Stockholm är en vattenstad, och alla barn har rätt att lära sig simma. Staden ska anordna simskolor inte bara på sommarlovet, utan även på höst- och vinterloven.

Energieffektiva anläggningar

Det är angeläget för både miljön och stadens långsiktiga ekonomi att energianvändningen minskar. Idrottsnämnden ska, tillsammans med fastighetsnämnden, genomföra energieffektiviserande åtgärder i stadens idrottsanläggningar.

Fler externa aktörer

Det är viktigt att involvera föreningarna och låta dem ta ett bredare ansvar inom ramen för Lagen om offentlig upphandling. Idrottsnämnden ska fortsätta arbetet med att överlåta driften av idrottsanläggningar till andra genom upphandling. Vid upphandling i konkurrens bör idrottsföreningar uppmuntras att lämna anbud.

Tryggare vardagsmotion och idrottsliv

Idrottsnämnden ska tillsammans med fastighetsnämnden arbeta för att förbättra stockholmarnas förutsättningar för trygg vardagsmotion, bland annat genom att trygghetsanpassa motionsspår.

Särskilda prioriteringar 2015

- Att Hammarby IP och Stockholms stadion rustas upp.
- Att renovera och rusta upp Forsgréniska badet.
- Att en ishall i Sättra byggs.
- Att en ytterligare ishall vid Östermalms IP byggs.
- Att en uterink vid Spånga IP anläggs.

Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015

Minskade kostnader för:

Minskad byråkrati	9,5 mnkr
Visstidsanställningar	5 mnkr

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

10. Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015 för **Idrottsnämnden** godkänns.

Kulturnämnden: kulturförvaltningen

Konsten och kulturen är för en liberal både medel och mål för individens och samhällets frihet.

Den enskilda människans rätt att forma sitt eget liv och definiera sina egna livsmål är grunden i all liberal politik. I och genom konsten och kulturen be-

frias individen från de givna villkoren och ges möjlighet att själv välja livsvägar och världar. Den liberala kulturpolitikens mål är att få människor att tänka själva – inte att tänka rätt. Att äga makten att uttrycka sig – med ord, bild, musik, tal – är att kunna meddela andra sin mening, sin syn på världen, sina livsvillkor och sina egna erfarenheter.

Det öppna samhällets förutsättning, bevarande och utveckling är tankens och ordets frihet: I eller på tidningar, tv, radio, teaterscener, konsthallar, museer, gallerier, operahus och konserthus förs det offentliga samtalet, och det är genom yttrandefriheten det förs framåt.

Avgörande för en liberal kulturpolitik är den konstnärliga kvaliteten, som politiker varken kan eller ska bedöma. Det är konst och kultur av tillräcklig verksamhetsnivå kulturpolitiken ska sörja för att allmänheten har tillgång till.

För att öka allmänhetens tillgång till kultur och för att kulturlivet ska växa ska kulturpolitiken skapa goda förutsättningar och incitament för kulturlivet att åstadkomma detta.

Biblioteksverksamheter

Biblioteken är ryggraden i bildningssamhället. De senaste åren har Stockholms stadsbibliotek utvecklats positivt i enlighet med Biblioteksplanen 2011-2015 och Strukturplan för Stockholms stadsbibliotek 2012-2015, vilka har understrukit att biblioteken ska ligga där stockholmarna befinner sig i sin vardag och vara öppna när stockholmarna har tid att besöka dem.

I praktiken har detta inneburit flytt av befintliga bibliotek till mer attraktiva lokaler, renoveringar av befintliga bibliotek, nya bibliotek, tunnelbanebibliotek, förlängda öppettider på kvällar och helger. Särskild vikt har lagts vid biblioteksverksamhet i områden med hög arbetslöshet i Stockholms ytterstad: Modernisering av Skärholmens bibliotek, renovering av Husby bibliotek, nytt bibliotek i Hässelby gård, nytt bibliotek i Kista, t-banebibliotek i Högdalen och Bredäng, Berättarministeriet i Husby mm. Även utvecklingen av det digitala biblioteket – som ligger längst fram i utvecklingen bland folkbibliotek i Sverige – har varit en del av denna strategi.

Utvecklingen av Stockholms stadsbibliotek ska fortsätta. Under 2015 löper både Biblioteksplanen och strukturplanen ut varför dessa ska uppdateras och utvecklas. I en kommande strukturplan är det särskilt angeläget att Stockholms stadsbibliotek går vidare med planerna på bibliotek i anslutning till knutpunkterna Liljeholmen och Gullmarsplan samt ett nytt bibliotek i den nya stadsdelen Norra Djurgårdsstaden. Genomförandet av en ny bibliotekslokal vid Slussen ska fortsätta enligt plan. I kommande biblioteksplan och/eller strukturplan är det även angeläget att förtydliga hur och var i ytterstaden biblioteksverksamheten ytterligare kan utvecklas genom samarbete med det civila samhället (Berättarministeriet, studieförbunden, idrottslivet mm) och hur samarbetet mellan bibliotek och förskola/skola kan utvecklas och stärkas.

Biblioteken ska ta tillvara de unika resurser som finns på platsen och i omgivningen, genom samarbeten och anpassning av sitt innehåll. Ett mycket lyckat exempel på externt samarbete är det med skrivverkstaden Berättarministeriet i Husby som bör få fler efterföljare i områden med hög arbetslöshet. Målsättningen från stadens sida bör vara att Berättarministeriet ska kunna ha verksamhet som täcker in samtliga växtplatser (Skärholmen, Bredäng, Husby, Tensta och Farsta).

Bibliotekens utbud ska svara mot låntagarnas efterfrågan, vara allsidigt sammansatt och inte innebära inskränkningar utifrån ideologiska, politiska eller religiösa utgångspunkter i enlighet med bestämmelserna i den nya bibliotekslagen. Den digitala utlåningen liksom den fysiska ska även framgent vara avgiftsfri.

Det mycket lovande arbetet – lässatsningen – mellan Stockholms stadsbibliotek och stadens förskolor, som initierades i och med Stockholms stads budget för 2014, ska fortsätta.

Stockholms stadsbibliotek ska tillsammans med Kulturhuset Stadsteatern, och andra intressenter inom litteraturområdet, etablera en årligt återkommande festival för svensk litteratur i syfte att öka intresset för samtida svensk litteratur

Stockholms stadsbibliotek ska tillsammans med Kulturhuset stadsteatern delta i utvecklandet av ett gemensamt kulturhus i Skärholmen innehållande exempelvis bibliotek, teater, El Sistema och Berättarministerium.

I Folkpartiet Liberalernas budget för 2015 vill vi skjuta till 9 miljoner kronor utöver majoritetens budget för att förverkliga de utökade prioriteringarna enligt ovan.

Stockholm konst och Liljevalchs konsthall

Liljevalchs konsthall är alla stockholmares konsthall och har de senaste åren utvecklats mycket positivt.

För att utveckla konsthallen ska den renovering och utbyggnad som beslutats om fortskrida enligt plan. En utbyggnad och renovering möjliggör växelvisa utställningar så att konsthallen kan öka sina öppettider, bättre klimatförhållanden vilket förbättrar möjligheterna att låna konst och en förbättrad service för besökarna.

Sedan 2012 har Stockholm konst medel avsatta för att skapa mer offentlig konst i delar av ytterstaden där det finns lite offentlig konst. Detta uppdrag ska fortsätta.

Konsten och konstnärernas roll i Stockholm stärks genom Stockholm konst. Stockholm konst ska bevaka att stadens alla bolag och förvaltningar följer, den av fullmäktige beslutade, en-procentsregeln för konstnärlig gestaltning. Stockholm konst ska även genomföra konst- och projektsatsningar för att utveckla det befintliga stadsrummet.

För att utveckla den publika verksamheten vid Liljevalchs konsthall skjuter vi till ytterligare 2 miljoner kronor i vår budget för 2015.

Kulturpedagogisk verksamhet för barn och unga

Skapande i alla dess former erbjuds ungdomar med skilda bakgrunder och intressen genom att arbetet med att utveckla Kulturskolan fortsätter. Kulturskolan ska erbjuda undervisning av hög kvalitet i kulturella färdigheter till Stockholms barn och ungdomar på deras fritid. Fokus bör läggas på att finna metoder för att erbjuda fler barn och unga plats i Kulturskolans undervisning.

För att alla ska kunna delta i Kulturskolans undervisning erbjuds barn och unga från familjer med låga inkomster reducerad avgift. För att underlätta ytterligare för barn och unga att delta i Kulturskolans undervisning föreslår vi att staden bör utforma den kommunala normen för ekonomiskt bistånd så att alla barn kan delta i fritidsaktiviteter. Vi föreslår att alla barnfamiljer med försörjningsstöd ska kunna ansöka om att avgiften för kulturskola eller idrottsförening ska ingå i biståndet.

I och med Stockholms stads budget för 2013 beslutades att musikundervisningsformen El Sistema skulle införas som ett komplement till musikundervisningen inom Kulturskolan.

El Sistema är en särskild undervisningsform som förutom att lära eleverna att spela ett instrument också utvecklar deras sociala förmågor och samarbetsförmågor. Till undervisningen ska en etablerad orkester knytas som både kan bidra till undervisningen och utgöra goda förebilder för eleverna, i Stockholms fall Sveriges Radios symfoniorkester och Radiokören.

Under 2013 startade El Sistema i Husby, Bredäng och Kista och från och med hösten 2014 även i Tensta och Skärholmen. Kulturnämnden ska under våren 2015 undersöka hur och var El Sistema ytterligare kan utvidgas, med målet att från och med hösten 2015 ytterligare utvidga El Sistema.

Som en del av stadens satsning på feriejobb ska kulturnämnden under 2015 undersöka möjligheten att erbjuda unga inskrivna i Kulturskolan möjlighet att feriarbeta med utvecklande av sina kulturella färdigheter inom ramen för någon av stadens kulturinstitutioner.

För utbyggnad av de ordinarie elevplatserna i Kulturskolan samt utbyggnad av El Sistema avsätts 25 miljoner kronor för ändamålet i vår budget.

Fritt och växande kulturliv

Det fria kulturlivet är en mycket viktig del av det kulturella utbudet i Stockholm. På dess scener visas många gånger det som ligger i respektive konstnärligt uttrycksforms framkant. Staden stödjer det fria kulturlivet genom kulturnämndens kulturstöd.

Det reformerade kulturstödet har gjort stadens bidragsgivning till det fria kulturlivet mer transparent, stärkt principen om armlängds avstånd, ökat kontinuiteten i stödgivningen, ökat flexibiliteten, gynnat nya samarbeten och öppnat stadens kulturstöd för nya sökande. Det nuvarande kulturstödet – som röstades igenom i kulturnämnden med en överväldigande majoritet – ska vara kvar.

För att skapa incitament för de fria grupperna att nå fler, öka sina intäkter och öka sitt oberoende av politiskt fattade beslut ska incitamentsstrukturen kopplat till kulturnämndens stödgivning till det fria kulturlivet vara kvar, till detta av-sätter vi 6 miljoner kronor i vår budget för 2015.

Kulturnämnden ska under 2015 utreda förutsättningarna för de fria kulturaktörer vilka saknar egen scen att verka i Stockholms stad och komma med förslag hur dessas förutsättningar att verka kan förbättras. Ett bättre samutnyttjande av publika lokaler är eftersträvansvärt. Både med anledning av att ett bättre samutnyttjande ger fler kulturaktörer möjlighet att genomföra publik kulturverksamhet – och därmed stärker det kulturella utbudet för stockholmarna – och för att det innebär att kulturstödet i högre utsträckning än idag kan gå till det konstnärliga innehållet i kulturverksamheterna, snarare än till lokalkostnader.

Kulanpremien, före detta subventionen, är en biljettsubvention för förskolorna och skolorna gällande ett kvalificerat urval av professionell kultur producerad av aktörer inom det fria kulturlivet med syfte att barn och unga ska komma i kontakt med konst. För att stimulera att fler barn och unga ska komma i kontakt med fri konst ska kulanpremien under 2015 höjas med 2 miljoner kronor. Kulturnämnden ska avgöra om i vilken utsträckning de tillskjutna medlen ska gå till att anslaget för kulanpremien eller om subventionering per biljett ska höjas.

Stockholm som filmstad

Kulturnämnden ska arbeta för att utbudet av kvalitetsfilm i Stockholm är brett. Stockholms stad ska bli fullvärdig medlem i filmregion Stockholm-Mälardalen.

Evenemang

Under 2013 och 2014 genomförde Stockholms stad ”open streets”. Open streets har varit mycket uppskattat bland stockholmarna och ska fortsätta under 2015. Trafik- och renhållningsnämnden och kulturnämnden har ansvaret för genomförandet tillsammans med kulturliv, föreningsliv och näringsliv. Open streets 2015 ska genomföras på en centralt belägen gata under sommarmånadernas alla helger. För genomförandet av open street 2015 av-sätter Folkpartiet liberalerna 2 miljoner kronor i budgeten.

Stockholms stadsmuseum och Medeltidsmuseet

Arbetet med ombyggnationen av Stockholms stadsmuseum ska fortsätta. 2014 fattade kulturnämnden ett genomförandebeslut om att renovera och bygga om Stockholms stadsmuseum. Stockholms stadsmuseum ska, enligt plan, från och med januari 2015 och fram till slutet av 2016 att vara stängt på grund av nämnda renovering.

Renoveringen beräknas innebära en fördubbling av den publika ytan. Ombyggnationen innebär också att faktarummet och Slussens bibliotek inryms i nya, större lokaler i södra flygeln mot Peter Myndes backe. Placeringen i byggnaden ger en direkt ingång från gatan, mer synligt för strömmen av fotgängare som passerar förbi dagligen. Under 2014 fattades också beslut om att Stockholms stadsmuseum ska skapa en ny basutställning om Stockholms historia. Under 2015 ska detta arbete fortsätta.

Kulturnämnden ska under 2015 återinföra fria entréer för vuxna på Stockholms stadsmuseum och Medeltidsmuseet permanenta utställningar. Museerna kompenseras för detta inkomstbortfall med 5 miljoner kronor.

Särskilda prioriteringar 2015

- Kulturnämnden ska under 2015 arbeta fram en ny biblioteksplan med tillhörande strukturplan för Stockholms stadsbibliotek
- Kulturnämnden ska i enlighet med Strukturplanen för Stockholms stadsbibliotek arbeta vidare med modernisering, renovering, nyetablering och omlokaliseringar av stadens bibliotek
- Kulturnämnden ska utöka de ordinarie öppettiderna på stadens bibliotek och utöka öppettiderna på kvällar, helger och lov
- Kulturnämnden ska verka för att ytterligare Berättarministerier etableras i anslutning till stadens bibliotek i områden med hög arbetslöshet
- Alla barnfamiljer med försörjningsstöd ska kunna ansöka om att avgiften för Kulturskolan eller idrottsförening ska ingå i biståndet
- Stockholms stadsbibliotek ska tillsammans med Kulturhuset Stadsteatern, och andra intressenter inom litteraturområdet, etablera en årligt återkommande festival för svensk litteratur i syfte att öka intresset för samtida svensk litteratur
- Stockholms stadsbibliotek ska tillsammans med Kulturhuset stadsteatern delta i utvecklandet av ett gemensamt kulturhus i Skärholmen innehållande exempelvis bibliotek, teater, El Sistema och Berättarministerium
- Stockholms stad ska bli fullvärdigmedlem i filmregion Stockholm-Mälardalen
- Kulturnämnden ska under 2015 genomföra en satsning på ökad tillgänglighet till stadens kulturpedagogiska verksamhet. Under våren 2015 undersöka i vilka ytterligare områden El Sistema kan starta i, med målet att från och med hösten 2015 utvidga El Sistema ytterligare
- Kulturnämnden ska under 2015 utreda förutsättningarna för de aktörer inom det fria kulturlivet som saknar egen scen att bedriva publik verksamhet i Stockholms stad
- Kulturnämnden ska tillsammans med trafik- och renhållningsnämnden genomföra Open street 2015 på en centralt belägen gata under sommarens helger
- Kulturnämnden ska under 2015 återinföra fria entréer för vuxna på Stockholms stadsmuseum och Medeltidsmuseet permanenta utställningar.
- Kulturnämnden ska, som en del av stadens satsning på feriejobb, under 2015 undersöka möjligheten att erbjuda unga inskrivna i Kulturskolan

möjlighet att feriarbeta med utvecklande av sina kulturella färdigheter inom ramen för någon av stadens kulturinstitutioner

Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015

Minskade kostnader för:

- Kulturskolan satsning för att utöka platser och lägre avgifter 25 mnkr
- Kulturfestival ytterstad 5 mnkr
- Utökat samlingslokalstöd 4 mnkr
- Ökad jämställdhet och mångfald 5 mnkr
- Satsning och fritt inträde på museer 10 mnkr

Ökade kostnader för:

- Kulturskolan, utöka platser och bygga ut El Sistema 25 mnkr
- Fritt inträde Stockholms stadsmuseum och Medeltidsmuseet 5 mnkr
- Utökad Kulanpremie 2 mnkr
- Publikbonus 6 mnkr
- Liljevalchs konsthall 2 mnkr
- Open streets 2015 2 mnkr
- Utökad bibliotekssatsning 9 mnkr

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

11. Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015 för **Kulturnämnden: Kulturförvaltningen** godkänns.

Kulturnämnden: stadsarkivet

Arkiven är en central resurs i stadens informationsförsörjning. Tillgång till arkivinformation ger dagens och framtidens stockholmare insyn i de offentliga beslutsprocesserna och möjligheter till forskning ur historiska och andra perspektiv. Stadsarkivet ska publicera allt sitt upphovsrättsskyddade material, som staden själv är legal upphovsman till, under en licens som tillåter vidareanvändning.

Offentlighetsprincip i den digitala tidsåldern

Med utgångspunkt i 2010 års Chydeniusinitiativ arbetar Stadsarkivet för att bli världsledande när det gäller att utveckla öppenheten i de offentliga arkiven. Under 2015 ska Stockholms stad anta en digital arkivstrategi. Den svenska offentlighetslagstiftningen garanterar alla en god tillgång till den information som skapas i det offentliga. Stadsarkivet ansvarar för att stödja stadens verksamheter i deras arbete med att skapa denna tillgång. Genom den digitala utvecklingen har mängden information ökat mycket kraftigt, något som kräver utveckling av strategier för att säkra en god offentlighet. Som ett led i detta arbete har Stadsarkivet tagit fram ett förslag digital arkivstrategi för digital informationsförsörjning som stödjer stadens arbete med att

möta stockholmarnas och andra intressenters behov av tillgång till information och realiserandet av offentlighetsprincipen i det digitala sammanhanget.

I stadens verksamheter skapas hela tiden stora mängder information. Denna information är en central resurs för medborgare, organisationer och näringsliv. Förutom användning som minnes- och bevismaterial är den offentliga informationen en unik råvara att skapa tjänster och produkter av. Tillgång till denna information är också mycket viktig i ett demokratiskt perspektiv.

Mål för den digitala informationsförsörjningen

- Ökad transparens: Stadens information är strukturerad på sätt som ökar insynen i stadens processer
- Ökat vidareutnyttjande: Stadens information är enkelt tillgänglig för medborgare, organisationer och näringsliv och kan vidareutnyttjas på olika sätt och för olika syften
- Effektivare förvaltning: Stadens informationsförsörjning genererar en effektiv förvaltning.

E-arkiv Stockholm är stadens gemensamma digitala arkiv. Kulturnämnden: stadsarkivet, ansvarar för och förvaltar e-arkivet. Alla verksamhetssystem ska successivt anslutas till e-arkivet.

Som ett led i arbetet med att utveckla offentlighetsprincipen i den digitala tidsåldern ska inriktningen på nästa Open Stockholm Award vara en ökad digital tillgänglighet av offentliga handlingar i syfte att stärka offentlighetsprincipen i den digitala tidsåldern. Som stadens arkivmyndighet och ett led i Chydeniusinitiativet ska Stadsarkivet vara delaktiga i detta arbete.

Tillgänglighet

Tillgängligheten till stadsarkivets material och kunskap ska öka och på bästa sätt komma stockholmarna till del. Stadsarkivet ska även upprätthålla och utveckla god tillgänglighet för människor med funktionsnedsättning.

Stadsarkivet har en viktig roll som kunskapsbas om Stockholms historia för både stockholmare i allmänhet och forskare. Stadsarkivets framgångsrika arbete med att utvecklas som en öppen publik institution ska fortsätta.

Stadsarkivet arbetar sedan 2013 med så kallad history marketing där stadens bolag och nämnder kan få hjälp att få en större kunskap om verksamheternas historia och utveckling. Detta arbete ska fortsätta.

Särskilda prioriteringar 2015

- Stockholms stad ska under 2015 anta en digital arkivstrategi
- Stockholms stadsarkivs framgångsrika arbete med att utvecklas som en öppen publik institution ska fortsätta
- Stockholms stadsarkiv ska vara delaktigt i arbetet med nästa Open Stockholm Award vars inriktning ska vara en stärkt digital tillgänglighet av offentliga handlingar

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

12. Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015 för **Kulturnämnden: Stadsarkivet** godkänns.

Kyrkogårdsnämnden

Kyrkogårdsnämnden ansvarar för förvaltningen av stadens egna och åt staden upplåtna begravningsplatser samt för frågor som rör begravningsverksamheten enligt begravningslagen.

Nämnden ska erbjuda de besökande rofyllda, vackra och miljömässigt hållbara begravningsplatser. Nämnden ska verka för att den konfessionslösa inriktningen ska upprätthållas så att alla oavsett livsåskådning kan få de begravningsceremonier de önskar.

Verksamheten ska fortsätta att miljöanpassas med avseende på utsläpp, drift och återvinning. Energieffektiviseringar av byggnader och belysning på begravningsplatserna ska minska energiförbrukningen, samtidigt som de stämningfullt ljussatta inom- och utomhusmiljöerna behålls. Kyrkogårdsnämnden ska intensifiera sitt arbete med att energieffektivisera byggnader och belysning av begravningsplatser.

Flera begravningsplatser, främst Skogskyrkogården, är en del av kulturarvet som ska vårdas och värnas.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

13. Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015 för **Kyrkogårdsnämnden** godkänns.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

En hållbar stad är en stad som växer i takt med människor och miljö. I vår liberala vision för Stockholm bidrar utvecklingen på bred front till att skapa den hållbara staden – miljömässigt, socialt och ekonomiskt. Vi är övertygade om att ekonomisk tillväxt och hållbar utveckling arbetar med, och inte mot, varandra. Liberal miljöpolitik är tillväxtvänlig, teknikpositiv och utvecklingsinriktad. För stockholmarna ska det vara lätt att göra rätt, miljövänliga val i vardagen ska vara enkla och effektiva.

Våra viktigaste prioriteringar under denna mandatperiod är Stockholm ska utvecklas till att vara en del av lösningen på vår tids största miljöhot – klimatförändringarna. Utsläppen per stockholmare ska till 2020 minskas till 2,3 ton koldioxidekvivalenter och 2040 ska Stockholm vara fossilbränslefritt.

De skadliga kemikalierna, särskilt i barns miljö, ska försvinna. Avfallens miljöpåverkan ska minskas genom en förbättrad återanvändning och återbruk. Målet är att alla grundläggande råvaror, såsom växtnäring och mineraler, ska cirkulera i produktionssystemet och att de små mängder med farliga ämnen som ändå återstår ska hanteras på ett miljösäkert sätt

Miljöpolitiken måste bygga på åtgärder som faktiskt skapar en hållbar miljö – inte på symbolpolitik som dövar vårt samvete. Den som förbrukar våra gemensamma resurser ska betala för det. Och resurser ska inte förbrukas på ineffektiva åtgärder. Om det kostar att smutsa ner kommer vi få mer teknikutveckling och mer miljövänliga beteenden.

Världsledande miljö- och klimatarbete

Stockholmarnas utsläpp av växthusgaser ska minskas till 2,3 ton CO² ekvivalent till och med 2020 och energianvändningen i stadens egna byggnader och anläggningar ska minska med tio procent till 2018 jämfört med 2011. Huvudmålet är att Stockholm ska vara fossilbränslefritt år 2040. Under 2015 ska ett nytt miljöprogram tas fram.

Stockholms stad ska som konsument, producent och myndighetsutövare ta ett stort ansvar för ett hållbart samhälle. Såväl upphandling av varor och tjänster som kraven på ny- och ombyggnation ska präglas av höga ambitioner på energieffektiviseringar, miljövänlighet och tillgänglighet. Frågan om kemikalier ska också alltid beaktas. Att ställa krav är att bry sig. Det gäller i allra högsta grad vid upphandlingar.

Det är helt nödvändigt när vi bygger staden framåt att nämndens kompetens inom miljö- och klimatfrågor tas tillvara i de allra tidigaste skedena i exploaterings- och byggprojekten. Samordningen mellan Exploateringsnämnden, Stadsbyggnadsnämnden, Trafiknämnden och Miljö- och hälsoskyddsnämnden måste ske tidigt i produktionsplaneringen.

För att Stockholm fortsatt ska ha ett världsledande miljö- och klimatarbetet vill Folkpartiet liberalerna fortsätta den riktade satsningen på kompetenshöjning med 3 miljoner kronor.

Energieffektivisering

Ett fortsatt framgångsrikt arbete med energieffektiviseringar kräver att stora ansträngningar görs för att inte huvudmannaskap, organisation eller administrativa svårigheter leder till ett sämre resultat.

Energicentrum ska fortsätta arbetet med att vara en servicefunktion till stadens fastighetsägare och fyller en viktig roll i att sänka stadens kostnader och CO²-utsläpp. Målet att minska stadens egen energiförbrukning i fastigheter och anläggningar med 10% till 2018 gäller även stadens bolag. Arbetet med projektet

Järva-Solstaden ska utvecklas liksom möjligheterna att använda överskottsvärme och överskottskyla i fjärrvärmenätet.

Klimatpakten har varit framgångsrik och därför ska ansvaret för klimatpakten fortsatt ligga hos Stockholm business region.

Bättre bilpark

Det är nödvändigt att förbättra infrastrukturen för fossilbränslefria fordon i både innerstad och ytterstad. För att göra det mer effektivt ska staden söka samarbete med det privata näringslivet. Staden ska investera i laddstolpar i anslutning till kollektivtrafik och kommunal service och möjliggöra för etablering av gasttankställen. Det är också viktigt att underlätta för skapandet av bilpooler för stockholmare som ibland behöver använda bil men inte vill äga någon själv.

Det framgångsrika miljöbilsprojektet ska fortsätta med fokus på att få en större andel miljöbilar i Stockholm. Fordon i stadens tjänst ska drivas av fossilfritt bränsle. Tillsammans med trafik- och renhållningsnämnden ska nämnden fortsätta att utreda och implementera ytterligare incitament för supermiljöbilar i staden inom parkeringsområdet.

Matavfall

Avfallets miljöpåverkan ska minskas genom fungerande återanvändning och återbruk. Ett kretslopp av växtnäring mellan stad och land måste utvecklas. Målet ska vara att alla grundläggande råvaror, såsom växtnäring och mineraler, ska cirkulera i produktionssystemet och att de små mängder med farliga ämnen som ändå återstår ska hanteras på ett miljösäkert sätt. Avfallspolitiken måste förebygga och förhindra att tungmetaller, läkemedelsrester och andra farliga ämnen sprids i naturen.

Stockholms stad har höjt ambitionen avsevärt när det gäller matavfallsinsamling för att öka tillgången till biogas i regionen. Insamlingen ska ske genom modern optisk teknik och vara anpassad efter stadens olika förutsättningar och ska nå det nationella målet om 50 procent år 2018 avseende insamling av matavfall.

Det ska vara lätt att göra miljövänliga val som stockholmare. En enkel och tillgänglig avfalls- och återvinningshantering är målet. Fler fraktioner ska på sikt införlivas i den optiska sorteringen.

Luftkvalitet

Stockholms luft ska vara bra att andas. För att förbättra luftkvaliteten ska miljözoner införas i Stockholms innerstad så att miljökrav kan ställas även på privatbilismen i innerstaden. Användningen av dubbdäck måste avgiftsbeläggas för att klara miljö kvalitetsnormen för partiklar. Dessa åtgärder kräver lagändring och Stockholms stad ska fortsatt verka aktivt för att en sådan kommer till stånd. Arbetet med att motverka överskridanden av miljö kvalitetsnormerna ska fortsätta.

En god inomhusmiljö är angelägen, särskilt för barn. Arbetet med att säkerställa luftkvaliteten genom ventilationen på skolor och förskolor ska fortsätta

Nära till naturen

Stockholms närhet till naturen är en av stadens unika kvaliteter. Vi vill utveckla och rusta upp naturreservaten. Alla stockholmare ska kunna besöka naturreservaten och då behöver vi satsa på tillgängligare entréer till reservaten. En tydlig skyltning och bra belysning behöver också komma på plats för att öka tillgängligheten och göra det lättare att ta sig fram. Till detta avsätter vi 2 miljoner kronor i nämndens budget.

Nya naturreservat som Älvsjöskogen, Kyrkhamn och Årstaskogen med Årsta Holmar är av stor betydelse för att värna världsstadens unika naturvärden.

Högkvalitativ tillsyn

Stockholmarnas hälsa och säkerhet kräver att tillsynsarbetet bedrivs med hög kvalitet. Tillsynen och den lagstyrda miljöövervakningen ska också skapa lika och rättvisa regler för Stockholms företag. Myndighetsutövningen och tillsynsfrågorna ska prioriteras och utvecklas. Service och tillgänglighet gentemot stadens medborgare och företag ska alltid vara i fokus för verksamhetsutvecklingen.

Ett giftfritt Stockholm

Den nya kemikalieplanen är tillsammans med Kemikaliecentrum en solid bas att stå på i arbetet för att göra Stockholm giftfritt till 2030. Ett bra konkret nästa steg är att alla stadsdelsnämnder får i uppdrag att jobba med kemikalieplaner för förskolan.

Barn är särskilt känsliga för kemikalier och därför är det viktiga att möbler och leksaker inte innehåller skadliga kemikalier. På sikt ska alla förskolor och skolor ska vara giftfria miljöer.

Hållbar användning av mark och vatten

Mark- och vattenområden som har särskild betydelse för den biologiska mångfalden ska stärkas och utvecklas, liksom grön- och vattenområden där många stockholmare väljer att tillbringa sin fritid. Intrång i övriga grön- och vattenområden bör vara så små som möjligt och ersättas på lämpligt sätt genom kompensation.

Vi behöver bygga staden med tanke på kommande klimatförändringar. Det betyder att förändringar i mark- och vattenområden måste ta hänsyn till detta. Skötseln av grön- och vattenområden ska stärka biologisk mångfald, ekosystemtjänster och rekreativa kvaliteter. Vattenkvaliteten i sjöar och vattendrag ska förbättras och våtmarker som utgör naturliga biotoper för insekter och fåglar ska bevaras och återskapas. De skapar också naturliga vattenreservoarer och kan bland annat reglera kväveförekomster.

Samtliga vattenförekomster ska uppnå god ekologisk och kemisk status senast år 2021. För att klara kraven i EU:s vattenvårdsdirektiv måste Stockholm avsätta medel för att stärka både ekologisk och kemisk status i de vattendrag och sjöar som staden har särskilt ansvar för

God kommunikation med medborgarna

Att stockholmarna väljer miljömedvetet är helt nödvändigt för att vi ska uppnå alla våra mål. Därför ska information och tillsynsresultat vara lättillgängliga. Nämnden ska fortsätta sitt arbete med att vara ett föredöme för öppen kommunikation med medborgarna. Det ska vara lätt att skaffa sig kunskap som medborgare och konsument. Då blir det lättare att göra rätt.

Särskilda prioriteringar 2015

- Stockholmnarnas utsläpp av växthusgaser ska minskas till 2,3 ton CO² ekvivalent till 2018 och energianvändningen i stadens egna byggnader och anläggningar ska minska med tio procent till 2018 jämfört med 2011.
- Upphandling av varor och tjänster ska präglas av höga ambitioner på energieffektiviseringar, miljövänlighet, giftfrihet och tillgänglighet.
- På sikt ska alla förskolor och skolor ska vara giftfria miljöer.
- Insamlingen av matavfall ska utvecklas genom modern optisk teknik och avfallskvarnar. Det optiska systemet ska utvecklas för att kunna hantera fler fraktioner. Målet är att samla in 50 procent av det organiska avfallet år 2018.
- Myndighetsutövningen och tillsynsfrågorna ska prioriteras och utvecklas. Service och tillgänglighet gentemot stadens medborgare och företag ska stå i fokus.
- Alla stadsdelsnämnder ska få i uppdrag att jobba med kemikalieplaner för förskolan.
- Inför miljözoner och avgiftsbelägg dubbdäck.
- Tillgängligare entréer till naturreservaten, tydlig skyltning och bra belysning.

Folkpartiets förslag till budget 2015

Minskade kostnader för:

Minskad byråkrati	1,9 mnkr
Ökade insatser för info och kunskapsförsörjning	5 mnkr
Nytt miljöprogram, samverkan ekosystemtjänster mm (inom ram)	3 mnkr

Ökade kostnader för:

Tillgängligare entréer till naturreservaten etc.	2 mnkr
Kompetenshöjande insatser	3 mnkr

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

14. Folkpartiet liberalernas förslag till budget för 2015 för **Miljö- och hälsoskyddsnämnden** godkänns.

Serviceämnden

Serviceämndens kärnverksamhet är administrativa tjänster. På uppdrag av andra nämnder ska serviceämnden ansvara för stadens ekonomi- och löneadministration med vissa tilläggstjänster, kontaktcenter, gemensam växel, concernupphandling, administration av EU-projekt, kontrakts- och hyresadministration, rekryteringsstöd samt administration av sommarkoloniverksamhet m.m. Inom ramen för sitt uppdrag ska nämnden arbeta med att effektivisera stadens administrativa funktioner. Detta ska leda till sänkta kostnader för stadens övriga nämnder till förmån för kärnverksamheterna. Serviceämnden ska även erbjuda upphandlingstjänster, statistiska uppgifter från löne-systemet för uppföljning samt tjänster inom pensions- och försäkringsområdet. Dessa kan beställas från andra nämnder och bolag mot ersättning. Nämnden kan på eget initiativ erbjuda nämnder och bolag fler administrativa tjänster, mot ersättning. Underprissättning får inte förekomma.

Kommunstyrelsen ska i samarbete med serviceämnden regelbundet följa upp och utvärdera effektivitet och ekonomi för de tjänster som är överförda till serviceämnden. Uppföljningen ska omfatta servicenivåer, kundnöjdhet, uppföljning av indikatorer, processeffektivitet och kostnadsminskningar. Äldre direkt ska särredovisas inom nämnden.

Serviceämndens verksamhet är intäktsfinansierad. En prislista tas fram över till-handahållna tjänster i samråd med kommunstyrelsen. Serviceämnden tecknar därefter avtal med respektive nämnd. Ersättningen för verksamheten får inte överstiga serviceämndens självkostnad för den beställda verksamheten. Stadens totala kostnader för de uppgifter serviceämnden övertagit ska minska. Det är även viktigt att prissättningen inte avviker markant från marknaden i övrigt och att det råder lika villkor mellan nämnden och dess enskilda konkurrenter. Nämnden ska löpande kommunicera de aktuella serviceavtalen till nämnder och bolag för att det ska vara tydligt vad de kan förvänta sig.

Kontaktcenter Stockholm ska aktivt utveckla och presentera de olika tjänster som erbjuds med målsättning att fler nämnder och bolag ska nyttja servicen.

Personer med funktionsnedsättning ska på ett enkelt sätt kunna kommunicera med Stockholms stad. Det är viktigt att kontaktcenter har kunskap och kompetens kring de tekniska hjälpmedel som används av personer med funktionsnedsättning.

Nämnden genomför stadens centralupphandlingar på uppdrag av kommunstyrelsen. Medel för detta reserveras under kommunstyrelsen. Omfattningen av detta uppdrag ska preciseras i avtal mellan kommunstyrelsen och serviceämnden. Resurser ska avsättas från kommunstyrelsen för att förvaltningen ska kunna bidra till att stärka kompetensen i upphandling hos nämnder och bolag.

Serviceämnden övertar ansvaret för lokalplanerarna från socialnämnden.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

15. Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015 för **Servicenämnden** godkänns.

Socialnämnden

Frihet och trygghet är avgörande för varje människas möjlighet att växa. Ett öppet och växande Stockholm förutsätter att stockholmarna känner sig trygga.

Alla barn har rätt till en trygg uppväxt utan hot, fattigdom eller övergrepp. För barn som lever i utsatthet är en bra skola nyckeln till framtiden. I den liberala visionen för en trygg stad står barn och ungas rätt till utbildning och arbete i centrum.

En aktiv och drogfri fritid minskar risken att ungdomar hamnar snett. Genom ett levande förenings- och idrottsliv över hela staden, liksom god tillgång till öppna verksamheter för ungdomar genom fritidsklubbar, fritidsgårdar, ungdomsmottagningar och andra stödjande insatser från staden ska alla ungdomar ges förutsättningar till en trygg uppväxt.

När Stockholm växer stärks välfärden. Men Stockholms tillväxt innebär också stora utmaningar. Missbruk, prostitution och tiggeri är personliga tragedier för var och en som drabbas. För oss liberaler är det självklart att Stockholm ska erbjuda alla människor skydd, stöd och nya livschanser.

Sjukdomar och hög ålder kan leda till att livet förändras. Men vi fortsätter att vara individer, med våra egna värderingar och önskemål. Ett liberalt Stockholm ser och försvarar individens rätt till trygga liv som präglas av självbestämmande. Detta förhållningssätt ska alltid prägla omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning.

Stockholm ska vara världsledande i skyddet av de mänskliga rättigheterna. Socialtjänstens arbete grundas på respekt för den enskilde individens önskemål och val. Stadens verksamheter ska arbeta med evidensbaserade metoder och kunskapsbaserad praktik. Socialnämnden ska beakta barnperspektivet och sätta barnets intresse främst i enlighet med FN:s barnkonvention.

Barn och ungdom

Alla barn har rätt till en trygg uppväxt och goda levnadsvillkor.

De elever som har de sämsta förutsättningarna hemma ska ha bäst förutsättningar i skolan. För att uppmärksamma barns behov samverkar och samarbetar skolan med socialtjänsten och landstinget enligt den överenskommelse som finns (BUS-överenskommelsen) och enligt de samverkansöverenskommelser som finns mellan stadsdelsnämndernas verksamhet och skolan. Skolan är den viktigaste skyddsfaktorn för barn som far illa.

Barn som omhändertas av samhället ska ha rätt till en omedelbar och fungerande skolplacering i skola med tillstånd från Skolinspektionen. Samarbetet mellan socialtjänst, skola och familjehem eller annan institution måste kvalitetssäkras i alla led genom tydliga riktlinjer där varje aktörs ansvar för elevens skolplanering säkerställs. Projekt Skolfam är viktigt för att förbättra skolgången för barn som befinner sig i utsatthet och ska fortsätta.

Föräldrastödinsatser ger goda effekter. Nämnden ska stödja och kvalitetssäkra stadsdelsnämndernas arbete med strukturerat föräldrastöd.

Alldeles för många unga i Stockholm mår psykiskt dåligt. Samarbetet mellan skolan, socialtjänsten och landstinget måste fördjupas för att tillhandahålla tidiga insatser och bryta utvecklingen mot ökande psykisk ohälsa.

För att öka närvaron och tryggheten i de miljöer där ungdomar vistas fortsätter satsningen på fältassistenter i tunnelbanan.

Insatser för kvinnofrid och våld i nära relationer

Arbetet mot våld i nära relationer är fortsatt prioriterat. Stockholms stad har en garanti på skyddat boende för stadens utsatta kvinnor. Kvinnor som bott på skyddat boende ska vid behov erbjudas utslussningslägenheter om de inte kan återvända till sitt ordinarie boende. Kvinnojourerna tillförs 8 mnkr via nämndens organisations- och föreningsutskott jämfört med 2014 års nivå. Bidragen till övriga föreningar ligger kvar på 2014 års nivå. Målsättningen ska vara att fler kvinnojourer ska bli tillgängliga för personer med funktionsnedsättning, och att behövande papperslösa kvinnor ska beredas plats. Staden ska uppjobba kontakt med befintligt nätverk för förmedling av skyddade boenden i andra kommuner.

Kampen mot hedersrelaterat våld och förtryck

Alla har rätt att välja vem man älskar och lever tillsammans med. Ännu lever alldeles för många unga stockholmare i skuggan av hot och förtryck.

Kampen mot hedersrelaterat våld och förtryck är central för ett Stockholm där alla har lika möjligheter och lika frihet. Patriarkala strukturer som hindrar individens fria livsval måste bekämpas. Hbtq-personer i traditionella hederskontexter är en extra utsatt grupp och deras situation måste särskilt uppmärksammas.

För att bekämpa hedersvåldet krävs kraftsamling och samarbete av alla offentliga aktörer och goda krafter i civilsamhället. Staden ska anta en handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck. Kunskapscentrumet Origo har sedan verksamhetens start utgjort en värdefull resurs i detta arbete. Resurserna till Origo ökar med 2 mnkr.

Funktionsnedsättning

Valfriheten för människor med funktionsnedsättning ska utvecklas vidare. Bris-ter i tillgänglighet måste kontinuerligt kartläggas och åtgärdas. Information som

publiceras på stadens webbplats måste vara tillgänglig även för personer med funktionsnedsättning. Samverkan mellan kommun och landsting för gruppen psykiskt funktionsnedsatta måste öka.

Brukarorganisationernas synpunkter är ett viktigt bidrag i den politiska processen. Det intressepolitiska stödet till organisationer inom funktionshinderområdet fortsätter.

Fler bostäder ska byggas för personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning. Det är framför allt viktigt att bostäder för personer med funktionsnedsättning i ett tidigt skede planeras in i nya stadsdelar. Det är viktigt att nya bostäder byggs med en hyresnivå som de boende förmår betala. Hyra för gemensamhetslokaler bör inte utgå i nybyggda bostäder.

För att höja kvaliteten inom personlig assistans ska socialnämnden under året påbörja ett arbete med att kartlägga personliga assistenters utbildningsbakgrund och kunskaper, och utreda vilka kompetenshöjande insatser som behövs.

En rättssäker bedömning kräver att brukaren får träffa en handläggare som har goda kunskaper om brukarens funktionsnedsättning och behov. Biståndsbedömare ska ha större möjlighet till specialisering inom ett visst funktionshinder.

Riktlinjerna för ledsagning förtydligas så att det framgår att ledsagning ska beviljas för inköp av dagligvaror, liksom för att synskadade föräldrar ska kunna följa med sina barn på aktiviteter som tillhör ett normalt föräldraskap.

Den övre beloppsgränsen för ledsagares omkostnader höjs. Riktlinjerna förtydligas för att göra det möjligt att spara ihop till enstaka dyrare evenemang.

Socialpsykiatri

Det är viktigt att sysselsättningen till personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning och lindrig utvecklingsstörning förbättras. Alternativen behöver anpassas efter individen och inte tvärtom och därför upparbetas kontakter med företagare i närmiljön för att åstadkomma ett mer varierat utbud. Därmed sprids även kunskap till företagen om vad målgruppen kan bidra med.

Ohälsa är ett större problem bland personer med funktionsnedsättning än i befolkningen som helhet. Deltagare i daglig verksamhet ges friskvårdsbidrag och möjlighet till friskvård på arbetstid.

Habiliteringsersättningen för daglig verksamhet höjs.

Hemlöshet

För Folkpartiet har arbetet mot hemlöshet högsta prioritet. Vi ger oss inte förän alla har en egen bostad. Vi välkomnar att staden har antagit ett hemlöshetsprogram som ger en tydlig och evidensbaserad struktur för arbetet mot hemlöshet.

Arbetet mot hemlöshet är komplext och kräver att olika aktörer samverkar med varandra. En hemlöshetsamordnare ska utses för att ta ett helhetsgrepp om stadens arbete mot hemlöshet.

Socialnämnden ska fortsätta att arbeta vräkningsförebyggande. I det arbetet är skuldrådgivning en viktig del. Inga barnfamiljer i Stockholm ska behöva vänta mer än en vecka på att få budget- och skuldrådgivning. Hyresrådgivare införs i alla stadsdelar. Förebyggande insatser ska bland annat riktas mot barnfamiljer, äldre och personer med psykisk funktionsnedsättning.

Tak över huvudet-garantin är en viktig del i stadens stöd till hemlösa. Denna stödverksamhet ska geografiskt spridas över staden.

Antalet unga hemlösa har minskat, men arbetet måste fortsätta. Barn och ungdomar som helt eller periodvis bor utanför hemmet på grund av svåra problem i hemmiljön måste få hjälp.

Tillgången på försöks- och träningslägenheter ska öka för de hemlösa som är på väg mot en egen bostad. Projektet ”Bostad först” där människor som lever i hemlöshet har möjlighet att få en lägenhet utan krav på att de först ska ha löst problem som missbruk eller skulder utökas genom att antalet lägenheter fördubblas. Socialnämnden ska öka insatserna för att ge deltagarna en meningsfull sysselsättning på dagtid och minska risken för isolering och återfall.

Socialnämnden ska ta fram en modell för ”parboende” på härbärgen som gör det möjligt för hemlösa som lever i en relation att bo tillsammans, i de fall där det är lämpligt och praktiskt möjligt.

Staden ska fortsätta möta hemlösa EU-migranter. Stödet till Vinternatt och Crossroads stärks. Staden ska föra en dialog med frivilligorganisationerna om hur insatserna kan utökas för att länka migranter till arbetsmarknaden.

Kvinnliga EU-migranter tar i mindre utsträckning del av stadens insatser, varför deras situation särskilt ska uppmärksammas.

Staden ska fortsätta att på EU-nivå samverka med andra städer som står inför en liknande situation, och fortsätta lyfta frågan om mänskliga och sociala rättigheter på EU-nivå.

Missbruk

Fortsatta satsningar på att utforma och erbjuda kvalitativ och erfarenhetsmässigt god öppenvård som utgår från varje individs behov ska genomföras. Missbruksvården ska så långt som möjligt ske nära målgruppen genom decentraliserad och uppsökande verksamhet.

Allt fler personer med missbruksproblematik får diagnosen neuropsykiatriska funktionshinder. Nämnden ska fortsatt utveckla former för samverkan mellan socialtjänst, beroendevård och psykiatri för att forma insatser till denna målgrupp.

Nämnden ska fortsatt utveckla barn- och föräldraperspektivet i missbruks- och beroendevården.

Nämnden ska se över behovet av fler boendeformer för äldre missbrukare.

Drog- och brottsförebyggande arbete

Obligatoriska föräldrasamtal ska hållas senast efter 48 timmar när en påverkad minderårig påträffats av polis eller socialtjänst eller när en ungdom anmäls för brott. Arbetet med sociala insatsgrupper är fortsatt prioriterat och denna metod ska införas i alla stadsdelar. Det är viktigt att fortsätta arbeta förebyggande för att minska narkotikaanvändningen.

Stärk arbetet mot prostitution

Det måste bli lättare att få hjälp och stöd med att ta sig ur prostitution. Staden ska inrätta ett exitprogram för prostituerade.

Ungdomsjouren ska fortsatt arbeta uppsökande mot unga som utsätts för människohandel och prostitution.

Ekonomiskt bistånd

I statsbudgeten beslutade riksdagen att avskaffa den fritidspeng för barnfamiljer som tar emot ekonomiskt bistånd som trädde i kraft 1 juli 2014. Istället avsätts samma belopp till en höjning av riksnormen för barnfamiljer. Målgruppen för fritidspengen var barn i grundskolans årskurs 4-9, medan målgruppen för höjningen av riksnormen är alla barn i åldern 7-18 år. Maxbeloppet för fritidspengen var 3000 kr/tolv månadersperiod, medan höjningen av riksnormen blir ca 1500 kr. Detta räcker till avgiften för kulturskola, men inte i alla lägen för kostnaden för avgift och utrustning i en idrottsverksamhet, i synnerhet inte för äldre barn som har större merkostnader för sitt idrottande.

Staden bör utforma den lokala normen så att alla barn kan delta i fritidsaktiviteter. Vi föreslår att alla barnfamiljer med försörjningsstöd ska kunna ansöka om att avgiften för kulturskola, idrottsförening eller annan regelbunden fritidsverksamhet ska ingå i biståndet.

Det ska löna sig att gå från bidrag till arbete. Sedan 1 juli 2013 gäller nya regler för så kallad jobbstimulans, enligt vilka mottagare av ekonomiskt bistånd får undanta 25 procent av eventuella arbetsinkomster vid bedömning av biståndsbehovet. För att ytterligare stärka incitamenten att gå från bidrag till arbete ska mottagare av ekonomiskt bistånd i Stockholms stad få undanta 35 procent av arbetsinkomster. Även fria yrkesutövare som bedriver näringsverksamhet med F-skattsedel ska få undanta 35 procent av sina inkomster från denna verksamhet.

Unga ska kunna tjäna egna pengar utan att det påverkar familjens rätt till ekonomiskt bistånd. Unga under 21 år som fortfarande bor med någon av sina ska

få undanta alla inkomster från beräkning av hushållets behov av ekonomiskt bistånd

Höjd kvalitet i socialtjänsten

Biståndsbedömningen skiljer sig för mycket mellan stadsdelarna. Socialnämnden ska fortsätta arbeta för att uppnå en mer likvärdig bedömning i stadens socialtjänst. Arbetet med mer evidensbaserade metoder fortsätter.

En rättssäker bedömning förutsätter att den sökande och handläggaren kan kommunicera. Det finns ett behov av tolkar inom socialtjänsten som måste tillgodoses.

Utveckling av e-tjänster

Stockholms stad ska fortsatt vara ledande i den tekniska utvecklingen av e-tjänster och modernisering av socialtjänsten.

Genom att socialtjänsten utvecklas online kan nya grupper nås. Detta är särskilt viktigt för att komma i kontakt med unga människor. Under året genomförs en satsning på fältassistenter på nätet.

Särskilda prioriteringar 2015

- Att avgift för kulturskola, idrottsförening eller annan regelbunden fritidsverksamhet bör ingå i normen för barnfamiljer med försörjningsstöd.
- Att mottagare av ekonomiskt bistånd bör få undanta 35 procent av arbetsinkomst från beräkningen av behov av ekonomiskt bistånd.
- Att samma bestämmelse även bör gälla fria yrkesutövare som bedriver näringsverksamhet med F-skattsedel.
- Att öka anslaget till kvinnojourerna.
- Att anslå ytterligare medel till Origo.
- Att riktlinjerna för ledsagning förtydligas i enlighet med vad som sägs i motionen.
- Att inrätta en hemlöshetssamordnare i enlighet med vad som sägs i motionen.
- Att stödet till Vinternatt och Crossroads stärks.
- Att utöka Bostad först i enlighet med vad som sägs i motionen.
- Att ta fram en modell för parboendegaranti på härbärge.
- Att anta en handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Folkpartiets förslag till budget 2015

Minskade kostnader för:

SL-kort ekonomiskt bistånd 2,3 mnkr

Ökade kostnader för:

Föreningsstöd 5 mnkr

Origo 2 mnkr

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

16. Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015 för **Socialnämnden** godkänns.

Stadsbyggnadsnämnden

Stockholm är en av de huvudstäder som växer snabbast i Europa och fler människor än någonsin tidigare söker sig hit. Det är en positiv utveckling. Det innebär att vi har en stor möjlighet att utveckla Stockholm till en stad med internationell dragningskraft i allt från kultur till vetenskap och teknik. Att fler människor söker sig hit är också en förutsättning för en fortsatt god ekonomisk tillväxt och ökad välfärd. Men ett växande Stockholm är givetvis också en stor utmaning.

För att även i framtiden vara en hållbart växande och attraktiv region krävs framförallt två saker: En god bostadsförsörjning och en väl fungerande trafikinfrastruktur. Två samhällsfunktioner som är tätt sammankopplade. I ett vidare perspektiv har dessa faktorer också en avgörande betydelse för regionens globala attraktivitet och därmed också för hela landets konkurrenskraft.

En kraftfull utbyggnad av Stockholm är nödvändig, samtidigt ska utbyggnaden ske i samklang med de unika värden som bidrar till att göra Stockholm till en av Europas vackraste städer.

Ökat bostadsbyggande

Fler bostäder är en förutsättning för en fortsatt stark utveckling av Stockholm. Ett kraftigt bostadsbyggande är nämndens främsta prioriterade uppgift och planberedskapen ska därför stärkas ytterligare så att ambitionshöjningen för bostadsbyggandet kan nås både på kort och på lång sikt. Stadsbyggnadsnämnden ska planera för en långsiktig bostadsförsörjning med 140 000 nya bostäder fram till år 2030. Arbetet med 40 000 bostäder, varav hälften små lägenheter och hälften hyresrätter, mellan 2014 och 2018 är avgörande för att vi ska nå det långsiktiga målet. Det innebär att de enskilt viktigaste uppgifterna för stadsbyggnadsnämnden är detaljplane- och bygglovsarbete som syftar till fler bostäder. Stadsbyggnadsnämnden ska tillsammans med framför allt exploateringsnämnden skapa förutsättningar för den högre ambitionen.

För att hålla en hög takt i bostadsbyggandet som svarar mot vår ambition att bygga 140 000 nya bostäder fram till år 2030 måste samverkan mellan stadens nämnder, förvaltningar och bolag öka. Kommunstyrelsen ska ha ett tydligt ansvar för styrning och samordning av detta.

Tillgången till billiga bostäder för unga och studerande är en viktig faktor för Stockholms fortsatta tillväxt. Studentbostäder ska därför prioriteras i planpro-

cessen i syfte att snarast få fler studentbostäder i Stockholm. Fram till 2018 vill vi att 5 000 studentbostäder ska stå klara.

Det är väsentligt att staden fortsätter att bidra med goda exempel för att visa på möjligheter att sänka byggkostnaderna. Det är också viktigt att såväl stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och stadens bostadsbolag med flera samverkar kring utvecklingsfrågor kring planering och byggande. Efterfrågan på ungdomslägenheter är större än utbudet idag och även framgent bedöms efterfrågan öka i och med 90-talisternas inträde på bostadsmarknaden.

Hyresrätten är en viktig del av bostadsmarknaden – alla kan inte och många vill inte äga sitt eget boende. För att skapa bättre förutsättningar för hyresrätten som upplåtelseform och därmed ska skapa förutsättningar för fler hyresrätter genom att pröva och utvärdera nya modeller för hur hyressättningen bättre kan avspegla läge, standard och efterfrågan. Förändringar av bruksvärdessystemet måste kombineras med regler som ger hyresgäster långsiktigt förutsebara villkor och ett skydd mot plötsliga höjningar av hyran för den befintliga bostaden.

För att skapa en bättre fungerande bostadsmarknad måste de regelverk som reglerar byggandet ytterligare förenklas. Alliansen arbetade under förra mandatperioden målmedvetet med att stimulera fler bostäder i nyproduktion och ett bättre utnyttjande av det befintliga beståndet. Men det återstår ännu mer att göra för att bostadsmarknaden ska fungera bättre. Vi anser att byggregler måste förenklas, boendestandarder ses över, planprocesserna bli mer effektiva, formerna för överklaganden ses över och bullerregler anpassas efter storstadens villkor.

Ett tätare och mer sammanhängande Stockholm för fler

Utbyggnaden av staden ska ske enligt de stadsutvecklingsstrategier som uttrycks i stadens översiktsplan. Staden ska främst växa i de utpekade stadsutvecklingsområdena i innerstadens krans, i de tyngdpunkter som identifierats i ytterstaden, genom att ytterstadens stadsdelar kopplas samman med varandra eller med områden i omgivande kommuner och med en levande stadsmiljö i hela staden.

Stockholm ska byggas enligt den klassiska stadens form med levande gatumiljöer och slutna kvarter med vår tids innehåll och gestaltning. Nämnden ska i den fysiska planeringen skapa förutsättningar för kommersiella lokaler i bottenplan, utveckling av högre utbildning och forskning samt för att öka antalet arbetsplatser i nya utvecklingsområden.

En attraktiv, spännande och levande stadsmiljö handlar inte om enskilda byggnader utan om samspelet mellan alla de byggnaderna som tillsammans utgör staden. Stockholm ska växa genom att vi bygger vidare på det som fungerar – det som skapar en tät, levande, grön och attraktiv stad. Innerstadens täta kvarterstruktur ska kompletteras och tillåtas att växa utanför tullarna.

Ytterstadens områden behöver bli tätare och mer funktionsblandade för att därmed förbättra underlaget för caféer, restauranger, andra kommersiella loka-

ler, samhällsservice samt utbyggd kollektivtrafik. Satsningar på att skapa ordentliga stadskärnor, utanför tullarna, bör genomföras. Med en genomtänkt planering kan ytterstaden förtätas på ett sätt som skapar många nya bostäder och arbetsplatser, samtidigt som ytterstadsområdenas karaktär och gröna värden beaktas.

En tätare stad borgar även för en hållbar stad. Genom att ha sina funktioner samlade kan staden göra ett rikt och varierat utbud tillgängligt för alla. Här finns bra underlag för kollektivtrafik, goda förutsättningar för hög energieffektivitet och dessutom tar man delvis redan använd mark i anspråk när man bygger nytt.

Den täta staden förbättrar även förutsättningarna för den levande staden. En funktionsblandad bebyggelse med bostäder, offentlig service, arbetsplatser, handel och kultur ger en attraktiv stadsmiljö, fungerande stadsdelar samtidigt som befolkningstätheten ser till att verksamheterna går runt. Vad det gäller stadsmiljön måste ambitionen vara att skapa attraktiva och varierande boendemiljöer i hela staden, med närhet till torg, parker, levande gatustråk och samhällsservice. Det är eftersträvansvärt att stadsplaneringen i ökad utsträckning sker genom områdesplanering.

Stockholm behöver utvecklas till en mer sammankopplad stad. Idag isoleras framförallt ytterstadsområdena effektivt från varandra av breda trafikleder eller otillgängliga naturområden. Det måste bli enklare att röra sig mellan olika stadsdelar, och vi måste därför förbättra framförallt gångstråk, cykelvägar och kollektivtrafikförbindelser mellan stadsdelarna. Fler stadsdelar bör även byggas ihop i syfte att öka tillgängligheten, tryggheten, den sociala integrationen, det naturliga flödet och det ekonomiska utbytet mellan områdena. När områden växer samman erbjuds även möjligheterna till att skapa nya attraktiva stadsmiljöer och offentliga rum.

En funktionsblandad stad är eftersträvansvärd i hela Stockholms stad. City ska bli en levande stadsdel med folkliv dygnet runt. Särskild vikt ska läggas på att omvandla befintliga kontorslokaler till bostäder och hotell. Detta arbete behöver intensifieras, i enlighet med Vision för City. Proportionerna mellan kontorsyta och boendeyta i området ska förändras, till boendeytans fördel. I så hög utsträckning som möjligt ska alla nya detaljplaner innehålla bostäder. Omvandlingen av City ska ske i ett helhetsperspektiv, med hänsyn till stadsbilden i stort, för att uppnå en god helhetsverkan i den byggda miljön och för att säkerställa att bostäder tillskapas. Därför är det prioriterat att nämnden under 2015 blir klar med programarbetet för stadsutvecklingsområdet City.

Stadens gröna värden är viktiga för trivselen och välbefinnandet liksom för djurlivet. För att utveckla stadens grönska i gamla, nya och ännu inte existerande stadsdelar ska staden följa de strategier som återfinns i Den gröna promenadstaden.

Värna Stockholms unika karaktär

För oss stockholmsliberaler finns det ingen motsatsställning mellan höga ambitioner i bostadsbyggandet och ansvarstagandet för stadens skönhet och kulturhistoriska värden. En hållbar tillväxt och utveckling mot ett Stockholm i världsklass bygger på ett helhetsperspektiv.

Vattnet och de naturliga höjdskillnaderna utgör en stor del av stadens själ. Utblickarna över de historiska delarna av staden ska inte byggas för. Vi välkomnar kompletteringsbyggnation och förtätning i Stockholms innerstad – samtidigt är det viktigt att värna om stadens unika värden. I de äldsta delarna av Stockholm med utblick över centrala inlopp och i malmarnas stenstadskvarter är stadsbilden känslig för skalförskjutning. Här förändras helheten snabbt om flera enskilda projekt avviker från etablerade höjder och utbredning. I dessa delar av staden erbjuds mycket få möjligheter att bryta sig ur befintlig skala genom exempelvis höghus eller okänsliga och storskaliga påbyggnader på redan befintlig bebyggelse. Trots att City, som en följd av Normalmsregleringen, har ett annat arkitektoniskt uttryck än övriga innerstaden och till vissa delar brutit sig ur den i innerstaden annars rådande skalan är det viktigt att stadsutvecklingen av City sker med hänsyn till stadsbilden i stort. Därför är det mycket viktigt att analysera skalförändringar, exempelvis omfattande påbyggnationer, ur ett helhetsperspektiv och värna stadens siluett.

På flera andra platser, såsom exempelvis västra Kungsholmen, Norra Djurgårdsstaden, Söderstaden, Kista och Alviks strand, kan högre hus tillföra kvaliteter. Med god arkitektonisk utformning vill vi bygga högt där det passar och fungerar, men vi måste samtidigt inse att det varken är effektivt, lämpligt eller önskvärt överallt.

Att staden förändras är inget konstigt. Det är alla tiders olika behov som gett oss den stad som finns idag. Men det är också naturligt att enskilda byggnader av kulturhistoriskt värde värnas och att de inte ses som ett hinder för stadens utveckling. Kulturhistoriskt intressanta byggnader ska därför inte rivras.

Bättre arkitektur

Att bygga stad är i högsta grad en kvalitetsfråga och blir det i än högre utsträckning när vi ska bygga mycket. De negativa konsekvenserna av undermålig stadsplanering och arkitektur kan bli mycket stora, vilket inte minst vissa av miljonprogrammets storskaligt byggda miljöer vittnar om.

Vi vänder oss mot likriktning och konformism och förespråkar istället variation och mångfald i byggandet. Folkpartiet anser att de estetiska och materialmässiga ambitionerna i byggandet ska höjas. Stadsbyggnadsnämnden ska verka för fler arkitekttävlingar.

För att höja den arkitektoniska kvaliteten ska staden ska oftare än idag markanvisa utefter kvalitet istället för pris. Detta innebär att markanvisningspolicyn inte enbart ska beakta vem som betalar bäst, utan även vem som bygger bäst.

Stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden ska under 2015 påbörja arbetet med att ta fram en modell för hur detta kan åstadkommas.

Stockholm ska peka ut en eller flera ”innovationszoner” för framtidens bostadsbyggande, där staden arrangerar innovationstävlingar för att utmana byggherrar att utveckla nya metoder för klimatsmarta, kostnadseffektiva, arkitektoniskt framstående och nyskapande bostäder.

Stockholms stad behöver en arkitekturstrategi. Arbetet med Arkitektur Stockholm ska därför återupptas. Stockholms byggnadsordning behöver uppdateras för att även i fortsättningen vara ett viktigt planeringsunderlag.

Bättre service och utvecklad organisation

Stadsbyggnadsnämnden ska under kommande år prioritera utveckling av bygglovverksamheten, såväl utifrån service som effektivitet. Nämnden ska i bygglovsärenden ha en problemlösande attityd och såväl utfästa som lagstadgade tider ska hållas. Genom ökad rådgivning och proaktivt informationsarbete ska bygglovstjänsten till stockholmarna öka. Den inventering som påbörjats gällande tillfälliga bygglov som går ut och inte kan förlängas, särskilt avseende skolor och förskolor, ska slutföras.

Nämnden ska följa upp detaljplanearbetet utifrån tids- och kostnadsaspekter. Den upplevda servicen och effektiviteten ska öka och den faktiska handläggningstiden ska minska.

Nämnden ska lägga nödvändiga resurser på arbetet med att handlägga ansökningar om enkelt avhjälpna hinder.

För att minska antalet överklagade detaljplaner samt för att effektivisera plan- och byggprocessen ska det vara tydligt vad som krävs för att detaljplaneunderlag och bygglovsunderlag ska vara fullständiga. Stadsbyggnadsnämnden ska i bygglovsärenden ha en problemlösande attityd. Översiktsplanen ska kommuniceras för att få acceptans för stadens utveckling.

Särskilda prioriteringar 2015

- För att hålla en hög takt i bostadsbyggandet som svarar mot vår ambition att bygga 140 000 nya bostäder fram till år 2030 måste samverkan mellan stadens nämnder, förvaltningar och bolag öka. Kommunstyrelsen ska ha ett tydligt ansvar för styrning och samordning detta.
- Stadsbyggnadsnämnden ska under 2015 prioritera att bli klar med programarbetet för stadsutvecklingsområdet City
- Stockholms stad behöver en arkitekturstrategi. Arbetet med Arkitektur Stockholm ska återupptas. Stockholms byggnadsordning behöver uppdateras för att även i fortsättningen vara ett viktigt planeringsunderlag.
- Stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden ska ta fram en modell för hur staden inte enbart ska markanvisa efter pris utan också efter arkitektonisk kvalitet
- Stadsplaneringen ska i ökad utsträckning ske genom områdesplanering

- Stadsbyggnadsnämnden ska verka för fler arkitekttävlingar
- Stadsbyggnadsnämnden ska delta i arbetet med att skapa en eller flera ”innovationszoner” för framtidens bostadsbyggande, där staden arrangerar innovationstävlingar för att utmana byggherrar att utveckla nya metoder för klimatsmarta, kostnadseffektiva, arkitektoniskt framstående och nyskapande bostäder

Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015

Minskade kostnader för:

Minskad byråkrati och besparing konsulter	3,8 mnkr
Höjd ambitionsnivå byggmålen (ligger i CM istället)	10 mnkr

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

17. Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015 för **Stadsbyggnadsnämnden** godkänns.

Trafiknämnden

Om mindre än tio år är Stockholm en miljonstad. Vår vision för Stockholm är en tät och levande stad dit människor söker sig för att förverkliga sina drömmar. Att staden växer är positivt: Med fler hjärnor och händer finns fler som kan lösa framtidens utmaningar och garantera stadens fortsatta tillväxt och välfärd.

Rörelsefriheten kräver att Stockholms infrastruktur växer och sammanflätas. Man ska kunna arbeta i norr och bo i söder. Stockholm ska leva när stockholmaren lever, och stadens verksamheter ska vara tillgängliga när och där de behövs. I vårt Stockholm är det lika lätt för den rullstolsburne, den nyinflyttade och den väletablerade att ta sig fram. Staden ska främja jämställdhet mellan kvinnor och män.

Resor integrerar staden och därför kan målet med en liberal trafikpolitik aldrig vara att begränsa eller hindra resande. Målet med en liberal trafikpolitik är att skapa smidig, miljövänlig tillgänglighet åt stockholmarna.

Våra viktigaste prioriteringar för den kommande mandatperioden är en offensiv utbyggnad och upprustning av kollektivtrafiken. Den pågående trafikinfarkten måste avhjälpas genom byggnationen av Förbifarten och Slussen. Cykelmiljarden ska investeras i sin helhet. Säkerheten för oskyddade trafikanter ska prioriteras. Och vi ska se till att underhålla det vägnät för bil och cykel som vi redan har investerat i.

I vår vision för den hållbara staden har många valt bort bilen tack vare tillgången på snabb och pålitlig kollektivtrafik, säkra cykelvägar och attraktiva gångstråk. Stockholm stad ska vara fossilbränslefritt senast 2040.

Att minska biltrafiken och prioritera yteffektiva trafikslag som buss och spårtrafik innebär stora vinster för framkomligheten, miljön och stadsmiljön. En

hållbar trafikplanering måste också väga in yrkestrafik och företagens behov, så att till exempel varuleveranser kan ordnas på ett klimatsmart och ekonomiskt effektivt sätt.

Effektivare användning av gaturummet

Vi blir fler och fler Stockholmare, det betyder att vi måste använda vårt gaturum annorlunda. Yteffektiva transportslag ska prioriteras, liksom trafik i rörelse framför stillastående trafik. På de sträckor där det behövs, bör kollektivtrafiken ges helt egna körfält och prioritet i trafiksignaler, och på gator som är särskilt viktiga för kollektivtrafiken ska parkerade bilar helt förbjudas för ökad framkomlighet. Folkpartiet avsätter därför 3 mnkr till framkomlighetsbefrämjande åtgärder.

Cykelbanor och gångytor måste prioriteras framför bilvägar särskilt i innerstaden. I områden där trafikbelastningen är särskilt hög bör parkeringsavgifterna för boendeparkering och gatuparkering tas ut under längre tid.

För att främja användningen av bilpooler bör staden planera för bilpoolsplatser i nya områden och verka för att det ska bli möjligt att reservera parkeringsplatser för bilpoolsbilar.

Dyrare och besvärligare för framkomlighetsförstörarna.

Framkomligheten försämras av felparkerade fordon. Därför behöver parkeringsböterna för fordon som parkerar i kollektivtrafikkörfält höjas och felparkerade fordon skyndsamt forslas bort för att säkra kollektivtrafikens framkomlighet. Böterna för de motorfordon som parkerar på, eller kör i, cykelfälten bör höjas och cykelfälten ska inte förvandlas till maskinupplag vid gatuarbete.

Snabbare, säkrare, smidigare med cykeln

Många stockholmare väljer numer cykeln som huvudsakligt transportmedel, särskilt under den snöfria tiden. Därför behövs Cykelplanen, den långsiktiga strategi som ska se till att infrastrukturen för cykling är lika god som den för bilism. Det är viktigt att cykelplanen genomförs i sin helhet och kompletteras med fler tvärgående cykelvägar. Fler snabba cykelvägar som saknar avbrott bör även byggas mellan innerstaden och ytterstaden för att på ett bättre sätt tillgodosätta cykelpendlingen.

Cykelinfrastrukturen kräver också goda möjligheter att parkera cyklar i direkt anslutning till kollektivtrafiken, offentliga institutioner, arbetsplatser och bostäder. Standarden på cykelparkeringarna ska vara god: moderna, trygga och säkra. För att bereda plats för de cyklar som fungerar och är i bruk bör även staden skaffa sig befoget över att samla in trasiga cyklar som inte är i bruk, utan enbart upptar plats på cykelparkeringarna

Cykelbanorna i Stockholm ska hålla samma kvalitet som bilvägarna. De ska vara jämna, utan hål och slarviga lagningar. Lånecykelsystemet är en stor tillgång för Stockholm. Det bör byggas ut - särskilt i närförort och ytterstad.

Enkla förändringar i trafikreglerna gör mycket för framkomligheten för cykeltrafiken. Låt cyklister svänga höger vid rött ljus och tillåt cyklister att köra mot enkelriktat på lämpliga mindre gator.

Förbättra trafiksituationen för gående

Prioritera gående i trafikplaneringen. Gående är den mest oskyddade trafikantgruppen och måste skyddas både mot bilister och mot cyklister. Gångvägar bör så långt det är möjligt separeras från cykelbanor. Böterna för cykelförseelser måste höjas för att göra Stockholm till en säkrare cykelstad. Skapa nya gångstråk genom City. I stället för att ensidigt fokusera på en sträckning mellan medborgarplatsen och Norrtull, som till stora delar är gågata redan idag, vill vi se till att bygga om trista Citygator och sätt gångtrafiken i centrum, exempelvis längs Mäster Samuelsgatan och Norrlandsgatan. Götgatsbacken ska bli gågata på riktigt.

Under 2013 och 2014 genomförde Stockholms stad ”open streets”. Open streets har varit mycket uppskattat bland stockholmarna och ska fortsätta under 2015. Trafik- och renhållningsnämnden och kulturnämnden har ansvaret för geomförandet tillsammans med kulturliv, föreningsliv och näringsliv. Open streets 2015 ska genomföras på en centralt belägen gata under sommarmånadernas alla helger. För geomförandet av open street 2015 avsätter Folkpartiet liberalerna 2 miljoner kronor i kulturnämndens budget.

Mer tunnelbana

Tunnelbanan är inte färdigbyggd. Det är positivt att Alliansen under förra mandatperioden lyckades komma överens om en finansiering av en historisk utbyggnad. Beslutet att tunnelbanans blå linje ska förlängas från Kungsträdgården till Nacka i sydväst via östra Södermalm samt i nordväst från Akalla till Barkarby. Samt att gröna linjens Hagsätragren blir en del av den blå linjen för att avlasta Gullmarsplan samt öka kapaciteten på Farsta- och Skarpnäcksgrenarna. Hagsätragrenen kommer också att förlängas till Älvsjö. Vi vill se en förlängning av röd linje till Täby C och i nästa etapp till Arninge ska genomföras i närtid. En utredning bör göras om en förlängning av den planerade Gula T-banelinjen till Haga-Arenastaden vidare mot Täby C kan göras i framtiden. Tunnelbanan mellan Barkarby och Hjulsta bör bindas samman.

Fler spårvagnslinjer, 4:an, Hela Spårväg syd och City och Mer tvärbana.

På sikt ska alla stombusslinjer i innerstaden omvandlas till spårvägslinjer, då moderna spårvagnar har större kapacitet än dagens bussar samtidigt som de är snabbare, tystare och energieffektiva. I ett första steg bör linje 4 omvandlas till spårväg, samt Spårväg City byggas ut i hela sträckningen mellan Essingeöarna och Ropsten. Vid spårvägens utbyggnad ska tillgänglighet och användbarhet säkerställas.

Den pågående utbyggnaden av tvärbanan norrut bör kompletteras med en sträckning från Solna station till Universitetet och Ropsten, som då blir en knutpunkt för Värtan med Lidingöbanan och Cityspårvägen.

Tvärbanan till Sickla Udde bör byggas ihop med Saltsjöbanan i nära samordning av en utbyggnad av tunnelbanan till Nacka.

Spårväg Syd bör byggas i sin hela längd mellan Skärholmen och Skarpnäck för att skapa möjligheter till bättre tvärgående pendlingsmöjligheter och öppna för fler bostäder i Söderort.

Enklare och fler övergångar

För att skapa så smidiga och effektiva resor som möjligt är det viktigt att vi hela tiden söker nya anslutningar och omstigningsplatser i närförort och ytterstad som avlastar dagens knutpunkter i kollektivtrafiken. Att kombinera olika trafikslag ska vara enkelt. Antalet trygga och säkra infarts- och utfartsparkeringar i anslutning till kollektivtrafikens knutpunkter i ytterstaden och närförort måste öka.

Blå kollektivtrafik

I en stad som Stockholm är kollektivtrafik på vattnet en självklarhet. Ett båtpendlingssystem ska byggas ut och vara en del av månadskortssystemet. Staden ska se till att angoringsplatser fungerar väl och är tillgängliga.

Bygg nya Slussen - NU

Stockholmarna har väntat i över 20 år på en ny trafiklösning vid den sönderfallande slussen. Ett förslag till en framtida utformning av Slussen är beslutad och spadens spaden var satt i backen. Det är oseriöst och ett slöseri med skattemedel att anlita ett antal personer för att låta snabbutreda ”allt” rörande Slussenplanen under en mycket kort tidsperiod. Stockholmarna har sagt sitt. Alliansen återvaldes 2010 efter att genomförandebeslutet för Slussen var taget. Det är dags att börja bygga nya Slussen - nu.

Brommaplan

En ombyggnation av trafiklösningen vid Brommaplan måste prioriteras, då det är nyckeln till förbättrad framkomlighet för både bussar och bilburen trafik i hela västra Stockholm. Även framkomligheten och säkerheten för fotgängare och cyklister måste förbättras. När Brommaplans trafiksituation adresseras är det viktigt att lösningen inte leder till att problemen förflyttas utan att en långsiktig fungerande lösning i västerort skapas.

Bevara Bromma flygplats

Stockholm ska vara en stad som välkomnar globaliseringen – vi har allt att vinna på handel med omvärlden och ökad rörlighet. Många av Stockholms företag skulle inte överleva utan kvalificerad arbetskraft från andra länder och världsdelar eller utan en öppen världsmarknad där de kan sälja sina produkter och tjänster. Bromma flygplats är mycket viktig för Stockholms tillgänglighet och konkurrenskraft.

Osäkerheten som skapats genom att förhandlingar om Bromma flygplats framtid ska pågå fram till 2016 riskerar att omindetgöra de nödvändiga investeringar som krävs för att Bromma ska vara kvar efter 2016. Detta oavsett vad man

kommer fram till i förhandlingarna. Det skadar redan nu jobben och tillväxten i Stockholm.

Om Arlanda inte kan använda sin tredje bana fullt ut och Bromma läggs ner kommer Stockholms tillgänglighet sjunka till en tredjedel av den flygkapacitet vi har idag. Stockholm behöver både Bromma och Arlanda för att fortsätta vara tillväxtmotorn i det exportberoende landet Sverige.

Bygg Förbifart Stockholm och Österleden

Förbifarten behövs för att avlasta Essingeleden och binda samman de södra och norra delarna av Stockholmsregionen. Trafikin farkten är idag redan ett faktum. Utan Förbifarten är Stockholms varuförsörjning mycket sårbar. Finansieringen är klar, beslutet fattat, spaden är satt i backen. Det är helt oseriöst och omdömeslöst av Stockholm stad att i detta påbörja helt utsiktslösa förhandlingar som för varje dag kostar Sveriges skattebetalare 4 miljoner kronor.

Ett växande Stockholm behöver också få en komplett ringled. Österleden, från Norra Djurgårdstaden till Nacka ska byggas och bör i första hand finansieras genom vägavgifter.

Trängselskatten

Trängselskatten har haft en tydlig, positiv påverkan på trängseln i Stockholm. Nästa steg för att skapa fungerande effektiv trafik i staden måste bli en mer flexibel trängselskatt med en högre grundavgift. En betydligt högre taxa bör tas ut vid trafiktopparna än vid lågtrafik. Trängselskatten bör förändras till att bli en avgift som tillfaller Stockholmsregionen.

Mer kunskap och fler perspektiv i trafikplaneringen

Utbyggnaden och ombyggnader av kollektivtrafiken ska ske med ett medvetet jämställdhetsperspektiv.

De allmänna kommunikationerna ska vara utformade och fungera så att de är tillgängliga och användbara för personer med funktionsnedsättning. Fungerande och trygg färdtjänst måste kvalitetssäkras och kundval måste finnas.

Underhåll och skötsel - lika viktigt som utbyggnad

Det är nödvändigt att vi utvecklar trafikinfrastrukturen i takt med att Stockholm växer, men det är lika nödvändigt att vi tar hand om och sköter den infrastruktur vi har. En central underhållspott men ”pott-håls-pengar” ska införas i staden för att utöka gång-, cykel- och bilvägarna.

Ansvar för snöröjning och städning av gator ska överföras till stadsdelsnämnderna för att säkerställa en god lokalkännedom och förbättra förutsättningarna för kvalitetsuppföljning.

Bättre luft

Stockholms luft ska vara bra att andas. För att förbättra luftkvaliteten ska miljözoner införas i Stockholms innerstad så att miljökrav kan ställas även på

privatbilismen i innerstaden. Användningen av dubbdäck måste avgiftsbeläggas för att klara miljö kvalitetsnormen för partiklar. Dessa åtgärder kräver lagändring och Stockholms stad ska fortsatt verka aktivt för att en sådan kommer till stånd. Arbetet med att motverka överskridanden av miljö kvalitetsnormerna ska fortsätta.

Underlätta utvecklingen

Det är nödvändigt att förbättra infrastrukturen för fossilbränslefria fordon i både innerstad och ytterstad. För att göra det mer effektivt ska staden söka samarbete med det privata näringslivet. Staden ska investera i laddstolpar i anslutning till kollektivtrafik och kommunal service och möjliggöra för etablering av gasttankställen. Det är också viktigt att underlätta för skapandet av bilpooler för stockholmare som ibland behöver använda bil men inte vill äga någon själv.

Samordna leveranserna av gods. Staden kan gå i bräschen genom att tillsammans med landstinget samordna sina leveranser. Samtidigt bör staden stödja samordning av näringslivets transporter, till exempel genom att skapa utrymme för omlastningscentraler.

Grönare Stad

En tät stad behöver grönska i nya och förtätade kvarter. För varje ny bostad som byggs ska ett träd planteras, i park eller gatumark i närheten av det berörda bostadsområdet.

Låt stockholmarna få brukaravtal eller arrendera odlingsområden på kommunal mark. Många av stadens outnyttjade grönytor skulle kunna användas för urban odling.

Fler gator ska kantas av träd. Den förnyelse som pågår, till exempel på Hornsgatan och Folkungagatan, ska fortsätta och intensifieras. I samband med förtätning av ytterstaden bör det eftersträvas att trafikleder görs om till trädkantade gator och att gaturummet prioriteras om till förmån för gång- och cykeltrafik.

Särskilda prioriteringar 2015

- Öka framkomligheten.
- Bättre cykelinfrastruktur.
- Skapa nya gångstråk genom City.
- Mer spårbunden kollektivtrafik.
- Bygg nya Slussen NU
- Bygg Förbifarten och Österleden,
- Gör trängselskatten mer flexibel.
- Mer kunskap och fler perspektiv i trafikplaneringen
- Bättre infrastruktur för fossilfritt bränsle.
- Fler träd i Stockholm
- Låt stockholmarna få nyttja trista ytor till urban odling
- Inför miljö zoner och avgiftsbelägg dubbdäck

Folkpartiets förslag till budget 2015

Minskade kostnader för:

Minskad byråkrati	1,9 mnkr
Ökade insatser för info och kunskapsförsörjning	5 mnkr
Nytt miljöprogram, samverkan ekosystemtjänster mm (inom ram)	3 mnkr

Ökade kostnader för:

Tillgängligare entréer till naturreservaten etc.	2 mnkr
Kompetenshöjande insatser	3 mnkr

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

18. Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015 för **Trafiknämnden** godkänns.

Utbildningsnämnden

Kunskap och utbildning är avgörande för varje människas möjlighet att växa och för att kunna leva ett självständigt liv. Alla barn har rätt till en god skolgång med fokus på lärande och utveckling. Stockholm ska erbjuda bra skolor i hela staden där alla barns och ungdomars rätt till kunskap sätts i första rummet. Det tänker Folkpartiet liberalerna fortsätta att kämpa för.

Socialdemokraterna gick till val på att hela deras då föreslagna skattehöjning på 15 öre skulle gå till skolan. Sedan kom de till makten. Skattehöjningen blev större och skolsatsningarna mindre. Nu ska skatten höjas med 35 öre per hundralapp. Ändå är satsningarna på skolan bara omkring hälften så stora som de skolsatsningar som gjordes i Alliansens budget för 2014, när Folkpartiet ansvarade för skolan. Till lärarlöneökningar under 2015 avsätts ingenting i majoritetens budget. Trots allt fagert tal om satsningar på skolan sätts alltså Stockholms skolor på bantningskur.

Vi väljer istället att satsa på skolan på riktigt. De schabloniserade tillskotten till förskolan höjs i Folkpartiet liberalernas budget för utbildningsnämnden med 21,6 miljoner utöver majoritetens budget, till grundskolan 86,9 miljoner utöver majoritetens förslag och till fritidshemmet 22,2 miljoner utöver majoritetens förslag. Schablonen till gymnasieskolan höjs med 29,5 miljoner utöver majoritetens förslag.

Resurserna till grundsärskolan ökar med 3,7 miljoner utöver majoritetens budget och resurserna till gymnasiesärskolan ökar med 1,5 miljoner utöver majoritetens budget. Dessa ökade tillskott skapar förstärkta förutsättningar för förskola och skolan, inte minst för höjda lärarlöner.

De senaste åren har genomgripande reformer för ökad kunskap genomförts i Stockholms skolor. Andelen elever som gick ut årskurs 9 med godkänt i alla ämnen har inte varit så hög på många år som den var vid utgången av

2013/2014. De reformer för ökad kunskap som har satts igång måste fördjupas, inte slitas upp.

För att kunna hjälpa elever på rätt sätt måste elevernas kunskapsutveckling följas upp tidigt så att rätt stöd kan ges. Vi avsätter 14,9 miljoner mer än majoriteten för en satsning på högre lärartäthet och ökat fokus på kunskap på lågstadiet i ett lågstadielyft. Vi avsätter dessutom 25 miljoner till en särskild satsning på fler speciallärare och en stärkt elevhälsa.

Skolpengens andel av grundschablonen ska vara minst 73 procent, en ökning med en procentenhet jämfört med 2014. På så sätt säkerställs att så mycket resurser som möjligt hamnar där de gör mest nytta, ute på skolorna.

Kunskap är målet

Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap och vårt gemensamma bildningsarv till den uppväxande generationen. Människor växer med kunskaper. Utbildning ger individen möjlighet att öppna nya dörrar och se nya perspektiv. Bildning ger människor makt att forma sina egna liv. En lyckad skolgång är varje ung människas bästa försäkring mot framtida utanförskap.

Skolan ska ha ett väl utvecklat värdegrundsarbete. Skolan ska inte vara värde-neutral, utan ska ta tydlig ställning för humanistiska och demokratiska värderingar. Skolan ska fostra, men inte överta hemmets ansvar.

Stockholms stads skolpolitik ska utgå från det som den internationella forskningen bekräftar: Lönerna för skickliga lärare måste fortsätta att höjas, Stockholms skolor ska ha ett starkt socioekonomiskt fördelningssystem så att lågpresterande skolor kan stärkas, högre lärartäthet i de lägre åldrarna genom t.ex. tvåläraresystem ska prioriteras, och alla skolor ska kraftfullt arbeta för ökad studiero och för att minska skol- och sena ankomster.

Därför ser vi med oro på att socialdemokraterna aviserat att alla indikatorer och aktiviteter som syftar till att minska olovlig frånvaro – skol- och sena ankomster – ska tas bort. Det kommer att gå ut över de svaga eleverna.

Stadens skolor ska bedriva en undervisning som ger hög kunskapsutveckling för alla elever. För detta krävs tydliga kunskapskrav och höga förväntningar på både elever och föräldrar. Forskning visar att viktiga framgångsfaktorer är tydligt fokus på kunskap, engagerade lärare, studiero och tät föräldrasamverkan. Skolan måste arbeta med kontinuerlig återkoppling mellan elev och lärare.

Läraren är den viktigaste faktorn för elevers skolresultat. När lektioner ställs in på grund av att läraren är frånvarande och dessa undervisningstillfällen inte ersätts, handlar det om värdefull undervisningstid som går förlorad. Utbildningsnämnden ska därför under 2015 utreda hur en undervisningsgaranti till eleverna kan införas på högstadiet. Om lektioner ställs in till exempel för att läraren är frånvarande ska undervisningen ges vid ett annat tillfälle. Antalet inställda lektioner ska därigenom minimeras.

Få åtgärder är så viktiga för att bryta utanförskap som höga och tydliga kunskapskrav i skolan. Det är främst barn med föräldrar med svag studiebakgrund och barn från socialt utsatta områden som är de stora förlorarna i den kravlösa skolan. Det är därför viktigt att ställa tydliga krav på vad barnet ska lära sig i skolan och vad man har rätt till för stöd och hjälp.

Den breda satsningen på matematik, teknik och naturvetenskap måste fortsätta. De spetsklasser som finns i Stockholm ska värnas och nya uppmuntras att starta. Möjligheterna för studiemotiverade elever att tenta av gymnasiekurser och att kunna läsa högskolekurser redan på gymnasiet bör byggas ut.

Samhällets digitalisering innebär nya förutsättningar för skolan att utveckla det pedagogiska uppdraget. 1:1-satsningen som genomförts i gymnasieskolan uppvisar tydliga mervärden. Stockholms skolor har en enorm möjlighet att dra nytta av denna utveckling. För detta krävs att skolans digitalisering får utgå från verksamheternas behov. Staden ska arbeta för att underlätta för kontakt mellan hem och skola genom att ta fram bättre stöd för kommunikation via t.ex. frånvaromeddelanden via appar.

För att fler elever ska nå målen för utbildningen ska elever inom grundskolans senare års-kurser samt elever inom gymnasieskolan ha god tillgång till studie- och yrkesvägledning och arbetslivsorientering.

Elever som är nyanlända till Sverige ska mötas av höga förväntningar och en undervisning som är anpassad till elevens förkunskaper. Nyanlända elever ska snabbt få genomgå en kunskapsscreening så att den mottagande skolan vet vad eleven har med sig i form av förkunskaper och vad man behöver för extra stöd. Under 2015 ska utbildningsnämnden utreda hur screeningverksamheten START Järva, som kartlägger nyanlända elevers förkunskaper och stödbehov, kan kompletteras med en verksamhet i Söderort.

För att stärka nyanlända elevers kontakt med det svenska samhället ska fler förberedelseklasser startas på fler skolor i staden. Dock ska målsättningen alltid vara att eleven så snart som möjligt ska börja i vanlig klass, med det stöd hen behöver. Nyanlända elever som kommer till Sverige under sommaren ska ha rätt till sommarskola.

Att få gå i skola är en mänsklig rättighet. Utifrån barnkonventionens principer om ickediskriminering och rätten till skola har gömda och papperslösa barn rätt till skolgång. De gömda och papperslösa barnens skolgång ska säkerställas och skolorna ska ge barnen rätt stöd.

För att bereda skolelever en dialog om samhällsfrågor välkomnas politiska ungdomsförbund i stadens skolor. Det är rektor som beslutar på vilka grunder ungdomsförbunden ska bjudas in, t.ex. alla partier som finns representerade i Sveriges riksdag eller Stockholms stads kommunfullmäktige.

Slå vakt om valfriheten

Valfriheten är viktig och uppskattad av stockholmarna. Rätten att själv välja vilken skola barnet ska gå i ska värnas och utvecklas i Stockholm, istället för att avvecklas. Vi ser med oro på att såväl den nya regeringen som majoritetsstyret i Stockholms stad helt domineras av vänsterpartier med grundmurat motstånd mot valfrihet.

Den nya regeringen har aviserat en utredning för att öka detaljstyrningen av friskolorna, samt ge kommunerna veto mot nya friskolor. Det är ett tydligt brott mot friskoleöverenskommelsen. I Stockholms stad går, enligt Skolverkets och Skolenhetsregistrets statistik, nära 40 000 barn och unga i fristående förskolor och skolor som bedrivs i aktiebolagsform. Det handlar om skolor med högt söktryck och med både nöjda föräldrar och elever.

Vi i Folkpartiet kommer alltid stå upp för föräldrars och ungdomars rätt att själva välja skola. Det är inte rimligt att kommunen ska kunna stoppa etableringen av fristående skolor och förskolor. Alla skolor, oavsett driftsform, få utstå en lika vass kvalitetsgranskning. Bristande kvalitet och undermålig undervisning får aldrig accepteras oavsett om verksamheten är kommunal eller fristående.

Trygghet och studiero

Att studiemiljön är lugn och trygg är viktigt för att skapa förutsättningar för bra studieresultat. Fortfarande upplever många elever i Stockholm att det är stökigt i klassrummet, eller att läraren inte förmår ta itu med ordningsproblemen. Särskilt viktigt är studieron för elever med särskilda behov av lugn, förutsebarhet och igenkänning.

Skolan behöver känna ett stöd i trygghetsarbetet från föräldrar, beslutsfattare och från samhället i stort. Hela vuxenvärlden måste gemensamt sluta upp kring de regler som gäller i skolan, till exempel att skolk och sena ankomster är otillåtna.

Mellan 2010 och 2014 nästintill halverades den olovliga frånvaron i grundskolan i Stockholm. Det är tack vare åtgärder som redovisning av ogiltig frånvaro i betygen, sms-rapportering och tydliga mål som den ogiltiga frånvaron har minskat. Socialdemokraterna har aviserat att detta arbete inte längre ska prioriteras. Alla mål och aktiviteter om att mäta och förhindra skolk har tagits bort ur majoritetens budgetförslag. Detta är beklagligt. Det kommer att drabba de svaga eleverna mest.

Vid skolk eller mobbning ska skolan alltid kontakta föräldrarna samma dag, företrädesvis genom sms eller annan digital teknik. De skolor som har stora problem med skolk ska ges särskilt stöd i samverkan med socialtjänsten. Skolk ska fortsatt redovisas i terminsbetyget.

För att se till att skolan blir en trygg miljö där eleverna kan fokusera på lärande ska alla skolor ta fram ordningsregler som förankras med elever och föräldrar.

Där behöver det framgå vilka regler som eleverna ska förhålla sig till och vad som händer om reglerna inte respekteras.

Mobbning och kränkningar i skolan kan aldrig ursäktas eller accepteras; inga vuxna i skolan ska kunna blunda för kränkningar. Alla vuxna i skolan som ser en elev bli utsatt för mobbning eller kränkningar ska därför vara skyldiga att ingripa.

Höj lärarkets status

Förskola

Under 2015 höjs schablonen i förskolan med 21,6 mnkr utöver majoritetens förslag i Folkpartiet liberalernas förslag till budget för Utbildningsnämnden. Det medför resurstillskott som ger möjlighet att ta höjd för löneökningar.

Den som leder den dagliga verksamheten och har det pedagogiska ansvaret på en förskoleavdelning eller förskola ska vara förskollärare. Med anledning av den tilltagande bristen på förskollärare måste staden stärka arbetet med rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal. En viktig del i detta är att verka för fler manliga pedagoger i förskolan, liksom för mångfald i personalsammansättningen i övrigt.

Stadsdelsnämnderna ska erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare.

Staden ska under 2015 införa karriärtjänster för förskollärare efter samma modell som gäller för förstelärare i grund- och gymnasieskola. Ett första steg blir att under 2015 tillsätta 50 tjänster som förste förskollärare.

Skola

Under 2015 höjs schablonerna i grundskolan med 86,9 mkr, och schablonen till fritidshemmet med 22,2 miljoner. Schablonerna i gymnasieskolan höjs med 29,5 miljoner. Det medför resurstillskott, jämfört med majoritetens förslag, som ger möjlighet att ta höjd för löneökningar.

Lärarna är den enskilt viktigaste faktorn för elevers kunskapsresultat och nyckeln till att höja skolresultaten. Stockholms elevers skolresultat är beroende av att skickliga och engagerade lärare vill arbeta här.

Att Stockholms stad är förstahandsvalet för nästan 9 av 10 av länets lärarstudenter enligt Universums Lärarbarometer 2013 är glädjande. Men det får inte leda till att staden inte gör sitt yttersta för att bli en ännu mer attraktiv arbetsgivare. För det kommer att behövas.

För att staden ska fortsätta att vara en populär arbetsgivare och för att söktrycket på lärarutbildningen ska fortsätta uppåt krävs en mängd åtgärder. Satsningen på att höja lärarlönerna måste fortsätta och möjligheterna att göra karriär inom läraryrket måste stärkas. Lärares arbetsmiljö måste fortsätta att förbättras.

Staden behöver fortsätta att arbeta med att ta bort och förenkla administrativa uppgifter så att en så stor del som möjligt av lärarnas tid kan läggas på att för- arbeta, genomföra och efterarbeta undervisningen.

Satsningen på förstelärare och lektorer ska fortsätta fullt ut i Stockholm. Att avbryta karriärsatsningen vore djupt problematiskt.

Nyutexaminerade lärare ska erbjudas en god introduktion och handledning/coachning under den första tiden som yrkesverksam. Även under resten av yrkeslivet ska lärare i Stockholms stad erbjudas ett brett utbud av seminarier, nätverk och coachning.

Tydligt ledarskap med fokus på resultat

Rektor och skolledning spelar en avgörande roll för skolans pedagogiska utveckling. Rektorer och skolledare måste kunna fokusera på att vara pedagogiska ledare.

Ansvar för elevernas resultat, uppföljning och åtgärder för att förbättra resultatet ligger hos rektor. Stockholm ska fortsätta med kompetenshöjande åtgärder för skolledare.

Skolans systematiska kvalitetsarbete är en förutsättning för att kunna säkerställa utbildningens kvalitet och likvärdighet. Skolan ska bedriva ett kvalitetsarbete som skapar förutsättningar för alla barn och elever att utvecklas så långt som möjligt.

Utbildningsnämnden ska fortsätta utveckla verktyg som underlättar för skolledare att systematisera resultaten på skolnivå, som en grund i det fortsatta analysarbetet. Det är viktigt att denna analys även görs för hela stadens resultatutveckling. För att stödja nya rektorer och skolledare ska det mentorsprogram som finns inom staden utvecklas ytterligare.

Satsa på skolbiblioteken

Klassresan börjar i klassrummet och går via biblioteket. Biblioteken är bildningssamhällets ryggrad. I Folkpartiets vision för Stockholm utvecklas nya samarbeten mellan skolan, förskolan, biblioteken och Stockholms kulturliv. Biblioteken ska vara en tillgång för de som vill läsa, lära, låna och inspireras till vidare läsning och studier.

Att stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur är en prioriterad fråga och skolbiblioteken spelar en central roll för ökad läskunnighet. Samtliga skolor ska ha tillgång till skolbibliotek med bemanning. Skolbibliotekariernas kunskap och engagemang ska tas tillvara och utgöra en naturlig del av skolans undervisning.

Bildning och kreativ kunskap

Kulturen erbjuder verktyg att förstå, ifrågasätta, påverka och se på samhället ur nya perspektiv. Genom förskolan och skolan ska alla barn och unga få möta

kultur i olika former, inte minst genom att få ta del av det professionella kulturlivets utbud av barnkultur.

Skolorna ska samverka aktivt med Stockholms kulturliv för att ge alla elever möjlighet att ta del av kulturupplevelser och eget skapande.

Jämställdhet i skolan

Som en del av kunskapsuppdraget ska skolorna aktivt arbeta för att se till att ett jämställt bemötande genomsyrar skolans hela verksamhet, så att varje elev får lika goda möjligheter att nå målen och att känna sig trygga i skolan oavsett kön.

Skolorna måste bedriva ett gediget värdegrundsarbete med fokus på likabehandling och respekt för andra. Skolorna ska aktivt arbeta för att stärka varje elevs rätt till självständighet och till integritet.

Tidiga insatser och särskilt stöd

Barn i behov av särskilt stöd ska garanteras god undervisning i en bra lärmiljö, antingen i den ordinarie undervisningen eller i en mindre, särskild undervisningsgrupp. Tilläggsbelopp till skolor för de elever som har omfattande behov av särskilt stöd ska även fortsättningsvis vara öronmärkta.

Rätten att välja skola, även för föräldrar till barn i behov av särskilt stöd, ska värnas. Barn i behov av särskilt stöd har rätt till de läromedel och det stöd de behöver för att kunna nå målen.

Skolans kompetens kring barn med behov av särskilt stöd ska stärkas genom att fler speciallärare anställs. Staden ska under 2015 se över möjligheterna att starta en egen speciallärarutbildning tillsammans med lärarhögskolorna i regionen.

Elevhälsa

Att stärka både den fysiska och psykiska hälsan är centralt för elevernas välmående och förmåga att tillgodogöra sig kunskap. Skolans förebyggande och hälsofrämjande arbete är av stor betydelse. Elevhälsoarbetet ska skapa tillit till den egna förmågan utifrån de olika förutsättningar och behov eleverna har. För 2015 avsätts 25 miljoner kronor i en särskild satsning för att kunna stärka elevhälsan i stadens skolor och kunna rekrytera fler speciallärare.

Elevhälsoteamen ska stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål och i det individuellt riktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje elevs lärande och utveckling.

För att uppmärksamma barns behov tidigt krävs ett nära samarbete mellan föräldrar, skolans elevhälsoteam, sociala myndigheter och barnpsykiatri. En elev ska skyndsamt kunna erbjudas en första kontakt med elevhälsan från det att hjälp har sökts.

Skolidrotten har stor betydelse för elevernas fysiska hälsa och bidrar till goda förutsättningar för studier och lärande. Att uppmuntra till fysisk aktivitet bland eleverna är en angelägen uppgift för skolan. Skolidrotten ska fokusera på fysisk aktivitet. För att fånga upp de elever som inte nått upp till målen i den ordinarie simundervisningen ska skolan anordna simskola på loven.

I allianspartiernas förslag till statsbudget för 2015 ingår ett förslag om att utöka undervisningstiden i idrott. Med detta förslag utökas undervisningstiden i idrott med 100 timmar under grundskoletiden.

Satsa på skolmaten

Skolmåltiden har stor betydelse för hälsa och inläring. Maten ska i så stor utsträckning som möjligt vara lagad från grunden och ska serveras i en lugn miljö där varje barn kan få tid att äta.

Utbildningsnämnden ska fortsatt arbeta för att lyfta matupplevelsen i stadens skolor. Mottagningskök ska när så är möjligt byggas om till tillagningskök. All skolkökspersonal ha tillgång till utbildningar i till exempel matlagning. Skolorna ska själva få styra över skolmåltiderna för att servera hälsosam och god mat som eleverna väljer att äta.

Samverkan skola och socialtjänst

Skolan är den viktigaste skyddsfaktorn för barn som far illa. De elever som har de sämsta förutsättningarna hemma ska ha bäst förutsättningar i skolan. För att uppmärksamma barns behov samverkar och samarbetar skolan med socialtjänsten och landstinget. Varje skola ska ha en namngiven kontaktperson hos socialtjänsten.

Elever som ägnar sig åt allvarlig mobbning eller missköter sig allvarligt på annat sätt ska som sista åtgärd flyttas till en annan skola.

Barn som omhändertagits av socialtjänsten har samma rätt till en bra utbildning som alla andra. Stockholms stad ska ställa höga krav på placerade barns skolgång och kräva att läxhjälp finns för placerade barn. Inget barn ska placeras utan att det finns en skolplanering.

Projekt Skolfam är viktigt för att förbättra skolgången för barn som befinner sig i utsatthet och ska fortsätta.

Brott som begås i skolan ska alltid polisanmälas. Nolltolerans ska råda mot våld, alkohol och droger i stadens skolor. En skolakut för akuta placeringar av elever i grundskolan startades 2012.

Behovet av ytterligare platser på Skolakuten ska följas upp löpande. I gymnasieskolan ska elever som begår grova brott eller på annat sätt utgör en direkt fara för andra elever, lärare och personal kunna stängas av.

Skolan och socialtjänsten ska arbeta aktivt för att få tillbaka så kallade ”hemmasittare” till skolan och ska bevaka att skolplikten uppfylls. Föräldrarna ska inte kunna bestämma att eleven inte får ta del av till exempel simundervisning eller sex- och samlevnadskunskap.

Det är viktigt att skolan och socialtjänsten fortsätter att samarbeta för att få tillbaka de elever till skolan som har en hög frånvaro eller långtidsfrånvaro från skolan

Samverkan skola och förskola

Staden har antagit riktlinjer som förtydligar hur arbetet med barns övergång från förskola och skola ska organiseras. En god samverkan är av stor betydelse för barns utveckling och lärande. Övergången är en ömsesidig angelägenhet för förskolan och grundskolan för att uppnå pedagogisk kontinuitet och för att tidigt se och fånga upp elever i behov av särskilt stöd.

Utbildningsnämnden har, i samverkan med stadsdelsnämnderna, ansvaret för att samordna arbetet med barnens övergång mellan förskola och skolans verksamheter. Stadens riktlinjer omfattar såväl kommunala som fristående förskolor och skolor.

Skolplanering för ett växande Stockholm

Stockholm växer kraftigt. Det är viktigt att klara av att ta emot stora årskullar och hitta bra lösningar i de områden där tillväxten är stor. Fram till 2040 har allianspartierna slagit fast att det ska byggas ungefär 47 nya grundskolor, varav ca 11 fram till 2020.

Stadens behov av platser för grundskoleelever ska utgå från en långsiktig planering. För att säkerställa tillgången på platser ska utbildningsnämnden i sin planering samverka i ett mycket tidigt skede med stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och SISAB. I planeringen av nya skolor ska även fristående aktörer bjudas in.

En skolplaneringsgeneral ska tillsättas under kommunstyrelsen med ansvar för att åstadkomma en mer effektiv samverkan mellan berörda parter och därmed påskynda stadens skolutbyggnad. När nya stadsdelar planeras och byggs ska det finnas ett ”skoltal” som anger hur många utbildningsplatser som minst behöver skapas.

Även samarbetet med idrottsnämnden och fastighetsnämnden måste öka så att idrottslokaler och idrottsytor beaktas på bästa sätt i planeringen. Det bör på ett tidigt stadium definieras i vilka projekt som samverkan ska ske med idrottsnämnden och fastighetsnämnden.

Det utbud av idrottsanläggningar som finns i staden ska ses som en gemensam resurs. Ambitionen ska vara att få till stånd fler konstgräsplaner och mer tillgänglig idrottsyta. Utbildningsnämnden ska samarbeta med idrottsnämnden och

SISAB för att hitta en finansieringsmodell för hur skollocalerna ska kunna tillgängliggöras utanför skoltid.

Arbetet med att anpassa skolor med bristande tillgänglighet ska fortgå.

Fristående förskola

Fristående förskolor fyller en mycket viktig roll för förskoleverksamheten i Stockholm. Fristående alternativ ökar den pedagogiska mångfalden och föräldrarnas valfrihet. De bidrar till att skapa fler arbetsgivare och karriärvägar för personal samt till utbyggnaden av platser i förskolan. Lika villkor ska råda mellan kommunal och fristående förskola.

De schabloniserade tillskotten till förskolan höjs i Folkpartiet liberalernas budget för utbildningsnämnden med 21,6 miljoner jämfört med majoritetens förslag. Detta ger möjlighet att ta höjd för löneökningar.

Valfriheten är oerhört uppskattad i Stockholm och mycket viktig för många föräldrar. Föräldrarnas val och önskemål ska påverka inriktning och utbud i Stockholm, och lika villkor ska råda mellan kommunala och fristående alternativ.

Kommunen ska inte ha vetorätt vid etablering av fristående verksamheter. Istället måste utgångspunkten vara att en mångfald bland utförare och olika pedagogiska verksamheter tillför positiva mervärden. Full etableringsfrihet ska gälla för fristående förskolor och pedagogisk omsorg.

Kvalitetstillsynen ska vara skarp både för kommunala och för fristående förskolor. De senaste åren har tillsynsverksamheten förstärkts i Stockholm. Anmälningfunktionen och utredningar av anmälningar har förstärkts och gjorts mer systematisk. Nya sanktionsmöjligheter har tillkommit, bland annat möjligheten att besluta om tillfälligt verksamhetsförbud. Antalet inspektörer har utökats i flera omgångar.

Alla fristående verksamheter ska varje år lämna in en egenkontroll i vilken de säkerställer att de lever upp till de kraven i skollagen och läroplanen. Som förälder ska man kunna känna sig trygg med att förskolan håller hög kvalitet oavsett om det är en kommunal eller fristående huvudman.

Föräldrar ska ha tillgång till god information om olika utförare och olika former av barnomsorg för att kunna göra ett aktivt val. Staden ska möjliggöra för föräldrar att göra ett aktivt och välinformerat val genom en gemensam ingång till förskolevalet och genom e-tjänsten Jämför Service.

Grundskola

Under 2015 höjs schablonerna i grundskolan med 86,9 mnkr utöver majoritetens förslag. Det medför resurstillskott som ger möjlighet att ta höjd för löneökningar.

Grundskolans viktigaste uppgift är att lära alla elever att läsa, skriva och räkna. Ett av skolpolitikens viktigaste mål är att ingen elev lämnar grundskolan utan grundläggande kunskaper.

För att stödja eleverna och förbättra undervisningens kvalitet ska den kunskapsmässiga utvecklingen regelbundet följas upp och utvärderas. Resultaten ska på ett tydligt sätt förmedlas till elever och föräldrar. Eleverna behöver veta vilka mål de förväntas uppnå och vad de ska göra för att nå dem. Skolan ska ta ansvar för de resultat eleverna når genom att analysera resultaten och använda analyserna i utvecklingen av arbetssätt och undervisning.

Kontinuerlig återkoppling mellan elev och lärare är viktigt för att kunna säkerställa att eleven förstår och för att skolan ska kunna utveckla sina arbetsmetoder. I de lägre årskurserna ska ökad personaltäthet och mindre klasstorlekar prioriteras, för att lärarna i högre grad ska kunna ge alla elever det stöd och den stimulans de behöver för att utvecklas i sitt lärande.

Med högre personaltäthet ökar lärarens möjlighet att interagera med varje enskild elev vilket ger förståelse för elevens kunskapsnivå, kunskapsluckor och stödbehov. För 2015 avsätts totalt 14,9 mnkr extra utöver majoritetens förslag för Folkpartiets satsning på lågstadiet.

Alla elever som behöver extra stöd för att nå kunskapsmålen ska fångas upp tidigt och ges relevant stöd. Särskilt viktigt är detta i de lägre årskurserna. Folkpartiet vill att betyg ska införas i årskurs 4.

Elevhälsan ska verka hälsofrämjande. Varje skola bör erbjuda elever anonym kontakt med kurator eller psykolog. Barns och elevers egen önskan ska så långt det är möjligt efterfrågas och beaktas i kontakten med elevhälsan.

Alla elever har rätt till det stöd som krävs för att nå kunskapskraven. Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som skolan bedömer ha svårigheter att nå upp till målen. Det är rektors ansvar att varje elev får det stöd som krävs. Stockholms stad ska aktivt arbeta för att öka andelen speciallärare och specialpedagoger. För 2015 avsätts i Folkpartiet liberalernas budget 25 miljoner i en särskild satsning för att stärka elevhälsan i stadens skolor och kunna rekrytera fler speciallärare.

Resurser för de elever som har omfattande behov av särskilt stöd ska fortsatt vara öronmärkta.

Forskning visar att det är viktigt att barn lär sig läsa och skriva senast under sitt första skolår för att inte redan från början komma efter i andra skolämnena. Tidiga läs- och skrivaktiviteter stärker elevernas språkförståelse. Därför måste stadens lässatsning fortsätta. Skolbibliotekarierna spelar en viktig roll i detta arbete.

Stockholm ska ha ett starkt socioekonomiskt fördelningssystem som fördelar extra resurser till skolor där utmaningarna är större. Satsningen på att med

skraddarsytt stöd lyfta de skolor i staden som har lägst resultat, Fokusskolorna, ska fortsätta under 2015. Det socioekonomiska stödet ska fortsatt vara högt.

Skolan ansvarar för att elever under ordinarie undervisningstid får det stöd och den hjälp som de behöver för att klara kunskapskraven. Organiserad läxhjälp ska erbjudas alla barn i skolan eller på fritids.

Alla elever i årskurs 4-9 som riskerar att inte nå, eller inte når, kunskapsmålen ska rätt till sommarskola. För att säkerställa att de nyanlända som kommer hit under sommaren, efter det att sommarskolorna har avslutats, tidigt ska få extra stöd och undervisning ska staden anordna sommarskola för dessa elever.

Staden bör gå vidare och pröva lördagsskola efter liknande modell som lördagsgymnasiet, en chans till ytterligare stöd eller fördjupning på helgen, för de elever som behöver och vill. Lördagsskolan kan både ge en chans att komma ifatt och möjligheter till fördjupning. Under 2015 ska en pilotverksamhet med lördagsundervisning riktad mot högstadiel elever utredas och tänkbar lokalisering utredas.

Skolorna ska säkerställa att läromedel är anpassade för elever med särskilda behov och att lämplig teknik finns tillgänglig för elever som är i behov av detta.

För att locka fler ungdomar att välja naturvetenskapliga och tekniska utbildningar krävs god undervisning i matematik och NO. Skolan ska väcka elevernas intresse och motivera dem att vilja lära sig mera. Stadens satsning på matematik - Stockholmslyftet i matematik – måste fortsätta.

Entreprenörskap ska ingå som en naturlig del i grundskolan. Skolorna ska uppmuntras att starta samverkan med Ung Företagsamhet.

De skapande ämnena utvecklar elevers kreativa förmåga och är en viktig komponent för att utveckla barn och unga till självständiga individer. Utbildningsnämnden ska i dialog med stadsdelsnämnderna, kulturnämnden och det fria kulturlivet utveckla Kulan, en mötesplats för kulturutövare, förskolor och skolor, för att ge fler barn och unga i skola och förskola möjlighet till kulturupplevelser.

Studie- och yrkesvägledning liksom ett strukturerat arbete med arbetslivsorientering är ett viktigt inslag i grundskoleelevers förståelse för arbetsmarknaden och en förutsättning för att elever ska hitta rätt i det egna yrkesvalet och därmed även utbildningsvalet.

Grundsärskola

Alla elever har olika behov och behöver få en utbildning som är anpassad just för dem. Det är först då som alla ges lika chanser. Grundsärskolans uppgift är att ge eleverna möjlighet att utvecklas utifrån sina förutsättningar, såväl kunskapsmässigt som socialt. Elever i grundsärskolan har samma rätt till utveckling och lärande som andra elever.

Grundsärskolans kunskapsuppdrag ska utvecklas och stärkas. Utbildningen ska vara anpassad efter varje elevs förmåga och behov av utmaningar. Utbildade speciallärare och specialpedagoger är mycket viktiga. Elever i grundsärskolan ska ha samma rätt som andra elever att välja skola. Elever i särskolan ska få möjlighet att, vid tillfällen som är lämpliga för dem, delta i undervisning tillsammans med grundskolans elever.

Skolorna ska säkerställa att läromedel är anpassade för elever med särskilda behov och att lämplig teknik finns att tillgå för elever som är i behov av detta.

Fritidshem och öppen fritidsverksamhet

Schablonen till fritidshemmet ökar med 22,2 miljoner ytterligare i Folkpartiet liberalernas förslag till budget för utbildningsnämnden, jämfört med majoritetens förslag. Det medför resurstillskott som ger möjlighet att ta höjd för löneökningar.

Nio av tio elever i årskurs F-3 går i dag i något av Stockholms fritidshem. Verksamheten fyller en viktig funktion för barnen både när det gäller möjligheten till stöd i skolarbetet och för att få tillgång till andra meningsfulla och utvecklande aktiviteter efter skoldagens slut. Alla elever i årskurs 4-6 ska erbjudas öppen fritidsverksamhet.

Fritidshemmen spelar en viktig roll i barns lärande och sociala utveckling. Verksamheten har ett viktigt uppdrag i att fungera som ett stöd för att uppnå skolans mål, genom att bland annat erbjuda hjälp med läxläsning. Det är viktigt att detta pedagogiska arbete fortsätter att utvecklas.

För att pedagogiken ska kunna ta ännu större plats på fritidshemmen är det betydelsefullt att slå fast ett tak för barngruppernas storlek, med respekt för fritidshemmens och skolornas olika sätt att organisera verksamheten. Under året ska kommunstyrelsen utreda ett hur ett maxtak för barngrupperna på fritidshemmet bör se ut.

Gymnasieskola

Schablonerna i gymnasieskolan höjs med 29,5 miljoner ytterligare i Folkpartiet liberalernas förslag till budget för Utbildningsnämnden, jämfört med majoritetens förslag. Det medför resurstillskott som ger möjlighet att ta höjd för löneökningar.

I början av nittioalet avskaffades de tvååriga yrkesutbildningarna. Tanken bakom den socialdemokratiska reformen var att alla skulle bli högskolebehöriga. Resultatet blev det omvända. Avhoppet och utanförskapet ökade.

Den nya gymnasieskolan som alliansregeringen sjösatte 2010 innebar en rad genomgripande förändringar som hade ett viktigt syfte i att få fler ungdomar att slutföra sina studier på gymnasiet. De högskoleförberedande programmen ska ge en stabil grund för fortsatta studier. Yrkes- och lärlingsprogram ska vara

bättre anpassade till arbetsmarknadens behov och leda till anställningsbarhet för de ungdomar som inte vill ägna sig åt teoretiska studier.

Regeringen ska nu utreda hur gymnasieskolan kan göras obligatorisk. Allt pekar på att detta är ett ödesdigert misstag. Att tvinga ungdomarna till den plats de allra minst vill gå till är inte att visa omsorg om deras framtid. Istället riskerar vi att öka utslagningen av ungdomar.

Stockholms stad behöver istället hålla fast vid och bygga ut lärlingsutbildningarna, de utbildningar som ger jobb och kunskaper till de elever som inte vill sitta i skolbänken. Staden ska hålla fast vid att de gymnasielärlingar som gör sin praktik i branscher som förekommer i de kommunala verksamheterna ska erbjudas gymnasial lärlingsanställning i staden.

Stockholms stad ska arbeta aktivt med att stärka Stockholm som universitetsstad och stärka Stockholmsregionens attraktionskraft för forskningsintensiva företag. Men utbildning och bildning har också ett värde som inte omedelbart kan översättas till anställbarhet. Det är viktigt att såväl forskning med humanistisk och samhällsvetenskaplig inriktning som teknisk och naturvetenskaplig forskning ges goda förutsättningar att utvecklas i staden. Grunden för det läggs i skolväsendet.

De högskoleförberedande programmen i stadens gymnasieskolor ska hålla en hög nivå och utgöra en god grund för fortsatta studier. Ett ökat externt samarbete med till exempel högs-kolor och universitet, näringsliv, kulturinstitutioner och andra organisationer behövs för att utveckla utbildningarna. Alla elever ska utmanas, motiveras och stimuleras att utveckla sina kunskaper. Det kan bland annat ske genom att läsa kurser på högskolor och universitet eller gå i en spetsklass.

Yrkesprogrammen i stadens gymnasieskolor ska hålla en hög nivå och leda till att studenterna blir attraktiva på arbetsmarknaden. Färre elever söker yrkesprogram så för att höja kvaliteten och ge eleverna goda förutsättningar att etablera sig på arbetsmarknaden krävs en nära samverkan med branscherna, till exempel genom att etablera utbildningar för så kallade branschlärlingar. Elever har rätt att läsa in behörighet till högskolan även på yrkesutbildningarna.

Introduktionsprogrammen ska utvecklas. De erbjuder såväl preparandkurser inför nationella program samt mer yrkesinriktade utbildningar med fokus på karaktärsämnen. Elever som saknar behörighet till gymnasieskolan ska erbjudas att gå ett tionde år i grundskolan som alternativ inom introduktionsprogrammen.

Lördagsgymnasium ska finnas för elever som riskerar eller har fått underkänt i ett ämne, eller behöver komplettera en kurs.

Gymnasieskolorna i staden ska få ha tydliga profiler. För att stärka dem måste det bli möjligt för dem att skapa egna logotyper och själva få ta ansvar för att hitta samarbeten med till exempel företag och arbetsgivare i branschen.

Skolslussen, en verksamhet som hjälper unga som inte går på gymnasiet att hitta in till utbildning eller praktik på sina egna villkor, fyller en viktig funktion för att minska risken för framtida utanförskap.

Entreprenörskap ska ingå som en naturlig del i gymnasieskolans utbildningar. Skolornas samverkan med Ung Företagsamhet är en viktig del i detta arbete. Ambitionen är att fler gymnasieskolor än i dag ska samverka med Ung Företagsamhet.

Utbildningsnämnden ansvarar för att följa upp hur många ungdomar som inte fullföljer gymnasieskolan. För att fler ungdomar ska slutföra sin gymnasieutbildning krävs en rad insatser. Många av de unga kombinerar gymnasiestudier med praktik. Utbildningsnämnden ska arbeta för att dessa ungdomar ska kunna börja i gymnasieskolan igen.

Gymnasiesärskola

Gymnasiesärskolans kunskapsuppdrag ska utvecklas och stärkas. Elever i gymnasiesärskolan ska ha samma rätt till utveckling och lärande som andra elever. Rätten att välja skola och program ska gälla alla stadens elever.

Utbildningen i gymnasiesärskolan ska vara anpassad till elevens förmåga och behov av utmaningar. Utbildade speciallärare och specialpedagoger är mycket viktiga för en välfungerande gymnasiesärskola.

Ökad samverkan ska ske mellan gymnasiesärskolan och arbetsmarknadsnämnden i syfte att säkerställa att fler personer ges möjlighet att komma ut i ordinarie arbetsmarknad.

Miljö

Utbildningsnämnden har ett mål att aktivt bidra till en hållbar livsmiljö. En effektivisering av energianvändningen i stadens fastigheter och lokaler för skolverksamhet ska genomföras i samarbete med energicentrum, där exempelvis alla skolor ska släcka ner sin inomhusbelysning när ingen vistas i lokalen.

Stadens avfallshantering ska bidra till att sluta kretslopp, spara energi och naturresurser. Det matavfall som produceras inom stadens skolkök är en värdefull resurs som ska utnyttjas för framställning av bland annat biogas. Skolorna ska aktivt arbeta för att minska matavfallet.

Särskilda prioriteringar 2015

- Fortsätta karriärreformen i grund- och gymnasieskolan
- I samverkan med stadsdelsnämnderna inrätta 50 tjänster som förste förskollärare
- Satsning på ökad lärartäthet och ökat fokus på kunskap i lågstadiet
- Satsning på fler speciallärare och stärkt elevhälsa
- Utreda maxtak för fritidshemmets barngrupper för att stärka det pedagogiska uppdraget på fritidshemmet

- Utredda förutsättningarna till att starta en egen speciallärarutbildning i samverkan med lärosätena i regionen

Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015

Minskade kostnader för:

Minskad byråkrati	80,2 mnkr
Kompetens i hbtq-frågor (utförs inom ram)	8 mnkr

Ökade kostnader för:

Höjd schablon förskola	21,6 mnkr
Höjd schablon grundskola	86,9 mnkr
Höjd schablon grundsärskola	3,7 mnkr
Höjd schablon fritidshem	22,2 mnkr
Höjd schablon gymnasieskola	29,5 mnkr
Höjd schablon gymnasiesärskola	1,5 mnkr
Karriärtjänster i förskolan	4,3 mnkr
Lågstadielyft	14,9 mnkr
Fler speciallärare och stärkt elevhälsa	25 mnkr

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

19. Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015 för **Utbildningsnämnden** godkänns.

Äldrenämnden

I Folkpartiets Stockholm är vi individer hela livet. Även när vi behöver stöd och hjälp från andra har vi rätt till respekt för våra behov, våra livsval och våra intressen.

Stockholm ska vara en trygg stad att åldras i. Äldreomsorgen präglas av personligt inflytande, trygghet och respekt.

Att ha ett bra och anpassat boende är viktigt för ett hälsosamt åldrande. Alla ska ha möjlighet att bo kvar i sin bostad, men för dem som inte vill eller kan ska det finnas bra alternativ. Därför vill vi att äldre över 85 år ska ha rätt att flytta till servicehus.

I Folkpartiets Stockholm är det alltid den enskilde medborgaren som bestämmer över sitt liv, inte politikerna. Äldre ska ha samma rätt till självbestämmande och egenmakt som yngre. Folkpartiet försvarar äldres rätt att välja, medan majoriteten vill inskränka valfriheten. Lagen om valfrihetssystem (LOV) är en förutsättning för fungerande valfrihet och lika villkor för mindre aktörer, och ska finnas kvar. Valfrihet ska införas för servicehus.

Undernäring bland äldre är en dold folksjukdom. Goda måltider som serveras under trivsamma former är en viktig del i att minska undernäringen.

Trygghet är en viktig frihetsfråga. Det lokala brottsförebyggande arbetet måste fortsatt vara prioriterat. Våld i nära relationer som drabbar äldre måste uppmärksammas mer.

Fördjupad valfrihet

Det är viktigt att äldre har möjlighet att välja mellan olika utförare och att lika villkor gäller oavsett huvudman. Valfrihet ska därför gälla inom hemtjänst, vård- och omsorgsboenden, servicehus och dagverksamhet. Lagen om valfrihetssystem (LOV) är en förutsättning för fungerande valfrihet och lika villkor för mindre aktörer, och ska finnas kvar.

Verklig valfrihet förutsätter att äldre och deras anhöriga får tydlig information om vilka erbjudanden som står till buds utifrån deras behov. Stockholms stads webbplats ska vara så tillgänglig att det är enkelt för äldre och deras anhöriga att söka information om äldreomsorgen och jämföra alternativ med varandra.

Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna genom Äldre direkt ta ett aktivt ansvar för att information kring valfriheten finns att tillgå, både i digital form samt muntligen och i tryck. Äldre direkts uppdrag ska utvidgas med ansvar att lotsa äldre som vill välja eller byta utförare av vårdinsats så att möjligheten till valfrihet verkligen kommer den äldre till del. Information om alla Stockholms stadsdelsnämnders aktiviteter för äldre ska finnas lättillgängligt via Äldre direkt. Äldre direkt ges resurser för att kunna vägleda medborgare med syn- eller hörselnedsättning.

Alla äldre som vill och kan ska få delta i sociala aktiviteter på sina vård- och omsorgsboenden. Kultur är viktigt för att främja trivsel och livskvalitet, samt bidrar till ett hälsosammare åldrande. Uppsökande verksamhet ska erbjudas personer över 80 år. De ska då samtidigt erbjudas möjlighet att fylla i "Dokumentet om mig själv". Detta dokument ska ligga till grund för ett "Leva livet-kontrakt" som alla äldre som får insatser från stadens äldreomsorg ska erbjudas att underteckna. Leva livet-kontraktet är ett åtagande från stadens sida att respektera de äldres intressen och livsval vid planering av aktiviteter, kulturutbud och liknande verksamhet.

Äldrenämnden ska utarbeta ett förslag på förenklad biståndsbedömning som enligt huvudregeln gör det möjligt för alla över en viss ålder som så önskar att beviljas ett minimiantal hemtjänststimmar varje månad.

Höjd kvalitet inom äldreomsorgen

Undernäring bland äldre är ett alldeles för utbrett samhällsproblem. Äldrenämnden och stadsdelsnämnderna ska fortsätta arbeta för att äldre får god och näringsriktig mat samt en lustfylld måltidsupplevelse. Äldre ska alltid kunna välja på flera olika måltider.

Det är viktigt att underlätta för frivilligorganisationernas utveckling, inte minst för att kunna bryta många äldre människors ensamhet. Staden ska öka insatserna för att informera de äldre om frivilligorganisationernas verksamhet.

Inom äldreomsorgen finns ett stort behov av utbildning som måste mötas. Nämndens utbildningssatsningar fortsätter under 2015 i samma omfattning som 2014. Målet är att all tillsvidareanställd personal ska ha grundutbildning. Satsningarna på demensteam fortsätter 2015 i samma omfattning som 2014.

Äldrenämnden får i uppdrag att fortsätta följa införandet av det nya tidsregistreringssystemet inom hemtjänsten.

Fel- och övermedicinering av äldre är ett stort problem. 30 procent av akuta inläggningar av äldre på sjukhus beror på läkemedelsbiverkningar. Regelbundna läkemedelsgenomgångar ska göras årligen

Anhörigstöd

Om en anhörig drabbas av demenssjukdom är det mycket viktigt att få hjälp att förstå sjukdomen, dess förlopp, vilka nya krav som ställs på hur man bemöter personen och organiserar tillvaron för att den ska fungera samt att träffa andra anhöriga i samma situation. Äldrenämnden fortsätter sin satsning på utbildning av anhöriga till dementa i samma omfattning som i budget för 2014. Även stadsdelsnämnderna har ett ansvar att arbeta med detta. Satsningen avser både äldre och yngre personer med demenssjukdom.

En mångfald av boendeformer

De allra flesta äldre vill bo kvar i sin bostad så länge de känner sig trygga i hemmet. Den enskilde som så önskar ska kunna bo kvar i sin bostad eller äldreboende till livets slut utan att behöva flytta, även om behoven av vård och omsorg ökar.

På Folkpartiets initiativ har en parboendegaranti införts, som gör det möjligt för de äldre par som så önskar att bo ihop. Många äldre har dock kanske mist sin livskamrat, men har dock en nära vän. Äldrenämnden ska därför utreda möjligheten att även låta nära vänner bo på samma eller närliggande boende.

Under de närmaste tio åren kommer antalet personer äldre än 80 år att minska i Stockholm för att sedan öka igen och därmed ökar också behovet av olika former av vård- och omsorgsboende.

Servicehusen ska kvarstå som en av flera boendeformer så länge efterfrågan finns. Alla över 85 år som så önskar ska få plats på servicehus eller vård- och omsorgsboende.

Idag är det bara möjligt att ansöka om servicehus i den egna stadsdelen. Äldre som behöver servicehus ska ha samma möjligheter som andra att bestämma i vilken del av staden man vill bo. På Folkpartiets initiativ tillsattes en utredning

om valfrihet av servicehus i budget för 2014. Nämnden ska ta fram förslag på ett valfrihetssystem för servicehus med utgångspunkt från utredningen.

Servicehusens restauranger är viktiga mötesplatser, och ska därför värnas. De kan spela en viktig social roll även för äldre som inte bor på servicehus. Nämnden bör i samverkan med landstinget utreda förutsättningarna att köra servicebussar till servicehusen vid lunchtid för att underlätta för andra äldre att äta där.

Antalet äldre med annat modersmål än svenska ökar. En bra omsorg och ett bra åldrande förutsätter att man kan göra sig förstörd och delta i social samvaro. De profilboenden som har startats har i många fall varit mycket populära. Äldrenämnden ska arbeta för att antalet profilboenden ökar

Trygghet

Äldres utsatthet ska uppmärksammas och motverkas. Äldrenämnden ska tillsammans med de lokala brottsförebyggande råden, polisen och stadsdelsnämnderna fortsätta att samordna arbetet för att stoppa våld och övergrepp mot äldre och därmed minska äldres oro och utsatthet.

Äldre är överrepresenterade i brandolyckor som skulle kunna undvikas med enkla åtgärder, utbildningar och informationsåtgärder. Samverkan med Storstockholms brandförsvaret fortsätter.

Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015

Minskade kostnader för:

Äldreombudsman	1,7 mnkr
Samordnare för kvalitetsuppföljning	0,9 mnkr

Särskilda prioriteringar 2015

- Inför en rätt till servicehus och vård- och omsorgsboende för alla över 85 år.
- Inför ett valfrihetssystem för servicehus.
- Ta fram ett förslag på förenklad biståndsbedömning av hemtjänst.
- Fortsätt satsningarna på utbildningar av personal och anhöriga.
- Ta fram ett förslag på vänboendegaranti.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

20. Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015 för **Äldrenämnden** godkänns.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämndens uppgifter är att utifrån gällande lagstiftning, i huvudsak föräldrabalken och förmyndarskapsförordningen, garantera rättstrygghet för personer som inte själva kan sköta sin ekonomi, bevaka sin rätt eller sörja för sin person. Dessa personer, huvudmännen, som kan vara gamla, sjuka, ha en

funktionsnedsättning eller vara underåriga, förses med god man eller förvaltare, över vilka överförmyndarnämnden utövar tillsyn och kontroll. Nämnden ansvarar även för tillsyn och kontroll över alla föräldrar i Stockholms stad som förvaltar underåriga barns tillgångar.

Överförmyndarnämnden ska från och med 2015 ansvara för ett centralt stöd för rekrytering av särskilt förordnade vårdnadshavare, för samordning av information och utbildning, samt för att betala ut ersättning till särskilt förordnade vårdnadshavare för barn i Stockholms stad. Ersättningen till särskilt förordnade vårdnadshavare ska från och med 2015 motsvara den ersättning som utgår till gode män för ensamkommande barn under asylprövningstiden. Motsvarande ersättning ska även utgå till en god man som av särskilda skäl kvarstår som ansvarig för barnet efter att uppehållstillstånd beviljats. Om uppdraget delas mellan en särskilt förordnad vårdnadshavare och en förmyndare ska 2/3 av ersättningen utgå till den person som är utsedd till särskilt förordnad vårdnadshavare och 1/3 av ersättningen utgå till den person som är förordnad till förmyndare. En särskilt förordnad vårdnadshavare som samtidigt är familjehemsförälder, och får ersättning från socialtjänsten för detta, omfattas inte då dessa även fortsättningsvis ersätts enligt den ordning som etablerats för det ändamålet.

Överförmyndarnämnden ska kostnadseffektivisera verksamheten genom att modernisera arbets sätt till nytta för kunder, gode män, förvaltare och för staden. Nämnden ska söka samarbeten som genererar effektiviseringar både internt inom staden och externt med andra kommuner. Ett led i detta är att utveckla rutiner och dialog med Migrationsverket för rekvirering av medel för gode män. Nämnden har utvecklat en ny e-tjänst där inkommande årsräkningar skickas in och behandlas digitalt. Att överförmyndarnämnden i största möjliga utsträckning skapar rutiner som motiverar att gode män använder den nya e-tjänsten är viktigt för att organisationen ska fungera effektivt.

Med anledning av propositionen 2013/14:225 "Bättre förutsättningar för gode män och förvaltare", kommer det formella ansvaret för att utreda behov av god man och förvaltare som idag ligger på tingsrätterna i Stockholm, Solna och Södertörn flyttas till överförmyndarnämnden. Det nya uppdraget kommer att innebära att nämnden får nya arbetsuppgifter, vilket gör att nämnden under året behöver skapa en organisation som svarar upp mot nämndens nya åtaganden.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

21. Folkpartiet liberalernas förslag till budget 2015 för **Överförmyndarnämnden** godkänns.

Central meddelsreserv

I Central meddelsreserv: 1. *Till kommunfullmäktiges förfogande för oförutsedda behov* reserveras 5,0 mnkr.

I Central meddelsreserv: 2. *Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* reserveras 486,9 främst för följande ändamål:

- Insatser för hemlösa
- Höjda ambitionsnivå byggmålen
- Vattenprogram
- Sommarkoloniverksamhet inkl. LSS-kollo
- Feriearbeten
- Skötsel av naturreservat
- Övertagande av tingsrätternas utredningsarbete (överförmyndarnämnden)
- Resultatenheter
- Oförutsedda behov
- Flyktingmottagande

Vidare reserveras 882,2 mnkr i Central meddelsreserv: 3. *Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar* inom förskola, skolbarnsomsorg, grundskola, gymnasieskola, komvux, särskola, svenskundervisning för invandrare (sfi), flyktingmottagande samt stöd och service till personer med funktionsnedsättning.

I Central meddelsreserv: 4. *Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* har utgifter om 530,0 mnkr reserverats för planerings- och genomförandeprojekt avseende investeringar för följande ändamål:

- Förändringar mellan åren i redan beslutade investeringsprojekt som inte kan finansieras genom omprioriteringar inom nämndens investeringsplan
- Nya prioriterade investeringsprojekt som inte kräver genomförandebeslut av kommunfullmäktige, genom att de inte är av strategisk vikt eller principiell karaktär
- Klimatinvesteringar
- Tillgänglighetsinvesteringar om 100 mnkr
- Magelungens restaurering

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

22. Till **Central meddelsreserv** reserveras följande belopp för år 2015 med fördelning enligt budgetförslaget i denna titel.

22.1 Till kommunfullmäktiges förfogande för oförutsedda behov reserveras 5,0 mnkr.

22.2 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov reserveras 486,9 mnkr.

22.3 Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar inom förskola, skolbarnsomsorg, grundskola, gymnasieskola, komvux, särskola, svenskundervisning för invandrare (sfi), flyktingmottagande samt stöd och service till personer med funktionsnedsättning reserveras 882,2 mnkr.

22.4 Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter reserveras 530,0 mnkr.

Finansförvaltning

Skatteunderlag och skatteberäkningar

Prognosen över skatteunderlaget för 2015, det vill säga kommuninvånarnas förvärvsinkomster under 2013 är uppräknad med bedömning av utvecklingen under inkomståren 2014 och 2015. Gällande prognos utgår från Sveriges Kommuner och Landstings bedömning den 2 oktober 2014.

Med utgångspunkt från nu kända förutsättningar och de antaganden i övrigt som kan göras utifrån uppgifter om taxeringsutfall, har en prognos över slutligt taxeringsutfall inarbetats i budgeten. Stadens skatteinkomster beräknas uppgå till 39 431,4 mnkr. Beräkningen bygger på en skattesats om 17,33 kr.

Begravningsavgift

Begravningsverksamheten finansieras genom en särskild avgift som tillgodoses staden på samma sätt som skattemedel. Begravningsavgiften uppgår till 7,5 öre av uppräknat skatteunderlag och beräknas uppgå till 170,3 mnkr.

Utjämningsystemet

Den 1 januari 2014 trädde ett förändrat utjämningsystem i kraft. Förändringarna avser inkomstutjämnningen, kostnadsutjämnningen och regleringsposten. Under 2015 uppgår införandebidraget för Stockholms stad till 180,0 mnkr vilket minskar effekten av det nya systemet. Införandebidraget trappas dock successivt av.

Stockholms stad är en av landets kommuner med högst befolkningstillväxt, vilket innebär betydande merkostnader. I kostnadsutjämnningen utgår därför kompensation för snabba befolkningsökningar om vissa kriterier uppfylls. För att bli aktuell för ersättning bidragsåret 2015 måste den genomsnittliga befolkningsökningen de senaste fem åren (2010 till 2014) överstiga 1,2 procent. Dessutom måste befolkningen i kommunen även öka med 1,2 procent mellan 2013 och 2014. Den senaste befolkningsprognosen pekar på att staden kommer att bli aktuell för ersättning bidragsåret 2015 och därför har i prognosen räknats in en kompensation för eftersläpningseffekter motsvarande 51,6 mnkr.

Gällande prognos för kostnadsutjämnning och regleringspost utgår från Sveriges Kommuner och Landstings bedömning den 2 oktober 2014.

LSS-utjämnning

Ett kostnadsutjämningsystem för verksamhet enligt lagen (1993:387) om stöd och service, LSS, till vissa funktionshindrade är infört från och med 2004.

För 2015 medför utjämnings för LSS en kostnad för staden med 988,5 mnkr. Gällande prognos för LSS-utjämnings utgår från Sveriges Kommuner och Landstings bedömning den 2 oktober 2014.

Fastighetsavgift

Från och med år 2008 har den statliga fastighetsskatten ersatts av en kommunal avgift. Fastighetsavgiften för småhus uppgår inkomståret 2015 till 7 112 kronor, dock högst 0,75 procent av taxeringsvärdet. Fastighetsavgiften för flerbostadshus är 1 217 kronor per bostadslägenhet, dock högst 0,3 procent av taxeringsvärdet.

Utdelning

Flertalet av stadens bolag ingår i koncernen Stockholms Stadshus AB. Ägarens krav på utdelning tas huvudsakligen ut i form av obeskattade koncernbidrag. Vissa bolag i koncernen erlägger koncernbidrag till moderbolaget Stockholms Stadshus AB, som i sin tur tillskjuter bidrag till mottagande bolag.

Budgerad utdelning från koncernen Stockholms Stadshus AB uppgår till 1,4 mdkr. Utdelningen kan justeras genom beslut senast i tertialrapport 2 och får inte överstiga 1,4 mdkr.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktig

23. 1.1 Ram för kommunkoncernens totala externa upplåning samt ram för utlåning till borgensteckning för bolagen fastställs i Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad.
- 23.1.2 Kommunstyrelsen får i uppdrag att i samband med den årliga översynen av finanspolicyn uppdatera de finansiella risklimiterna utifrån aktuella finansiella förutsättningar.
- 23.2 Kommunal inkomstskatt utdebiteras med kronor 17:33 per skattekrona för att fylla stadens uttaxeringsbehov för 2015.
- 23.3 Begravningsavgift utdebiteras med kronor 0:075 per skattekrona
- 23.4 Internräntan fastställs till 1,75 procent för 2015
- 23.5 Internräntan och kreditivräntan för slutna redovisningsenheter fastställs till 2,0 procent för 2015
- 23.6 I övrigt godkänna detta förslag till budget 2015 för Finansförvaltningen.

Koncernen Stockholm Stadshus AB

Bolagets uppgifter och allmänna inriktning

Stockholms Stadshus AB har en sammanhållande funktion för merparten av Stockholms stads aktiebolag. Bolaget är moderbolag i en koncern, som består av 16 aktiva dotterbolag eller underkoncerner. Bolaget ansvarar för styrning och uppföljning av dotterbolagens verksamhet utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål och direktiv. Bland kommunfullmäktiges direktiv ingår att svara för övergripande utveckling, strategisk planering, löpande översyn och omprövning, utöva ekonomisk kontroll och uppföljning, utveckla styrformer och samspelet mellan ägare, koncernledning och dotterbolag.

Koncernstyrelsen ska fatta de principiella beslut som krävs för att kommunfullmäktiges mål ska nås. Dotterbolagens styrelser och verkställande ledningar har det operativa ansvaret för att kommunfullmäktiges beslut verkställs.

I stadens Vision, uttryckt i Vision 2030- ett Stockholm i världsklass, är Stockholm mångsidigt och upplevelserikt med ett brett utbud av arbeten, utbildning, service, kultur, nöjen. Stockholm är innovativt och navet i en region som ska växa som internationell mötesplats och en ekologiskt hållbar storstad. Stockholm ska utvecklas utan fysiska och sociala barriärer och det ska finnas möjligheter för alla att resa bo och mötas.

Koncernen ska under perioden prioritera investeringar som är nödvändiga för en snabbt växande stad. Takten i bostadsbyggandet öka. Vidare ska koncernen se till att nödvändiga investeringar genomförs inom bland annat infrastruktur, förskole- och skollokaler, matavfallsinsamling och fibernät.

Under kommande år fortgår och förstärks bolagens medverkan i stadens ytterstadssatsningar. De flesta bolag medverkar i olika former i dessa projekt, dels genom upprustning och utveckling av bostäder, skolor, äldreboenden samt dels i utveckling av nya arbetsplatser i ytterstaden. Koncernen medverkar också genom infrastrukturbolagen till ytterligare utbyggnad av vatten- och fibernät.

Staden ska ha en aktiv fastighetsförvaltning och utveckla fastighetsbestånden långsiktigt i syfte att nå en bättre struktur avseende standard, geografiskt läge och åldersfördelning. Stockholms Stadshus AB:s uppdrag är att tillsammans med stadens bostadsbolag löpande pröva möjligheterna att avyttra sådana delar i fastighetsbeståndet, som ur ett förvaltningsperspektiv inte bör behållas. En mer aktiv förvaltning av den samlade fastighetsportföljen bör även kunna innebära överlåtelse av fastigheter mellan bostadsbolagen.

Bolagen ska genom sina befintliga miljöprogram, policies och handlingsplaner, bidra till att uppnå målen i stadens miljömål och färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm.

Koncernstyrelsen ska tillse att riktlinjerna för idéburen stadsförbättring som kommunstyrelsen har tagit fram under 2013 tillämpas av bolagen. Målet är att använda stadsrummet mer genom att staden öppnar upp förbisedda delar av vår gemensamma stadsmiljö och fastigheter för utvecklingsprojekt i begränsad skala. Idéburen stadsförbättring kan innebära att förslag kommer fram från nämnder och styrelser i dialog med stockholmarna. Det betyder att stockholmarna ges en möjlighet att påverka sin egen närmiljö. Det kan handla om att ta en oanvänd gräsyta mellan fastigheter för stadsodling, att temporärt tomma lokaler används som gallerier och scener, eller att ogästvänliga betong- och asfaltsytor rustas för att kännas välkomnande och kunna nyttjas som offentliga platser.

Staden har påbörjat en utökad insamling av matavfall från såväl privathushåll som storhushåll. Under 2014 överfördes stadens avfallshantering till Stockholm Vattenkoncernen. Det nya bolaget inom Stockholm Vattenkoncernen har i uppdrag att säkerställa att det kommunala uppdraget om avfallshantering tas om hand och ska bidra till en effektivare avfallshantering och ökad tillgång på biogas i regionen.

Stockholms Stadshus AB ska kontinuerligt följa större investeringsprojekt med särskilt fokus på projekt med långsiktiga effekter för stadens tillväxt och ekonomi, däribland utvecklingen i Globenområdet, större hamninvesteringar och stadsutvecklingsprojekt så som Söderstaden.

Stockholms Stadshus AB och dotterbolagen ska utarbeta en CSR-strategi för hur de i verksamheten och vid investeringar kan bidra till en positiv samhällsutveckling och en sammanhållen stad. Strategin ska implementeras i bolagen och formuleras som krav i upphandlingar. Utgångspunkten för upphandlingar i Stockholms Stadshus AB och dotterbolagen ska vara stadens upphandlingspolicy.

AB Familjebostäder har i samråd med AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem och Micasa Fastigheter i Stockholm AB genomfört en förstudie av ett byte av det gemensamma fastighetssystemet FASAD. En upphandling av ett nytt koncerngemensamt fastighetssystem (VERA) bedöms kunna ske under perioden.

Det nya regelverket för redovisning, K3, *Årsredovisning och koncernredovisning BFNAR 2012:1* tillämpas från och med år 2014. Bolagens resultatnivåer och investeringsbudgetar för åren 2015-2017 är beräknade i enlighet med de nya redovisningsprinciperna.

Koncernstyrelsen ska vid behov besluta om en extra stämma under hösten 2015 då den slutliga koncernutdelningen fastställs.

Bolagets ägardirektiv 2015-2017

- svara för koncernens övergripande utveckling, strategiska planering, löpande ekonomisk kontroll och uppföljning.

- Stockholms Stadshus AB ska tillsammans med kommunstyrelsen ta fram en genomförandestrategi för att nå målet om 40 000 nya bostäder till 2018.
- Bolagskoncernen, med ledning av moderbolaget, ska aktivt delta i samordningen i tidiga skeden med berörda nämnder så att strategiska stadsutvecklingsprojekt sker på ett effektivt och synkroniserat sätt.
- styra finansiella resurser på ett för ägaren och koncernen optimalt sätt
- leda och följa upp arbetet med en ökad energieffektivisering och återvinning inom koncernens fastighetsbolag.
- verkställa kommunfullmäktiges beslut som är av ägarkaraktär
- bidra till en aktiv fastighetsförvaltning inom stadens bolag
- ha en öppen inställning till fastighetsförsäljning
- underlätta framtagandet av studentbostäder
- fortlöpande pröva möjligheterna att tillsammans med bostadsbolagen avyttra delar ur fastighetsbeståndet som ur ett förvaltningsperspektiv inte bör behållas
- leda arbetet för att bereda hyresgäster i stadens bostadsbolag möjlighet att förvärva sina lägenheter genom ombildning till bostadsrätter i ytterstaden
- i samarbete med privata aktörer ta fram förslag till hur ett socialt ansvarstagande för bostadsområden kan förenas med en långsiktig affärsrämsighet och en positiv värdeutveckling för fastigheterna
- utveckla samspelet mellan ägaren, koncernledningen och dotterbolagen avseende verksamheternas resultat och budgethållning, effektivitet och kvalitet
- utveckla effektivare styrformer genom ökad målstyrning mot ägarkraven
- fortlöpande pröva möjligheterna att tillsammans med fastighetsbolagen överföra fastigheter mellan bolag som ur ett nyttjandeperspektiv bör utvecklas för annat ändamål, exempelvis till bostäder.
- Stockholms Stadshus AB ska i samarbete med kommunstyrelsen göra en översyn av förvaltningen av stadens verksamhetsfastigheter avseende gränsdragningsfrågor för drift, underhåll och investering.
- fortsätta utreda möjligheterna till en ytterligare samordning av stadens kommersiella fastigheter tillsammans med bostadsbolagen, S:t Erik Markutveckling AB, kommunstyrelsen och fastighetsnämnden
- följa och driva bolagskoncernens investeringar i den blivande Söderstaden
- kontinuerligt följa större investeringsprojekt med särskilt avseende på långsiktiga effekter för stadens tillväxt och ekonomi
- ansvara för bevakning och samordning av ägarintresset i de bolag där staden är delägare
- följa utvecklingen av kostnadseffektiviseringar inom samtliga dotterbolag
- särskilt följa bolagens ekonomi avseende bostadsbyggande och upprustning
- ta fram en CSR-strategi för koncernen och bolagen för deras möjligheter till en positiv samhällsutveckling och en sammanhållen stad.

- ställ sociala krav i större upphandlingar och investeringar inom koncernen, utifrån stadens upphandlingspolicy
- Stadshus AB ska tillsammans med kommunstyrelsen förbereda avvecklingen av oljeverksamheterna Loudden.
- Samordning av insatser i händelse av kris

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

24. Folkpartiet liberalernas förslag till mål och ågardirektiv för 2015-2017 för **Koncernen Stockholms Stadshus AB** godkänns.

Bostadsbolagen

Bostadsbyggandet ska planeras för att möta alla stockholmares olika behov. Stadens utveckling måste skapa en god blandning av boendeformer med hyresrätter, bostadsrätter, ägarlägenheter, studentbostäder, småhus, radhus och villor i staden

Öka byggandet

Det byggs för lite nya hyresrätter i Stockholmsområdet. Att hyresrätterna blir fler är viktigt för att staden fortsatt ska vara konkurrenskraftig och det är viktigt för att både nuvarande stockholmare och nyinflyttade – utan möjlighet eller vilja att köpa egen bostad – ska ha möjlighet till eget boende inom kommunen. Hyresrätten är en faktor för att främja tillväxten i staden genom att vara en del av en fungerande och dynamisk arbetsmarknad. Bostadsbolagen ska bidra till att fler studentbostäder produceras och verka för att fler billiga, yteffektiva, lägenheter för ungdomar byggs. Bolagen ska inventera sin mark och sina utvecklingsprojekt för att identifiera och genomföra projekt med temporära studentlägenheter

Stockholms bostadsbolags har därför ett betydande ansvar för att möta den stora efterfrågan på bostäder genom att bidra till nyproduktion av hyresrätter. Därför ska de ha ett tydligt uppdrag att bygga ännu mer. Samtidigt får stadens roll som fastighetsägare inte bli för dominerande, fler alternativ och större konkurrens leder till en bättre fungerande hyresmarknad.

Det är också mycket viktigt att bostadsbolagens ekonomier är fortsatt stabila även för framtida generationer stockholmare. Att, av ideologiska skäl, avstå från att avyttra bostäder gör bostadsbolagen sämre ekonomiskt rustade för att bygga mer. Bolagen har ett allmännyttigt uppdrag och ett affärsmässigt ansvar. Att sänka hyror, införa försäljningsstopp och helt slopa inkomstkraven riskerar tillsammans med en ökad nyproduktionstakt att stockholmarna snart kommer upptäcka att de betalar mer för mindre när intäkterna faller och lånekakan ökar.

Utveckling och ansvar

De kommunala bostadsbolagen har ett särskilt ansvar för att förnya och utveckla ytterstaden och göra hela Stockholm attraktivt i alla dess delar. Det betyder att man tar ett ansvar för att i samverkan med boenden och privata aktörer utveckla ytterstaden, dess miljöer och dess attraktivitet. Kvalitativ och uttrycksfull arkitektur ska vara kännetecknande för all nybyggnation. Bostadsanpassningar för personer med funktionsnedsättning ska återställas efter renoveringar

Bostadsbolagen ska vara en förebild inom miljövänligt byggande. Stadens fastigheter ska vara goda exempel på energieffektivisering vid ny- och ombyggnad och andelen passiv- och plushus i stadens bestånd ska öka.

Stadens bostadsbolag måste aktivt och kraftfullt verka för att sänka byggkostnaderna och minimera kostnaderna i driftverksamheten för att uppnå en effektiv fastighetsförvaltning. Energieffektiviseringar och miljöprofil på miljonprogramområdena är centralt. Det är angeläget att bolagen tillämpar erfarenheterna från byggkostnadsprojekt som tidigare genomförts. Ytterligare pilotprojekt som syftar till att sänka nyproduktionskostnaden ska startas.

Hyresgästernas trivsel och önskemål ska utgöra grunden i bostadsförvaltningen. Regelbundna kundundersökningar ska genomföras. Bostadsbolagen ska fortsätta att erbjuda de hyresgäster i ytterstaden som vill friköpa sina lägenheter genom att bilda bostadsrättsförening och köpa sina fastigheter. Särskilda insatser för ombildning ska genomföras i ytterstaden efter behov. Valfrihet ska prägla boendet i hyresrätt såväl gällande tillval som vid nyproduktion. Det ska vara möjligt att tillgodose olika önskemål och behov i högre grad än idag hos olika grupper som exempelvis ungdomar, barnfamiljer eller det äldre paret.

Trygghet

Alla behöver ett eget, tryggt boende och därför ska det finnas ett prioriterat och systematiskt arbete mot vräkningar tillsammans med stadsdelsnämnderna, socialnämnden och landstinget. Bostadsbolagen ska tillsammans med kronofogden arbeta aktivt för att inga barnfamiljer ska vräkas. Ingen över 75 ska vräkas från Stadens kommunala bostadsbolag utan att en aktiv kontakt har tagits med socialtjänsten för att försöka finna en lösning på den boendes situation.

Alla bostadsbolag bör ansluta sig till projektet Huskourage, som är en samverkan mellan fastighetsägare och polisen mot våld i nära relationer, där man tillhandahåller instruktioner för hur t.ex. boende och personal kan uppmärksamma och agera när man misstänker våld i nära relation

Stadens bostadsbolag fyller en viktig funktion i trygghetsarbetet i staden. De ska arbeta tillsammans med polisen och andra fastighetsägare mot olaglig moppedkörning och för snabb borttransport av utbrända bilar. De ska förbättra möjligheterna för medborgare att felanmäla klotter, trasig belysning och andra otrygghetsfaktorer dygnet runt.

Inte bilda eget byggbolag

Stadens bostadbolag ska vara strategiska fastighetsutvecklare och skickliga bostadsförvaltare i syftet att säkerställa att Stockholm stad tar sitt ansvar för en god bostadsförsörjning. Bostadbolagen ska inte undersöka möjligheterna, än mindre starta något byggbolag.

Bolagen ska

- öka takten på nybyggnationen,
- värna hyresrätten som boendeform samt bidra till Stockholms försörjning av hyresrätter
- bereda möjlighet för att erbjuda boende i ytterstaden att genom friköp förvärva sina lägenheter
- vara goda hyresvärdar
- samarbeta med övriga berörda kommunala bolag och nämnder samt privata aktörer för riktade satsningar på underhåll, systematiskt trygghetsarbete och säkerhet samt energieffektiviseringar
- öka hyresgästernas incitament att spara energi
- aktivt bidra till att staden når det nationella målet om 50 procent matavfallsinsamling till år 2018
- sprida de positiva erfarenheterna från dialogveckorna i Järva och genomföra dialogveckor med boende inom ramen för utvecklingen av södra ytterstaden samt fortlöpande genomföra boendedialoger för att återkoppla arbetet med visionerna för Järva, Västerort och Söderort 2030, samt i samband med upprustningsarbetet i bostadsbeståndet
- främja en god rörlighet och tillgänglighet på bostadsmarknaden genom enkla och tydliga spelregler som är lika för alla, regelverk som undviker inlåsnings effekter och åtgärder för att förhindra olaga andrahandsuthyrning
- utreda möjligheterna att underlätta för äldre eller personer med funktionsnedsättning att byta till en lägenhet i entréplan eller till hus med hiss
- fortsätta arbetet för att minska antalet avhysningar
- ta ett ökat ansvar för försörjningen av förturs-, försöks- och träningslägenheter
- fortsätta tillgänglighetsanpassningen av fastigheterna
- tillsammans med Storstockholms brandförsvaret fortsätta samarbetet kring brandinformatörer, främst i ytterstaden, i syfte att förebygga och motverka bränder
- genomföra underhållsinsatser med tydlig miljöprofil i miljonprogramområden.
- verka för fler, yteffektiva, billiga bostäder för ungdomar
- verka för fler studentbostäder, både temporära och stadigvarande.
- planera för nya seniorbostäder i hyresrättsform
- verka för sänkta byggkostnader
- i samråd med berörda nämnder inventera möjligheten att bygga om/omvandla befintliga byggnader till gruppboende eller serviceboende och underlätta skapande av bostäder för personer med funktionsnedsättning

- samarbeta med övriga berörda bolag och nämnder samt privata aktörer för utvecklingen av de närcentrum som bolagen äger
- Öppet redovisa nivåerna på hyrorna för transparens och starkare konsumentmakt
- Ta ett särskilt ansvar för att bidra till bostadslösningar för personer som utsatts för våld i nära relationer.
- Säkerställa att ingen över 75år vräks från Stadens kommunala bostadsbolag utan att en aktiv dialog förts med socialtjänsten för att försöka finna en lösning på den boendes situation.

AB Svenska Bostäder

Bolagets mål och uppgifter

Bolaget ska äga och förvalta hyresbostäder inom Stockholms stad. Bolaget har ansvar för att möta den stora efterfrågan på bostäder i Stockholm genom att bidra till nyproduktion av hyresrätter. Förvaltningen ska präglas av ekonomisk långsiktighet. Bolaget ska skapa bästa möjliga förhållanden för sina hyresgäster så att långa och goda hyresgästrelationer bevaras samtidigt som ökad rörlighet och tillgänglighet främjas. Bolagets bestånd ska utvecklas genom aktiv fastighetsförvaltning. Beståndet ska utgöras av ett varierat utbud av attraktiva bostäder. Bolaget ska anamma positiva erfarenheter från Järvalyftet för motsvarande arbete även i andra stadsdelar. Bolaget ska förena ett socialt ansvarstagande med en långsiktig affärsmässighet och en positiv värdeutveckling för ägarna.

AB Svenska Bostäders dotterbolag AB Stadsholmen äger och förvaltar fastigheter av kulturhistoriskt värde.

Ägardirektiv för 2015-2017

- bidra till nyproduktion av nya bostäder
- fortsätta arbetet med Vision Järva, Vision Hässelby Vällingby och Söderortsvisionen
- utreda förutsättningarna för att bygga bostäder med annan upplåtelseform som en del av bolagets medverkan i Vision Järva.
- fullfölja underhållsinsatserna i 1940- och 1950-talsbestånden samt öka ombyggnads- och underhållsåtgärder i miljonprogramsbeståndet med fokus i Järva och Västerort
- fortsätta att vidareutveckla kvalitet och service och öka hyresgästens valfrihet
- kontinuerligt genomföra underhåll i AB Stadsholmens bestånd
- fortsätta arbetet med att öka effektiviteten med fokus på kärnverksamheten och förbättrade driftsresultat
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader

- löpande pröva förutsättningarna för att överföra Vällingby City från Svenska Bostäder till S:t Erik markutveckling under perioden
- bidra till att fler studentbostäder tillskapas både genom nyproduktion och genom inventering av befintligt bestånd

AB Familjebostäder

Bolagets mål och uppgifter

Bolaget ska äga och förvalta hyresbostäder inom Stockholms stad. Bolaget har ansvar för att möta den stora efterfrågan på bostäder i Stockholm genom att bidra till nyproduktion av hyresrätter. Förvaltningen ska präglas av ekonomisk långsiktighet. Bolaget ska skapa bästa möjliga förhållanden för sina hyresgäster så att långa och goda hyresgästrelationer bevaras samtidigt som ökad rörlighet och tillgänglighet främjas. Bolagets bestånd ska utvecklas genom aktiv fastighetsförvaltning. Beståndet ska utgöras av ett varierat utbud av attraktiva bostäder. Bolaget ska förena ett socialt ansvarstagande med en långsiktig affärsmässighet och en positiv värdeutveckling för ägarerna.

Ägardirektiv för 2015-2017

- bidra till nyproduktion av nya bostäder
- medverka i arbetet med Vision Järva genom Rinkebystråket och Söderortsvisionen
- utreda förutsättningarna för att bygga bostäder med annan upplåtelseform i Rinkeby som en del av bolagets medverkan i Vision Järva
- fortsätta upprustningen av de bostäder som byggdes under 1940–1960-talen
- fortsätta arbetet med att vidareutveckla kvalitet och service
- öka valfriheten för hyresgästen
- fortsätta arbetet med att öka effektiviteten med fokus på kärnverksamheten och förbättrade driftsresultat
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- bidra till att fler studentbostäder tillskapas både genom nyproduktion och genom inventering av befintligt bestånd

AB Stockholmshem

Bolagets mål och uppgifter

Bolaget ska äga och förvalta hyresbostäder inom Stockholms stad. Bolaget har ansvar för att möta den stora efterfrågan på bostäder i Stockholm genom att bidra till nyproduktion av hyresrätter. Förvaltningen ska präglas av ekonomisk långsiktighet. Bolaget ska skapa bästa möjliga förhållanden för sina hyresgäster så att långa och goda hyresgästrelationer bevaras samtidigt som ökad rörlighet

och tillgänglighet främjas. Bolagets bestånd ska utvecklas genom aktiv fastighetsförvaltning. Beståndet ska utgöras av ett varierat utbud av attraktiva bostäder. Bolaget ska förena ett socialt ansvarstagande med en långsiktig affärsmässighet och en positiv värdeutveckling för ägarna.

Bolaget ska fortsätta arbetet med förnyelse och utveckling av ett antal ytterstadsområden i söderort t ex Hökarängen, Skarpnäck och Rågsved. Lärdomar ska dras från arbetet med Järvalyftet samtidigt som förändringsarbetet ska utgå från varje stadsdels specifika styrkor och åtgärda de lokala problem som finns. Möjligheten att sprida projekt "Hållbara Hökarängen" samt Skarpnäckslyftet skall studeras under planeringsperioden. Bolagets arbete med s.k. särskild förvaltning ska utvärderas och följas upp.

Ägardirektiv för 2015-2017

- bidra till nyproduktion av nya bostäder
- fortsätta arbetet med Söderortsvisionen
- utreda förutsättningarna för att bygga bostäder med annan upplåtelseform som en del av bolagets medverkan i Söderortsvisionen
- bolaget ska inom ramen för affärsmässiga principer ta fram en socialt och miljömässigt hållbar strategi för upprustning av miljonprogrammet
- öka valfriheten för hyresgästen
- bistå Stiftelsen Hotellhem i dess verksamhet inom ramen för stadens bostadsförsörjningsansvar
- fortsätta arbetet med att öka effektiviteten med fokus på kärnverksamheten och förbättrade driftsresultat
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- utreda, planera och genomföra en omlokalisering av bolagets huvudkontor till Skärholmen
- bidra till att fler studentbostäder tillskapas både genom nyproduktion och genom inventering av befintligt bestånd
- utveckla koncept för att bygga nya bostäder med korta förmedlingstider
- vara Stiftelsen Hotellhem behjälpliga i byggandet av bostäder inom ramen för stadens bostadsförsörjningsansvar

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

25. Folkpartiet liberalernas förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder och AB Stockholmshem** godkänns.

Micasa Fastigheter i Stockholm AB

Bolagets mål och uppgifter

Bolaget äger och förvaltar servicehus, vård- och omsorgsboenden, trygghets- och seniorbostäder samt LSS-boenden. Bolaget har i uppgift att tillhandahålla välskötta fastigheter och att erbjuda attraktiva och anpassade bostäder för människor i behov av stöd och trygghet.

Många av stadens äldreboendefastigheter har sedan lång tid ett eftersatt underhållsbehov. För att få till stånd Äldreflytet och för att leva upp till målsättningen att tillhandahålla välskötta och trygga bostäder genomförs en miljardsatsning för att under en tioårsperiod förbättra boendestandarden för de som bor i stadens äldreboenden.

De boendeformer som erbjuds stadens äldre ska vara effektiva och kunna anpassas efter olika individuella behov. Servicehusen kvarstår som en av flera boendeformer så länge efterfrågan finns. Micasa Fastigheter i Stockholm AB uppdras att vid om- och nyproduktion skapa en sammanhållen och attraktiv infrastruktur för dagens och morgondagens behov av rätt teknisk och ekonomisk status och med inbyggd flexibilitet.

Då det föreligger ett stort behov ska Micasa Fastigheter i Stockholm AB, i likhet med övriga nämnder och bolag, vara delaktig i stadens utbyggnad av servicelägenheter för personer med funktionshinder. Utbyggnaden kommer att ske i form av bl. a trapphusboenden och satellitlägenheter.

Folkpartiet anser att alla personer över 85 år ska ha rätt till servicehus eller vård- och omsorgsboende. Micasa spelar en viktig roll i att förverkliga denna målsättning.

I Folkpartiets Stockholm har äldre stora möjligheter att välja ett boende som passar individens livsstil och önskemål. Många av de profilboenden som har startats i olika former har blivit oerhört populära och Micasa ska fortsatt underlätta för fler profilboenden att etablera sig.

Social samvaro är en omistlig del av ett bra liv och leder till ett hälsosammare åldrande. Till skillnad från majoritetens förslag föreslår Folkpartiet att Micasa fortsatt ska värna tillgången till gemensamhetslokaler och fortsätta arbetet med att utveckla den sociala dimensionen i boendemiljön.

Hemlöshet bland äldre är ett problem som kräver samarbete och ett tätt informationsutbyte mellan inblandade aktörer. Ingen hyresgäst ska vräkas utan att ett samråd har skett mellan Micasa och socialtjänsten för att hitta en lösning på den boendes situation.

Ny teknik är en viktig del av livet för allt fler äldre. Bredband ska installeras i de boenden där detta ännu inte finns.

Våld mot äldre i nära relationer är ett dolt samhällsproblem. Projektet Huskurage syftar till att informera personal och grannar om hur man kan våga se och våga reagera mot våld i nära relationer. Micasa ska ansluta sig till projekt Huskurage.

Ägardirektiv för 2015-2017

- ansvara för att inom ramen för affärsmässiga principer tillhandahålla välskötta, trygga och tillgängliga bostäder för stadens äldre och för personer med funktionsnedsättning
- aktivt bidra till att uppfylla målsättningen om rätt till servicehus och vård- och omsorgsboende för personer över 85 år
- aktivt arbeta för en hög kvalitet i löpande drift och underhåll liksom i servicen gentemot hyresgästerna
- delta i den regionala och den samlade planeringen för olika boenden inom bolagets målgrupp
- tillsammans med berörda nämnder skapa en strategisk och operativ planering av stadens totala boendebud som samspelar med planeringen av platsbehovet
- utifrån planeringen av det totala boendebudet och efterfrågan skapa en strategisk plan för bolagets fastigheter och tjänstebud
- vidareutveckla och befästa bolagets affärsmodell i syfte att realisera bolagets strategiska plan
- ta fram nyckeltal för granskning av om- och nybyggnadsprojekt i tidiga skeden
- fortsätta söka markanvisningar för nyproduktion av i första hand vård- och omsorgsboenden som ersättning för boenden som på sikt bör avvecklas
- tillhandahålla och utveckla seniorboenden, trygghetsboenden och LSS-boenden utifrån utbud och efterfrågan
- i samråd med berörda nämnder och bolag inventera möjligheten att bygga om/omvandla befintliga byggnader till gruppboenden, serviceboenden eller annat nyttjande
- åtgärda det eftersatta underhållet i de fastigheter som långsiktigt kommer att nyttjas för äldreboende och omsorg genom det så kallade Äldreliftet
- värna tillgången till gemensamhetslokaler i beståndet
- vidareutveckla den sociala dimensionen i boendemiljön
- underlätta för profilboenden att etablera sig i staden
- medverka till att sänka stadens totala kostnader för lokaler och finna kostnadseffektiva lokallösningar
- arbeta kontinuerligt med åtgärder för en tryggare miljö i och omkring fastigheterna
- aktivt bidra till att energianvändningen minskar med tio procent till 2018 jämfört med 2011 års nivå
- aktivt bidra till att staden når det nationella målet om 50 procent matavfallsinsamling till år 2018
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- inventera möjligheterna att skapa studentlägenheter i vakanta äldreboenden
- prioritera brandpreventivt arbete

- inte vräka någon boende utan att ha samrått med socialtjänsten för att försöka finna en lösning på den boendes situation
- installera bredband i de boenden där detta ännu inte finns
- ansluta sig till projektet Huskurage som uppmärksammar våld i nära relationer

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

26. Folkpartiet liberalernas förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **Micasa Fastigheter i Stockholms AB** godkänns.

Bostadsförmedlingen

Bolagets mål och uppgifter

Bolagets uppgift är att svara för reguljär bostadsförmedling, evakuering samt förmedling av förturslägenheter inklusive försöks- och träningslägenheter, förmedling av lägenheter till stadens bostadsbolags internköer samt förmedling av kategoribostäder såsom exempelvis student- och trygghetsboenden.

Idag utgör Stockholmsregionen i hög grad en gemensam bostads- och arbetsmarknad. Storstadsregionens infrastruktur skapar goda förutsättningar att bo i en kommun och arbeta i en annan. Det ligger därför i stadens intresse att den som står i Stockholms bostadskö också har möjlighet att hitta en bostad utanför stadens gränser. Bostadsförmedlingen i Stockholm AB är öppen för alla och redan idag står sökande från hela länet i kö. I de fall det finns intresse från fastighetsägare i kringliggande kommuner ska bostadsförmedlingen därför kunna erbjuda förmedlingstjänster och därmed också förmedla bostäder i kommuner i Stockholms omnejd.

Ägardirektiv för 2015-2017

- förmedla lägenheter i ett öppet och transparent system efter kötid, det vill säga till den kund som har längst kötid och uppfyller fastighetsägarens krav
- utveckla service och tjänster mot fastighetsägare för att säkerställa ett fortsatt gott inflöde av lägenheter och alltid förmedla lägenheter till den tidpunkt fastighetsägaren angett
- skapa en väl fungerande regional marknadsplats för hyresrätter
- undersöka förutsättningarna för att underlätta för ungdomar att komma in på bostadsmarknaden
- utveckla service och tjänster mot kunderna i bostadskön
- aktivt marknadsföra den gemensamma studentkön mot privata fastighetsförvaltare

- informera om bostadsmarknaden i regionen och särskilt planerad och pågående nyproduktion
- informera om stadens satsningar inom ytterstadsarbetet
- i samarbete med Stockholm Business Region AB informera om Stockholm som bostadsort
- fortsätta arbetet med att samordna och utveckla Stockholm Bygger
- utreda förutsättningarna att samordna stadens interna lokalutbud i bologssektorn
- bidra i arbetet att effektivt förmedla försöks- och träningslägenheter
- utreda förutsättningarna att sänka kö- och förmedlingsavgiften
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

27. Folkpartiet liberalernas förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **Stockholm stads bostadsförmedling AB** godkänns.

Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB)

Bolagets mål och uppgifter

SISAB ska tillhandahålla ändamålsenliga, flexibla och kostnadseffektiva lokaler för stadens förskole- och skolverksamhet. En attraktiv fysisk arbetsmiljö bidrar till att rekrytera personal och att locka elever. Skolfastigheternas arkitektur ska gestalta skolans centrala ställning i samhället och förskole- och skolgårdar ska utformas med höga krav och för att främja rörelse.

Inomhusmiljön i skolor och förskolor är avgörande för elevernas fysiska hälsa och lärande. Problemen med dålig luft måste därför minskas genom fortsatt förebyggande arbete, där inomhusluften mäts vid relevanta tidpunkter. Uppföljning ska prioriteras och intensifieras för att säkerställa att lämpliga åtgärder vidtas. SISAB ska även verka för en giftfri miljö i sina fastigheter.

Stockholms stad har satt upp ambitiösa mål för att sänka klimatpåverkan. För att nå detta är delmålet att minska utsläppen av växthusgaser till 3 ton koldioxidkvivalenter per person till och med år 2015. Energianvändningen i stadens egna byggnader och anläggningar ska minska med 10 procent till och med 2015 jämfört med 2011 som en del i arbetet för att minska utsläppen.

Klotter ska inte accepteras. Skadegörelse i SISAB:s fastighetsbestånd måste saneras och åtgärdas snabbt. Hela och rena skoltoaletter är av stor betydelse för elevers hälsa och välmående i skolan och ska prioriteras. SISAB ska fortsätta inventera akustiken i skolmatsalar, klassrum och andra skollokaler och vid behov sätta in åtgärder för bättre akustik och tystare ljudmiljö.

Staden växer och antalet elever ökar kraftigt den kommande perioden. Den stora ökningen kommer att ställa stora krav på bolaget för att klara av den stora utbyggnad som behövs. Det är angeläget att SISAB deltar aktivt i planeringsarbetet för fortsatt utbyggnad av skolor och förskolor. SISAB ska vidareutveckla den s.k. konceptförskolan till en konceptskola.

Behovet av verksamhetsanpassningar och därtill hörande modernisering av bland annat installationer ökar. Det nya ramavtalet möjliggör genomförandet av dessa. Arbetet med lednings- och kvalitetsutveckling inom bolaget ska även fortsättningsvis prioriteras.

Tillgängligheten både i undervisningen och i den fysiska miljön för elever med funktionsnedsättning ska vara god i Stockholms skolor. Arbetet med att anpassa skolor med bristande tillgänglighet ska fortgå.

SISAB ska under 2015 fortsätta arbetet med att inventera stadens skolgårdar och utemiljöer och där så bedöms nödvändigt utveckla och upprusta desamma.

SISAB uppmanas att delta i idrottsnämndens och utbildningsnämndens uppdrag att föreslå och genomföra åtgärder för att tillgängliggöra skolidrottshallar och andra idrottsytor efter skoltid. I samverkan ska även berörda parter ta fram en finansieringsmodell för hur de kostnader som detta genererar ska fördelas.

SISAB uppmanas även att delta i idrottsnämndens, utbildningsnämndens och fastighetsnämndens uppdrag att ta fram en finansieringsmodell över hur kostnaderna ska fördelas vid anläggandet av konstgräsplaner på skolgårdar. Ambitionen ska vara att få till stånd fler konstgräsplaner och mer tillgänglig idrottsyta.

De fastigheter som SISAB bygger för stadens verksamheter ska byggas flexibelt så att de kan anpassas till olika typer av verksamhet, efter behov och förändras över tid.

Ägardirektiv för 2015-2017

- arbeta med utveckling och förvaltning av förskole- och skollokaler
- tillsammans med stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden verka för kostnadseffektiva lokallösningar
- delta i planeringen och genomföra utbyggnaden av förskolor och grundskolor för ett växande Stockholm
- verka för en giftfri skolmiljö
- inventera möjligheterna att skapa studentlägenheter i vakanta lokaler
- arbeta aktivt för att tillgodose en god inomhusmiljö med god luftkvalitet
- arbeta kontinuerligt med åtgärder för en tryggare miljö i och omkring förskolan och skolan genom bland annat fortsatt förebyggande åtgärder mot bränder, klotter och annan skadegörelse, till exempel på skoltoaletter

- arbeta aktivt med energieffektivisering och förnyelsebar energi
- arbeta med att möjliggöra för matavfallsinsamling i bostadsbeståndet enligt stadens handlingsplan
- i samarbete med utbildningsnämnden genomföra nödvändiga åtgärder så att krav på minskade energikostnader uppnås
- under 2015 fortsätta inventera stadens skolgårdar och utemiljöer och där så bedöms nödvändigt utveckla och upprusta desamma
- aktivt bidra till att staden når det nationella målet om 50 procent matavfallsinsamling till år 2018
- Aktivt bidra till att energianvändningen i stadens egna byggnader och anläggningar minskar med tio procent till 2018 jämfört med 2011 års nivå
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- tillsammans med utbildningsnämnden och idrottsnämnden ta fram en modell för hur kostnaderna ska fördelas vid anläggandet av konstgräsplaner på skolgårdar
- tillsammans med utbildningsnämnden och idrottsnämnden ta fram en modell för hur kostnaderna ska fördelas vid tillgängliggörande av skollokaler utanför skoltid
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

28. Folkpartiet liberalernas förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **SISAB** godkänns.

Stockholm Vatten AB

Bolaget ska med fortsatt tydlig miljöprofil säkerställa leverans av hälsosamt och gott vatten till hushåll och verksamheter i Stockholm och ombesörja avloppshantering av god kvalitet i området. Produktionen och driften ska ske med så liten miljöpåverkan som möjligt.

Bolaget ska värna om befintliga kunder och partners i regionen och även sträva efter nya samarbeten då bolaget har en god kapacitet och förmåga att tillhandahålla VA-tjänster även utanför kommungränserna. Bolaget bedriver ett kontinuerligt effektiviseringsarbete som ska fortsätta med fokus på en så låg vatten- och avloppstaxa som möjligt.

Stockholm bedriver ett ambitiöst miljöarbete kopplat till stadens vatten. En växande stad ställer hårda krav på ett fortsatt offensivt miljöarbete kring vattenhanteringen i staden.

Bolaget ska vara behjälpligt i trafik- och renhållningsnämndens uppdrag att samordna gatuarbeten med övriga ledningsdragande bolag i staden samt Trafikverket; SL och andra aktörer för att främja framkomligheten.

Stockholm vatten avfall AB

Under 2014 bolagiserades stadens avfallshantering. Det nya bolaget Stockholm Vatten Avfall AB tillhör till Stockholm Vatten-koncernen och har i uppdrag att insamla, transportera, återvinna och bortskaffa avfall, samt bidra till en effektivare avfallshantering och öka tillgången på biogas i regionen.

Allt avfall behöver tas om hand på ett korrekt sätt, för att inte orsaka skador på människor eller natur. En effektiv och miljöanpassad avfallshantering utgör därför en del av samhällets infrastruktur. Stockholms stad har höjt ambitionen avsevärt när det gäller matavfallsinsamling i syfte att öka tillgången av biogas i regionen. Insamlingen ska ske genom modern optisk teknik eller avfallskvarnar där det passar. På sikt bör systemet med optisk sortering även omfatta återvinning av till exempel metall, plast, tidningspapper och kartong. Avseende förbehandlingssteget i processen ser staden gärna att privata intressen etablerar sig. Staden ska nå det nationella målet om 50 procent år 2018 avseende insamling av matavfall.

En avgörande del av incitamentsstrukturen kommer att utgöras av avfallstaxan. Informationsinsatser riktade mot hushåll och fastighetsägare om stadens höjda insamlingsambitioner ska genomföras.

När staden växer och förtätas ökar behoven av att utveckla metoder för att omhänderta avfallet på ett långsiktigt hållbart sätt som också är kostnadseffektivt. I planering av nya områden är det därför av stor vikt att avfallsfrågorna tas med i ett tidigt skede i planeringsprocessen. Bolaget ska fortsätta arbetet med att integrera avfallshanteringen vid nybyggnad och i det befintliga bostadsbeståndet.

Exploateringstrycket på stadens mark gör det viktigt att säkerställa markanvändningen för stadens återvinningscentraler. Även för personer utan tillgång till bil ska det vara enkelt att göra sig av med grovsopor och farligt avfall. De mobila miljöstationerna, d.v.s. bilar som åker runt och samlar in avfall, behöver förändras och utvecklas och de ska komma samma dag varje månad. Bolaget får till uppgift att utreda om det går att införa miniåtervinningscentraler, där även den som inte har bil kan lämna in exempelvis grovsopor och elkrot, som ett komplement till de ordinarie återvinningscentralerna.

Ägardirektiv för 2015-2017

- fokusera på kärnverksamheten och fördjupa arbetet med att finna alternativa driftsformer i det fortsatta effektiviseringsarbetet
- omlokalisera bolagets huvudkontor till Ulvsunda i syfte att skapa en mer effektiv och ändamålsenlig lokalanvändning

- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- arbeta med att utveckla service och tillgänglighet gentemot brukare och kund
- delta i planeringen för ett växande Stockholm i nya stadsdelar med behov av teknisk infrastruktur
- tillsammans med andra myndigheter utveckla och intensifiera arbetet så att stadens mål om lokalt omhändertagande av dagvatten uppnås enligt dagvattenstrategin
- intensifiera arbetet med sjörestaureringar enligt vattenprogrammet
- bistå med kompetens gentemot fastighetsägare som ämnar installera avfallskvarnar i sina fastigheter
- bidra till att öka biogasproduktionen
- driva utvecklingen av Västerorts framtida avloppsvattenrening
- beakta effekter av ett förändrat klimat
- Aktivt bidra till att energianvändningen i stadens egna byggnader och anläggningar minskar med tio procent till 2018 jämfört med 2011 års nivå

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

29. Folkpartiet liberalernas förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **Stockholm Vatten AB** godkänns.

Stockholms Hamn AB

Bolagets mål och uppgifter

Bolaget ska medverka till att säkerställa och utveckla goda förutsättningar för sjöfarten och regionens varuförsörjning för att därigenom främja regionens utveckling. Hamnen och sjöfarten är också en viktig del av Stockholms identitet som stad vid Östersjön och Mälaren, belägen på öar, och med en stadsbild av skepp och fartyg i citynära lägen. Stockholms hamnar utgör ett viktigt gods- och logistiknav för Mälarenregionen. Stockholms Hamn AB har också en viktig roll när det gäller passagerar- och kryssningstrafiken i Östersjön. Verksamheten ska stimulera, och vara ett föredöme för, ett miljövänligt transportarbete.

Stockholms Hamn AB:s utveckling ska medverka till att regionens behov av effektiv hamnkapacitet kan tillgodoses i ett långt perspektiv. Det ska ske i lämpliga former av samverkan med andra hamnar och intressenter. Infrastruktur, verksamhet och organisation ska utvecklas i takt med EU:s utvidgning och den snabba utvecklingen i Östersjöregionen samt transportmarknadens krav och samtidigt bygga på sunda ekonomiska kalkyler.

Stockholms Hamn AB ska medverka till att målet om en fossilbränslefri stad 2040 uppnås. Att minska utsläppen från fartyg som ligger i hamn i staden är

därför angeläget. Bolaget ska fortsätta arbetet med att differentiera hamnavgifter för att minska utsläpp och buller, samt åstadkomma en ansvarfull avfallshandling.

Stockholms Hamn AB har i samråd med Stockholms Stadshus AB och kommunstyrelsen utrett möjliga alternativ för oljeverksamheten vid Loudden. De nuvarande arrendeavtalen gäller till och med år 2019. Arbetet ska inriktas på långsiktiga och miljömässigt hållbara lösningar som inte äventyrar stadens tillgångar eller regionens försörjning av bränsleprodukter. Stockholms Hamnar ska förbereda avveckling av Loudden för annan verksamhet.

Stadens kajer ägs och driftas av olika parter inom staden. Flera andra aktörer som Statens fastighetsverk och Kungliga Djurgårdsförvaltningen äger också mark vid vattnet. De olika aktörerna kan samverka bättre och Stockholms hamnar bör fortsatt samordna arbetet med att göra Kajerna ska vara så tillgängliga för stockholmarna som möjligt. I detta arbete ska uppdraget vara att skapa förutsättningar för kollektivtrafik på vatten i samråd med huvudmannen för kollektivtrafik.

Stockholms hamnar ska i samarbete med stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden säkerställa att stadens kajer blir mer attraktiva och levande med mötesplatser. Vid detta arbete ska hänsyn tas till tillgänglighetsfrågor ÅF Offshore Race, Stockholm Gotland Runt stärker Stockholm som destination och gör regattan tillgänglig för en bredare publik. Bolaget samordnar och finansierar stadens fortsatta medverkan. Evenemanget markerar Stockholms position som en miljöhuvudstad på vatten och en intressant sjöfartsstad i norra Europa.

Ägardirektiv 2015-2017

- i samråd med Stockholms Stadshus AB och kommunstyrelsen förbereda avveckling av oljeverksamheten vid Loudden
- fortsätta arbetet med pågående projekt och fortsätta utvecklingen och leda upprustningen av stadens innerstadskajer
- tillgängliggöra stadens kajer och delta i det fortsatta arbetet med implementering av en stadsövergripande kajstrategi
- utveckla kryssningstrafiken
- fortsätta arbetet med att utveckla och förädla bolagets fastigheter samt effektivisera driften av bolagets byggnader och anläggningar
- fortsätta arbetet med en differentierad hamnavgift som syftar till att minska utsläpp och buller, samt åstadkomma en ansvarfull avfallshandling
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- beakta effekter av ett förändrat klimat
- bidra till besöksnäringen

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

30. Folkpartiet liberalernas förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **Stockholms Hamn AB** godkänns.

AB Stokab***Bolagets mål och uppgifter***

Bolagets uppgift är att bygga, hyra ut samt underhålla ett passivt fibernät i Stockholm. Syftet med infrastrukturen och verksamheten är att stimulera en positiv utveckling för Stockholm genom att bidra till goda förutsättningar för it-utvecklingen i regionen.

Den fortsatta utbyggnaden av fibernätet sker i takt med marknads efterfrågan och utifrån bedömningar av marknads utveckling och krav. Mot bakgrund av Post- och Telestyrelsens beslut om prisreglering av svenska fibermarknaden, som medför osäkra förutsättningar för investeringar, har kommunfullmäktige beslutat att Stokab inte ska gå vidare med ytterligare fiberutbyggnad till hushållssektorn. Stokab iakttar i övrigt försiktighet vad gäller framtida investeringar. Indikationer finns nu att Post- och Telestyrelsen kan komma att ompröva prisregleringen och i så fall skapas förutsättningar för kommunfullmäktige att ta förnyad ställning till Stokabs investeringar.

Stokab ska vara behjälpliga i trafiknämndens uppdrag att samordna gatuarbeten med övriga ledningsdragande bolag i staden samt Trafikverket, SL, Fortum och andra aktörer för att främja framkomligheten.

Ägardirektiv 2015-2017

- utveckla fibernätet avseende funktion och säkerhet för att kunna möta kundernas krav på kvalitet, service och säkerhet samt endast tillhandahålla svartfiberprodukter med tillhörande installationer
- fortsatt kompletterande fiberutbyggnad inom prioriterade/strategiska områden
- tillsammans med Kista Science City, fastighetsägare, näringslivsaktörer och universiteten verka för etableringen av en testbädd för höghastighetsuppkopplingar i världsklass i Kista
- upphandla verksamhet som inte är kärnverksamhet
- utreda förutsättningarna för en omlokalisering av huvudkontoret
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

31. Folkpartiet liberalernas förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **AB Stokab** godkänns.

Stockholms Stads Parkering AB

Bolagets mål och uppgifter

Bolagets främsta uppgift är att avlasta gatunätet från söktrafik och parkerade fordon genom att finansiera byggandet av nya garage och ha en hög beläggning i de anläggningar bolaget förfogar över. Bolaget bygger och driver både anläggningar som verkar på den kommersiella marknaden och anläggningar som har som enda syfte att avlasta gatunätet. Bolaget ska också ansvara för att bygga och driva cykelgarage vid stadens stora kollektivtrafikknutpunkter där behov finns.

I syfte att stimulera användningen av elbilar ska laddningsmöjligheter anläggas i bolagets anläggningar. De bilar som sedan 2011 är berättigade till statens supermiljöbilspremie kan parkera gratis på bolagets öppna anläggningar.

I de kommersiella anläggningarna ska lönsamheten vara god för att klara av finansieringen av övriga anläggningar samt byggandet av nya.

Nya innovativa idéer för förenklad parkering, bättre framkomlighet och effektivare stadsrumsutnyttjande ska tas tillvara. Samnyttjande av parkeringsplatser genom parkeringsköp är en sådan som har utvecklats med framgång. Det ska vara enkelt och smidigt att parkera, på sikt ska det vara lika enkelt och prisvärt att betala med telefonen som med kortet i automaterna.

Ägardirektiv för 2015-2017

- genomföra bolagets investeringsplan om planerade nya parkeringsanläggningar och i samarbete med exploateringsnämnden påbörja genomförandet av det nya programmet för tillkommande parkeringsanläggningar
- i samverkan med exploateringsnämnden, AB Storstockholms Lokaltrafik och berörda grannkommuner verka för större möjligheter till infarts- och utfartsparkering. Parkeringarna ska även förses med bättre skyltning
- följa upp införandet av avgiftsfria infartsparkeringar och se över möjligheten att utöka detta samt göra en översyn av infartsparkeringarnas läge och nyttjandegrad
- medverka i utvecklingen av vision Söderstaden genom bland annat förvärv av garaget under Tele2 Arena
- föra en försiktig prispolitik och på andra sätt verka för att det är mer attraktivt att stå i parkeringsgarage än på gatan

- fortsätta kvalitetsarbetet inom bolaget, vilket bland annat innebär ökad trygghet och trivsel för kunderna.
- fortsätta se över möjligheten att teckna avtal om stadens övriga bolags parkeringsverksamhet
- delta i elbilsstrategin genom att fullfölja sitt initiativ att genomföra en utbyggnad av laddstolpar i Stockholm, samt utvärdera hur el-laddplatserna används
- utvärdera försöket med gratis parkering i bolagets öppna anläggningar för de bilar som uppfyller kravet för supermiljöbilspremie
- outsourca driftverksamheten
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- Aktivt bidra till att energianvändningen i stadens egna byggnader och anläggningar minskar med tio procent till 2018 jämfört med 2011 års nivå
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

32. Folkpartiet liberalernas förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **Stockholm Stads Parkering AB** godkänns.

Stockholms Stadsteater AB

Bolagets mål och uppgifter

Kulturhuset stadsteatern har i uppdrag att erbjuda allmänheten ett konstnärligt utbud inom teater, litteratur, dans, konst, design, film, musik, debatt och har hand om Stockholms stads fristadsprogram. Kulturhuset stadsteatern verksamhet ska uppfylla högkvalitet och genom att erbjuda både det breda och det smala vara en angelägenhet för alla stockholmare med yttrandefriheten, den konstnärliga friheten och det fria ordet som grund.

Med publiken och besökarna i centrum ska Kulturhuset Stadsteatern nå ut till en ny och yngre publik, samtidigt som den tidigare publiken och besökarkretsen ska behållas och breddas. Det lyckosamma receptet – bra teater och verksamhet kombinerat med aktivt publik- och besökararbete leder till ett stort antal varierande produktioner, en större publik och besökarvolym samt många nya arbetstillfällen inom kultursektorn. Detta arbete ska fortsätta samtidigt som bolaget ska sträva efter en långsiktig ekonomi, som kan anpassas efter stor variation och bredd i verksamheten.

Samgåendet mellan Stockholms stadsteater och Kulturhuset har inneburit flera positiva effekter både gällande ökad publik yta och fler verksamhetsområden. En annan sida av samgåendet är att förutsättningarna för att arbete konststartövergripande har förbättrats.

Ägardirektiv för 2015-2017

- anpassa öppettiderna efter då stockholmarna har tid att besöka verksamheterna
- ha en bredd i repertoar och verksamhet och arbeta för att nå nya publikgrupper där barn och ungdomar är prioriterade
- arbeta aktivt för att engagera särskilt barn och ungdom som publik, besökare och deltagare i olika typer av verksamhet
- fortsätta att utveckla bolagens sex profilbibliotek som självklara arenor för läsfrämjande och läslust för alla åldrar
- verka för konstnärligt gränsöverskridande samarbete mellan bolagets verksamhetsområden
- ska under 2015 fullfölja beslutet om en utvidgning av fristadsprogrammet
- ska ansöka om att arrangera nästa general assembly för ICORN
- erbjuda Stockholms grundskole- och gymnasieelever möjligheten att komma i kontakt med scenkonst
- söka samarbete med det fria kulturlivet och andra intressenter
- på sikt minska behovet av koncernbidrag genom ökade egenintäkter och breddad finansiering
- verka för att koncernbidraget går till att skapa så mycket konstnärlig och publik verksamheten som möjligt vilket exempelvis åstadkoms genom en ökad andel rörliga resurser för att kunna anlita fler frilansande konstnärer och för att skapa flexibilitet i verksamheten, fortlöpande se över lokalbehov och arbetsformer och fortsätta arbetet med att minska de administrativa och indirekta produktionskostnaderna
- tillsammans med kulturnämnden och externa aktörer bygga ut Kulturhusets stadsteaterns verksamhet i Skärholmen till ett kulturhus som spänner över litteratur, skrivverkstad, scenkonst, bildkonst. Fokus för verksamheten ska vara barn och unga
- tillsammans med Kulturnämnden, och andra intressenter inom litteraturområdet, etablera en årligt återkommande festival för samtida svensk litteratur
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

33. Folkpartiet liberalernas förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **Stockholms stadsteater AB** godkänns.

Stockholm Globe Arena Fastigheter AB

Stockholm Globe Arena Fastigheter AB ska aktivt verka för att stärka Stockholms internationella konkurrenskraft och aktivt bidra till utvecklingen av Stockholm som besöks- och evenemangsstad. Bolaget ska utveckla Globenom-

rådet och ha en ledande roll i utvecklingen av Stockholm Entertainment District.

Hovet och Ericsson Globe behöver moderniseras. Hovet bör ersättas av en ny arena som ska finansieras genom att skapa byggrätter ovanpå den nya arenan. Som fastighetsägare har bolaget ett intresse av vad som sker inne på arenorna och ska ställa krav på maskeringsförbud på dess anläggningar. Bolaget bör även ställa krav på hyresgäster att polisanmäla besökare som begår lagbrott på arenorna och om detta inte sker bör bolaget själv polisanmäla dessa i syfte att stävja huliganrelaterade problem.

Ägardirektiv för 2015-2017

- verksamheten ska tillhandahålla och utveckla lokaler och anläggningar för evenemangsutbud i världsklass bestående av bland annat sport, konserter, kultur- och familjeaktiviteter
- bolaget ska aktivt arbeta med att utveckla bolagets befintliga markinnehav så att en avyttring kan genomföras när marknadsläget möjliggör detta
- delta i arbetet med Globenområdets utveckling tillsammans med andra intressenter för att öka områdets attraktionskraft
- ska ha en ledande roll i utvecklingen av Stockholm Entertainment District inom ramen för det övergripande arbetet med Söderstaden
- inom ramen för Stockholm Entertainment District färdigställa och utveckla lokaler och koncept för Tolv Stockholm
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- följa upp av kommunfullmäktige beslutade indikatorer
- arbeta aktivt med energieffektivisering och förnyelsebar energi

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

34. Folkpartiet liberalernas förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **Stockholm Globe Arena Fastigheter AB** godkänns.

Stockholm Business Region AB (SBR)

Bolagets mål och uppgifter

Bolaget ska leda arbetet med att stärka det samlade näringslivsarbetet och marknads-föringen av Stockholm så att kommunfullmäktiges intentioner och mål uppnås. Ett övergripande verksamhetsområde för bolaget är att marknadsföra Stockholm och regionen som en attraktiv etablerings- och besöksort utifrån budskapet Stockholm – The Capital of Scandinavia. Målet för bolagets

verksamhet är att Stockholm ska vara Sveriges och norra Europas ledande tillväxtregion.

Stockholm har sedan några år tillsammans med 50 andra kommuner i regionen marknadsfört regionen som ”Stockholm The Capital of Scandinavia”. Samverkan mellan kommunerna är viktig för hela regionens konkurrenskraft och arbetsformen har visat sig vara framgångsrik. Det är angeläget att processen med regelbundna utvärderingar av kommunal service fortsätter i syfte att kommunerna tillsammans kan lära av varandra och successivt höja lägsta nivån i hela regionen. Det ökar konkurrenskraften mot andra regioner i världen.

Stockholm ska förstärkas som kunskapsstad, ICT-metropol, life science- och miljöteknikcentrum, finansplats och evenemangsstad. Bolaget ska stödja stadens nämnder och bolag i deras arbete med stadens utvecklingsområden, till exempel Norra Djurgårdsstaden och Hagastaden.

I OECD-rapporten *Grön tillväxt i Stockholm* samt London School of Economics rapport *Stockholm Green Economy Leader* lämnades värdefulla rekommendationer för staden. Bland förslagen märks ett tydligare arbete med att kartlägga, uppmuntra och prioritera gröna kluster, så kallade cleantech kluster, i staden. Stockholm Business Region ska bistå kommunstyrelsen i detta arbete. Stockholm Business Region fyller en viktig funktion i att samordna och utveckla stadens verksamheters bemötande av näringslivets behov, både avseende nya och befintliga företag. En nära relation till och kommunikation med företag i staden är betydelsefull. Det strategiska ansvaret för näringslivsutveckling åvilar kommunstyrelsen.

Den bredd som arbetsmarknaden och näringslivet i Stockholm uppvisar är en mycket stor tillgång för staden. Både arbetsmarknaden och näringslivet är diversifierat och rikt. I arbetet med att stödja hela Stockholms näringsliv ska därför inte minst det lokala näringslivet och dess betydelse uppmärksammas för att behålla och öka bredden. En mycket viktig uppgift är att stödja berörda nämnder i arbetet med att förbättra företagens uppfattning om stadens myndighetsutövning. Ska staden attrahera nya företag måste befintliga ha en positiv bild. Samverkan med företagen i stadens företagsområden ska också fördjupas så att områdenas attraktivitet kan öka. Arbetet ska ske i samarbete med stadens övriga nämnder och bolag.

Arbetet med att underlätta för företag genom att skapa enkla rutiner för ansökningar av olika tillstånd fortsätter. Staden underlättar för småföretag, bland annat i mark- och tillståndsfrågor, genom sin lots- och servicefunktion. SBR har ett ansvar för att främja strategiska företagsetableringar i ytterstaden. SBR ska fokusera på att utveckla potentialen till företagande och nyföretagande i ytterstaden.

För Söderort är en ökad etablering av attraktiva arbetsplatser särskilt viktig. Ny- och småföretagarstrategin för ytterstaden ska implementeras. För att nå framgång krävs deltagande från alla stadens nämnder och bolag, näringsliv och fastighetsägare. I det arbetet ska utvecklingen av Högdalen till ett miljöteknik-

centrum och Telefonplan till ett kluster för kreativa näringar prioriteras. Besöksnäringen i Stockholm har haft en stadig tillväxt under den senaste tioårsperioden. Infrastruktur och tillgänglighet är nyckelfaktorer för fortsatt positiv utveckling av Stockholm som destination. Besöksnäringen är en motor för många relaterade näringar i regionen. Stockholm är också porten in till andra besöksmål runt om i Sverige. SBR ska i samverkan med andra aktörer i regionen verka för att ytterligare förstärka besöksnäringen.

Stockholm stads Klimatpakt är ett nätverk där staden och företagen kan dela goda idéer och inspireras för att förbättra sitt klimat- och miljöarbete. SBR ansvarar för Klimatpakten och miljö- och hälsoskyddsnämnden bistår i detta arbete med sin kompetens.

Stockholms breda kulturliv ska marknadsföras internationellt. För besökare i staden ska tillgången till kultur och evenemang marknadsföras med hjälp av mobila turiststationer i samarbete med näringslivet.

Ägardirektiv för 2015-2017

- utveckla och förbättra stadens kontakter med näringslivet
- tillhandahålla lots- och servicefunktion gentemot företag
- utveckla en organisation kring tillfälligt placerad personal, internationella studenter och forskarstuderande
- marknadsföra Stockholm som företagsplats och besöksmål
- samordna och utveckla stadens verksamheters bemötande av och kontakter med både befintliga och nya företag inom regionens näringsliv
- främja utländska etableringar och investeringar i Stockholm
- utveckla besöksnäringen i Stockholm
- arbeta målinriktat för att internationella konferenser, event och mässor förläggs till Stockholm, delta i arbetet med evenemangsstrategin för Stockholm
- fortsätta arbetet med regional samverkan inom SBA, Stockholm Business Alliance
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- bygga verksamheten på en minskad andel egna personella resurser till förmån för mer konsultativa resurser i syfte att åstadkomma en ökad effektivisering av bolagets verksamhet
- ansvara för Klimatpakten
- arbeta med att profilera Stockholm som en kreativ stad
- fortsätta utveckla stadens företagsområden

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

35. Folkpartiet liberalernas förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **Stockholm Business Region AB** godkänns.

S:t Erik Försäkrings AB

Bolagets mål och uppgifter

Bolaget har som uppgift att svara för att det finns en effektiv riskfinansiering av anläggningar och verksamheter ägda av staden och närstående bolag genom ökad konkurrensutsättning. Bolaget ska förmedla försäkringslösningar, minimera försäkringskostnaderna och förbättra riskhanteringen för samtliga berörda enheter inom kommunkoncernen. S:t Erik Försäkrings AB ska vara det bästa och mest kostnadseffektiva alternativet för stadens nämnder och bolag.

Ägardirektiv för 2015-2017

- samtliga sakförsäkringar som stadens nämnder och bolag har behov av ska tecknas med bolagets medverkan. Bolaget ska optimera den försäkringsrisk som bolaget själv tar, i förhållande till storleken på det egna kapitalet och fastslagen risknivå
- stödja det olycks- och skadeförebyggande arbetet i kommunkoncernen med fokus på försäkringsbara risker samt risker som omfattas av lagen om skydd mot olyckor
- aktivt driva och finansiera utvecklingen av systemstödet RISK
- aktivt informera om sin verksamhet gentemot nämnder och bolag
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- fortsätta arbetet med att samordna bolagets administration med S:t Erik Livförsäkring AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

36. Folkpartiet liberalernas förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **S:t Erik Försäkrings AB** godkänns.

S:t Erik Livförsäkring AB

Bolagets mål och uppgifter

Bolaget har till uppgift att samordna och strukturera hanteringen av pensioner i koncernen Stockholms Stadshus AB samt att minimera riskerna i denna pensionsskuld.

Ägardirektiv för 2015-2017

- fortlöpande försäkra nya åtaganden i dotterbolagen och förvalta pensionsmedel inom ramen för de försäkringsavtal som ingåtts med övriga dotterbolag

- sträva efter att långsiktigt trygga de framtida pensionsåtagandena reellt
- tillsammans med koncernledningen utvärdera verksamheten avseende måluppfyllnad och initiala syfte
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader
- fortsätta arbetet med att samordna bolagens administration med S:t Erik Försäkrings AB

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

37. Folkpartiet liberalernas förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **S:t Erik Livförsäkring AB** godkänns.

S:t Erik Markutveckling AB

Bolagets mål och uppgifter

Bolagets uppgift är att äga, förvalta och utveckla fastigheter/aktier i fastighetsbolag i avvaktan på omvandling av fastigheterna till bostäder och arbetsplatser. Syftet är att främja Stockholms utveckling och stadens förmögenhetsförvaltning.

Bolagets verksamhet ska under perioden inriktas på förvaltning, uthyrning och utveckling till så god avkastning som möjligt med hänsyn tagen till stadens utveckling. Under perioden kommer verksamheten i hög grad att inriktas på uthyrning och förädling av lokaler i utvecklingsområden. Bolaget ska därutöver inventera fastighetsmarknaden, och med utgångspunkt i översiktsplanen arbeta fram en investeringsstrategi, i syfte att främja Stockholms långsiktiga utveckling.

Ägardirektiv för 2015-2017

- i samverkan med exploateringsnämnden och stadsledningskontoret söka strategiska utvecklingsprojekt för stadens framtida behov.
- se över möjligheterna att ha tillfälliga studentbostäder på bolagets utvecklingsprojekt
- i samverkan med exploateringsnämnden fortsätta planeringen för utveckling av fastigheterna i Ulvsunda med tydlig inriktning på nya bostäder samt välfungerande handel och service
- tillsammans med övriga aktörer i området medverka i utrednings- och programarbetet för Söderstaden
- arbeta fram ett förslag till investeringsstrategi

- löpande pröva förslag till fastighetsförvärv och försäljning i syfte att främja Stockholms utveckling
- fortsätta arbetet med att minska administrativa och indirekta produktionskostnader

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

38. Folkpartiet liberalernas förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **S:t Erik Markutveckling AB** godkänns.

Intressebolag i Stockholms Stadshus AB

Mässfastigheter i Stockholm AB

Bolagets mål och uppgifter

Bolagets uppgift är att utveckla, arrangera och effektivt genomföra branschledande och återkommande mässor samt att genomföra kongresser, konferenser och evenemang för hela regionens bästa. Stockholmsmässan är uppdelad i två skilda bolag, Mässfastigheter i Stockholm AB som förvaltar och utvecklar fastigheter, och Stockholmsmässan AB som är ett genomförandebolag av mässor, kongresser, konferenser och evenemang. Stockholmsmässan AB är ett helägt dotterbolag till Mässfastigheter i Stockholm. Staden äger genom Stockholms Stadshus AB 50,4 procent av aktierna i Mässfastigheter i Stockholm AB, och Stockholms Handelskammare 49,6 procent.

Bolagets uppdrag är att marknadsföra Stockholm som en av norra Europas främsta mötesplatser och maximera de ekonomiska bidragen till regionen. Stockholmsmässan ska upplevas som en naturlig mötesplats för näringslivet och politiken. Mässans evenemang ska vara socialt och etiskt försvarbara. Stockholmsmässan AB ska med egna vinstmedel utveckla och underhålla anläggningen och företagets produkter samt lämna rimlig utdelning till ägarna. Verksamheten ska bedrivas inom den legala kompetensen för ägarna.

Verksamheten ska vidare ge förutsättningar att stärka Stockholm som en ledande mötesplats i norra Europa utifrån varumärket ”The Capital of Scandinavia”.

Ägardirektiv för 2015-2017

- marknadsföra Stockholm som norra Europas främsta mötesplats
- fortsätta utveckla anläggningen så att den är väl anpassad för genomförandet av marknadsledande mässor, internationella kongresser, konferenser, evenemang samt kringtjänster
- effektivisera verksamheten och därigenom öka bolagets lönsamhet

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

39. Folkpartiet liberalernas förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **Mässfastigheter i Stockholm AB** godkänns.

Intressebolag i Stockholms Stadshus AB**AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad*****Bolagets mål och uppgifter***

Bolaget har i uppdrag att bedriva verksamhet inom fjärrvärme, fjärrkyla och stadsgas i Sverige samt annan därmed förenlig verksamhet. AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholm Stad är holdingbolag till AB Fortum Värme samägt med Stockholms Stad. Verksamheten bedrivs i det senare bolaget.

Verksamheten i Fortum Värme Holding ska bedrivas affärsmässigt på ett rationellt och effektivt sätt i enlighet med finansiella och andra mål. Därutöver har staden som ägare ett intresse av att säkerställa en transparent prissättning och en prisnivå som är konkurrenskraftig i jämförelse med andra produkter på värmemarknaden. Verksamheten ska vara inriktad på att uppnå en stark miljöprofil. Fortum Värme Holding ska möta kundernas och samhällets krav på en fortsatt omställning till hållbar och prisvärd värme. Byggnationen av det nya biokraftvärmeverket i Värtan (KVV8) förväntas kunna färdigställas, och driftsättning tidigareläggas till hösten 2015.

Bolaget ska vara behjälpligt i trafiknämndens uppdrag att samordna gatuarbeten med övriga ledningsdragande bolag i staden samt Trafikverket, AB Storstockholms Lokaltrafik och andra aktörer för att främja framkomligheten.

Kommunfullmäktige har fattat beslut om nytt konsortialavtal tillsammans med AB Fortum Värme Holding. Avtalet träder i kraft 1 januari 2016. Efter beslut ska bolaget vara ägarna behjälplig i implementeringsprocessen.

Ägardirektiv för 2015-2017

- bolaget ska intensifiera minskningen av användandet av fossila bränslen till för-mån för andra, förnybara bränslen
- säkerställa en transparent prissättning och en prisnivå som är konkurrenskraftig i jämförelse med andra produkter på värmemarknaden bolaget ska fortsätta att utveckla fjärrvärmesätet i Stockholmsområdet för att kunna erbjuda fler invånare fjärrvärme

- fortsätta driva projektet Öppen fjärrvärme och etablera världens första öppna fjärrvärmenät, i syfte att återvinna energi i stor skala och bidra till en mer hållbar stad
- bolaget ska arbeta för en fortsatt utbyggnad av fjärrkyla i Stockholm
- bolaget ska arbeta för att sammanlänka produktions- och distributionskapaciteten tillsammans med andra fjärrvärmeaktörer, i syfte att optimera miljö-, energi- och ekonominyttan

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

40. Folkpartiet liberalernas förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **AB Fortum Värme Holding samägt med Stockholms stad** godkänns.

Stockholms stads organisering i kommunalförbund

Storstockholms brandförsvaret (SSBF)

Enligt lagen om skydd mot olyckor är det kommunens ansvar att svara för räddningstjänsten inom kommungränsen. Stockholms stads brand- och räddningsverksamhet är sedan den 1 januari 2009 organiserad tillsammans med nio andra kommuner i kommunalförbundet Storstockholms brandförsvaret, SSBF. Kommunalförbundet omfattar Danderyd, Lidingö, Solna, Stockholm, Sundbyberg, Täby, Vallentuna, Vaxholm, Värmdö och Österåker. Förbundet ska fullfölja medlemskommunernas uppgifter inom lagstiftningarna:

- lag (2003:778) om skydd mot olyckor
- lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor
- lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Konkret innebär det att förbundet svarar för tillsyn, information, rådgivning, sotningsverksamhet samt att bedriva räddningstjänst utifrån kommunernas ansvar enligt lagen om skydd mot olyckor. Det som ligger kvar på medlemskommunerna är samordningen för det totala arbetet enligt lagstiftningen.

Medlemskommunerna kan därutöver teckna särskild överenskommelse om att förbundet kan biträda kommunen i den omfattningen som önskas inom lagstiftningsområdena:

- lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför extraordnå händelser i fredstid och höjd beredskap
- plan- och bygglagen (1987:10)
- övrig lagstiftning eller tjänsteområde där kommunalförbundet besitter särskild kompetens.

SSBF är juridiskt sett en egen kommun med egen organisation och uppföljning, som efter i budget 2013 beslutad förändring av förbundsordning och reglemente, leds av en förbundsledning. Ledningen består av elva ledamöter och

elva ersättare från medlemskommunerna, varav Stockholms stad har två ordinarie ledamöter och två ersättare. Som stöd till förbundsdirektionen finns ett beredningsorgan samt samrådsgrupper med representation från medlemskommunerna. Beredningsorganet utgörs av kommundirektörer från respektive medlemskommun och ska ha särskilt fokus på styrning av ekonomi och verksamhet. Förbundets budget ska endast kunna beslutas av direktionen efter beredning av kommundirektörerna. Samrådsgrupperna är ekonomichefsforum och säkerhetschefsforum.

Syftet med inrättandet av SSBF är att ge medlemskommunerna högre kvalitet på brand- och räddningstjänsten till en lägre kostnad. Detta kan ske genom att förbundet ger förutsättningar för flera samordningsfördelar, såsom ledningsfunktion, mindre sårbar organisation med större bredd vad gäller specialfunktioner samt bättre planering av personalresurser. En målsättning för förbundet är att skapa förutsättningar för samverkan med angränsande förbund för att på sikt kunna ingå i ett regionalt brandförsvaret. Stockholms stad arbetar för en samverkanscentral som, utöver larm- och ledningsfunktioner, även ska inrymma myndigheter och företag.

Medel för avgiften till Storstockholms brandförsvaret finns inom Kommunstyrelsen m.m. anslag för "Ersättningar till utomstående organisationer och föreningar".

Medlemsavgiften för år 2015 beräknas till 374,8 mnkr. Långsiktigt ska kostnaderna i förbundet sänkas.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

41. Folkpartiet liberalernas förslag till mål och ägardirektiv för 2015-2017 för **Storstockholms brandförsvaret** godkänns.

Folkpartiets förslag till budget 2015

Avvikelse mellan kommunstyrelsens och Folkpartiets förslag till budget

Resultatbudget

Mnkr	Förslag till budget 2015 KS	Förslag till budget 2015 (FP)	Avvikelse mellan förslagen
Verksamhetens intäkter	7 478,0	7 493,0	15,0
Verksamhetens kostnader (-)	-44 231,6	-44 111,6	120,0
Avskrivningar (-)	-994,5	-994,5	0,0
Central medelsreserv (-)			
Oförutsedda behov	-746,9	-486,9	260,0
Prestationsreserv	-882,2	-882,2	0,0
Pensionsavgifter (-)	-748,6	-748,6	0,0
Verksamhetens nettokostnader	-40 125,8	-39 730,8	395,0
Skatter	40 226,3	39 431,4	-794,9
Begravningsavgift	170,3	170,3	0,0
Inkomstutjämning	-1 616,3	-1 616,3	0,0
Kostnadsutjämning	-230,0	-230,0	0,0
Regleringspost	82,6	82,6	0,0
Införandebidrag	180,0	180,0	0,0
Fastighetsavgift	1 100,3	1 100,3	0,0
LSS-utjämning	-988,5	-988,5	0,0
Finansiellt resultat (inkl. avgifter bank och pg)	198,2	198,2	0,0
Utdelning Stockholm Stadshus AB	1 000,0	1 400,0	400,0
Utdelning AB Fortum Värme Holding	0,0	0,0	0,0
Disposition/avsättning begravningsfond	3,0	3,0	0,0
Summa finansiering	40 125,9	39 731,0	-394,9
Resultat efter avskrivning, skatt och finansiella poster	0,1	0,2	0,1
Förändring av redovisat eget kapital	0,1	0,2	0,1

Folkpartiets förslag till budget 2015

Avvikelse mellan kommunstyrelsens och Folkpartiets förslag till budget

Investeringsplan

Mnkr	Förslag till budget 2015 KS	Förslag till budget 2015 (FP)	Avvikelse mellan förslagen
Utgifter (-)	-6 767,7	-6 767,7	0,0
Inkomster	633,8	633,8	0,0
Centralt redovisade investeringsmedel (-)	- 530,0	- 530,0	0,0
Nettoinvesteringar (-)	-6 663,9	-6 663,9	0,0
Finansiering investeringsplan			
Förändring av eget kapital	0,1	0,2	0,1
Avskrivningar	994,5	994,5	0,0
Försäljningsinkomster	200,0	200,0	0,0
upplåningsbehov	5 469,3	5 469,2	- 0,1
Summa finansiering investeringsplan	6 663,9	6 663,9	0,0
Netto	0,0	0,0	0,0

Folkpartiet förslag till budget 2015

Finansförvaltning: Skatter och övriga finansiella intäkter

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Netto
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015, skatter	40 226,3
Förändring av skattesats (17:68) :	
-0,35 kr	-794,9
Folkpartiet förslag till budget 2015	
Skatter	39 431,4
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015, begravningsavgifter	170,3
Förändring av skattesats (0:075) :	
0,000 kr	0,0
(-) = ökade kostnader/minskade intäkter	
Skatter	170,3
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015, Finansiellt resultat (exkl. utdelning)	198,2
Folkpartiet förslag till budget 2015	
Finansiellt resultat (exkl. utdelning)	198,2
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015, övriga finansiella intäkter (utdelning).	1 000,0
Ökat koncenuttag	400,0
Folkpartiet förslag till budget 2015	
Övr. finansiella intäkter	1 400,0

Folkpartiets förslag till budget 2015

Central medelsreserv

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Kostnader
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	Oförutsedda behov	Prestationsreserv
Minskad avsättning	-746,9	-882,2
	260,0	
Folkpartiets förslag till budget 2015	-486,9	-882,2
		Utgifter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015		-530,0
Folkpartiets förslag till budget 2015		-530,0

Folkpartiets förslag till budget 2015

Avvikelse mellan kommunstyrelsens och Folkpartiets förslag till budget

NETTOKOSTNADER (exkl. kapitalkostnader)

Mnkr	Förslag till budget 2015 KS	Förslag till budget 2015 (FP)	Avvikelse mellan förslagen
Kommunstyrelsen	-1 300,6	-1 213,6	87,0
Revisorskollegiet	-27,7	-27,7	0,0
Servicenämnden	0,0	0,0	0,0
Valnämnden	-2,9	-2,9	0,0
Stadsdelsnämnderna	-19 025,2	-19 023,4	1,8
Arbetsmarknadsnämnden	-827,0	-753,5	73,5
Exploateringsnämnden	2 419,9	2 430,1	10,2
Fastighetsnämnden	676,9	706,2	29,3
Idrottsnämnden	-651,1	-636,6	14,5
Kulturnämnden			
kulturförvaltningen	-862,5	-864,5	-2,0
stadsarkivet	-49,1	-49,1	0,0
Kyrkogårdsnämnden	-147,9	-147,9	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-93,0	-88,1	4,9
Socialnämnden	-765,2	-769,9	-4,7
Stadsbyggnadsnämnden	-165,7	-151,9	13,8
Trafiknämnden	-257,1	-231,6	25,5
Utbildningsnämnden	-15 482,4	-15 603,8	-121,4
Äldrenämnden	-156,6	-154,0	2,6
Överförmyndarnämnden	-36,4	-36,4	0,0
SUMMA	-36 753,6	-36 618,6	135,0
Avskrivningar (-)	-994,5	-994,5	0,0
Central medelsreserv (-)			
Oförutsedda behov	-746,9	-486,9	260,0
Prestationsreserv	-882,2	-882,2	0,0
Pensionsavgifter (-)	-748,6	-748,6	0,0
TOTALT	-40 125,8	-39 730,8	395,0

█ Folkpartiets förslag till budget 2015

█ Avvikelse mellan kommunstyrelsens och Folkpartiets förslag till budget

KOSTNADER (exkl. kapitalkostnader)

Mnkr	Förslag till budget 2015 KS	Förslag till budget 2015 (FP)	Avvikelse mellan förslagen
Kommunstyrelsen	-1 347,2	-1 260,2	87,0
Revisorskollegiet	-30,3	-30,3	0,0
Service nämnden	0,0	0,0	0,0
Valnämnden	-2,9	-2,9	0,0
Stadsdelsnämnderna	-19 638,5	-19 636,7	1,8
Arbetsmarknadsnämnden	-891,4	-817,9	73,5
Exploateringsnämnden	-117,1	-106,9	10,2
Fastighetsnämnden	-705,6	-676,3	29,3
Idrottsnämnden	-946,5	-932,0	14,5
Kulturnämnden			
kulturförvaltningen	-970,1	-972,1	-2,0
stadsarkivet	-74,1	-74,1	0,0
Kyrkogårdsnämnden	-176,4	-176,4	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-186,1	-181,2	4,9
Socialnämnden	-1 163,0	-1 167,7	-4,7
Stadsbyggnadsnämnden	-383,0	-369,2	13,8
Trafiknämnden	-1 356,5	-1 346,0	10,5
Utbildningsnämnden	-16 044,9	-16 166,3	-121,4
Äldrenämnden	-161,6	-159,0	2,6
Överförmyndarnämnden	-36,4	-36,4	0,0
SUMMA	-44 231,6	-44 111,6	120,0

■ Folkpartiets förslag till budget 2015

■ Avvikelse mellan kommunstyrelsens och Folkpartiets förslag till budget

INTÄKTER

Mnkr	Förslag till budget 2014 KS	Förslag till budget 2014 (FP)	Avvikelse mellan förslagen
Kommunstyrelsen	46,6	46,6	0,0
Revisorskollegiet	2,6	2,6	0,0
Servicenämnden	0,0	0,0	0,0
Valnämnden	0,0	0,0	0,0
Stadsdelsnämnderna	613,3	613,3	0,0
Arbetsmarknadsnämnden	64,4	64,4	0,0
Exploateringsnämnden	2 537,0	2 537,0	0,0
Fastighetsnämnden	1 382,5	1 382,5	0,0
Idrottsnämnden	295,4	295,4	0,0
Kulturnämnden			
kulturförvaltningen	107,6	107,6	0,0
stadsarkivet	25,0	25,0	0,0
Kyrkogårdsnämnden	28,5	28,5	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	93,1	93,1	0,0
Socialnämnden	397,8	397,8	0,0
Stadsbyggnadsnämnden	217,3	217,3	0,0
Trafiknämnden	1 099,4	1 114,4	15,0
Utbildningsnämnden	562,5	562,5	0,0
Äldrenämnden	5,0	5,0	0,0
Överförmyndarnämnden	0,0	0,0	0,0
SUMMA	7 478,0	7 493,0	15,0

Folkpartiets förslag till budget 2015

Avvikelse mellan kommunstyrelsens och Folkpartiets förslag till budget

INVESTERINGSUTGIFTER

Mnkr	Förslag till budget 2014 KS	Förslag till budget 2014 (FP)	Avvikelse mellan förslagen
Kommunstyrelsen	-2,0	-2,0	0,0
Revisorskollegiet	0,0	0,0	0,0
Servicenämnden	-1,0	-1,0	0,0
Valnämnden	0,0	0,0	0,0
Stadsdelsnämnderna	-110,0	-110,0	0,0
Arbetsmarknadsnämnden	-0,6	-0,6	0,0
Exploateringsnämnden	-3 600,0	-3 600,0	0,0
Fastighetsnämnden	-1 874,2	-1 874,2	0,0
Idrottsnämnden	-27,0	-27,0	0,0
Kulturnämnden			
kulturförvaltningen	-22,4	-22,4	0,0
stadsarkivet	-2,0	-2,0	0,0
Kyrkogårdsnämnden	-35,0	-35,0	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-0,8	-0,8	0,0
Socialnämnden	-1,7	-1,7	0,0
Stadsbyggnadsnämnden	-1,0	-1,0	0,0
Trafiknämnden	-977,8	-977,8	0,0
Utbildningsnämnden	-90,0	-90,0	0,0
Äldrenämnden	-22,1	-22,1	0,0
Överförmyndarnämnden	-0,1	-0,1	0,0
SUMMA	-6 767,7	-6 767,7	0,0

■ Folkpartiets förslag till budget 2015

■ Avvikelse mellan kommunstyrelsens och Folkpartiets förslag till budget

INVESTERINGSINKOMSTER

Mnkr	Förslag till budget 2015 KS	Förslag till budget 2015 (FP)	Avvikelse mellan förslagen
Kommunstyrelsen	0,0	0,0	0,0
Revisorskollegiet	0,0	0,0	0,0
Servicenämnden	0,0	0,0	0,0
Valnämnden	0,0	0,0	0,0
Stadsdelsnämnderna	0,0	0,0	0,0
Arbetsmarknadsnämnden	0,0	0,0	0,0
Exploateringsnämnden	620,0	620,0	0,0
Fastighetsnämnden	0,0	0,0	0,0
Idrottsnämnden	0,0	0,0	0,0
Kulturnämnden			
kulturförvaltningen	0,0	0,0	0,0
stadsarkivet	0,0	0,0	0,0
Kyrkogårdsnämnden	0,0	0,0	0,0
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0,0	0,0	0,0
Socialnämnden	0,0	0,0	0,0
Stadsbyggnadsnämnden	0,0	0,0	0,0
Trafiknämnden	13,8	13,8	0,0
Utbildningsnämnden	0,0	0,0	0,0
Äldrenämnden	0,0	0,0	0,0
Överförmyndarnämnden	0,0	0,0	0,0
SUMMA	633,8	633,8	0,0

Folkpartiets förslag till budget 2015**Kommunstyrelsen****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-1 347,2	46,6
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Minskad byråkrati SLK och besparing konsulter	70,0	
Inget inrättande av KS råd för mänskliga rättigheter etc.	12,0	
Minskat anslag SBR	5,0	
Folkpartiets förslag till budget 2015	-1 260,2	46,6

(FP):162

Folkpartiets förslag till budget 2015

Kommunstyrelsen

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-2,0	0,0
Folkpartiets förslag till budget 2015	-2,0	0,0

Folkpartiets förslag till budget 2015**Revisorskollegiet****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-30,3	2,6
Folkpartiets förslag till budget 2015	-30,3	2,6

Folkpartiets förslag till budget 2015

Servicenämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-1,0	0,0
Folkpartiets förslag till budget 2015	-1,0	0,0

Folkpartiets förslag till budget 2015**Servicenämnden****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	0,0	0,0
Folkpartiets förslag till budget 2015	0,0	0,0

(FP):166

Folkpartiets förslag till budget 2015

Valnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-2,9	0,0
Folkpartiets förslag till budget 2015	-2,9	0,0

Folkpartiets förslag till budget 2015**Arbetsmarknadsnämnden****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-891,4	64,4
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Minskad byråkrati	8,9	
Inga visstidsanställningar	35,0	
Komvux	50,0	
Ej utökat uppföljningsansvar	10,0	
<i>Ökade kostnader för:</i>		
YA-anställningar	-10,0	
Särskild högskolebehörighet komvux	-5,0	
Studentmedarbetare	-5,0	
Höjda lärarlöner Sfi/vux	-5,4	
Stöd till ALFA	-5,0	
Folkpartiets förslag till budget 2015	-817,9	64,4

Folkpartiets förslag till budget 2015

Arbetsmarknadsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-0,6	0,0
Folkpartiets förslag till budget 2015	-0,6	0,0

Folkpartiets förslag till budget 2015**Exploateringsnämnden****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-117,1	2 537,0
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Minskad byråkrati och besparing konsulter	1,2	
Höjd ambitionsnivå byggmålen (ligger i CM istället)	8,0	
Strategi för ekotjänster	2,0	
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Uppmuntra nya sätt att bygga - innovationszoner	-1,0	
Folkpartiets förslag till budget 2015	-106,9	2 537,0

(FP):170

Folkpartiets förslag till budget 2015

Exploateringsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-3 600,0	620,0
Folkpartiets förslag till budget 2015	-3 600,0	620,0

Folkpartiets förslag till budget 2015**Fastighetsnämnden****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-705,6	1 382,5
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Minskad byråkrati och besparing konsulter	7,1	
Underhållskostnader	22,2	
Folkpartiets förslag till budget 2015	-676,3	1 382,5

(FP):172

Folkpartiets förslag till budget 2015

Fastighetsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-1 874,2	0,0
Folkpartiets förslag till budget 2015	-1 874,2	0,0

Folkpartiets förslag till budget 2015**Idrottsnämnden****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-946,5	295,4
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Minskad byråkrati	9,5	
Inga visstidsanställningar	5,0	
Folkpartiets förslag till budget 2015	-932,0	295,4

(FP):174

Folkpartiets förslag till budget 2015

Idrottsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-27,0	0,0
Folkpartiets förslag till budget 2015	-27,0	0,0

Folkpartiets förslag till budget 2015**Kulturnämnden: kulturförvaltningen****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kulturförvaltningen		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-970,1	107,6
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Kulturskolan satsning för att utöka platser och lägre avgifter	25,0	
Kulturfestival ytterstad	5,0	
Utökat samlingslokalstöd	4,0	
Ökad jämställdhet och mångfald	5,0	
Satsning och fritt inträde i stadens museer	10,0	
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Kulturskolan satsning för att utöka platser och bygga ut El Sistema	-25,0	
Fritt inträde Stockholms stadsmuseum och Medeltidsmuseet	-5,0	
Kulanpremie	-2,0	
Publikbonus	-6,0	
Liljevalchs konsthall	-2,0	
Utökad bibliotekssatsning	-9,0	
Open streets	-2,0	
Folkpartiets förslag till budget 2015	-972,1	107,6

(FP):176

Folkpartiets förslag till budget 2015

Kulturnämnden: kulturförvaltningen

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-22,4	0,0
Folkpartiets förslag till budget 2015	-22,4	0,0

Folkpartiets förslag till budget 2015**Kulturnämnden: stadsarkivet****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Stadsarkivet		
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-74,1	25,0
Folkpartiets förslag till budget 2015	-74,1	25,0

(FP):178

Folkpartiets förslag till budget 2015

Kulturnämnden: stadsarkivet

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-2,0	0,0
Folkpartiets förslag till budget 2015	-2,0	0,0

Folkpartiets förslag till budget 2015**Kyrkogårdsnämnden****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-176,4	28,5
Folkpartiets förslag till budget 2015	-176,4	28,5

Folkpartiets förslag till budget 2015

Kyrkogårdsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-35,0	0,0
Folkpartiets förslag till budget 2015	-35,0	0,0

Folkpartiets förslag till budget 2015**Miljö- och hälsoskyddsämnden****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-186,1	93,1
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Minskad byråkrati	1,9	
Ökade insatser för info och kunskapsförsörjning	5,0	
Nytt miljöprogram (inom ram)	2,0	
Samverkan ekosystemtjänster etc.	1,0	
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Tillgängligare entréer till naturreservaten etc.	-2,0	
Kompetenshöjande insatser	-3,0	
Folkpartiets förslag till budget 2015	-181,2	93,1

Folkpartiets förslag till budget 2015

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-0,8	0,0
Folkpartiets förslag till budget 2015	-0,8	0,0

Folkpartiets förslag till budget 2015**Socialnämnden****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-1 163,0	397,8
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Inget SL-kort	2,3	
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Frivilligorganisationer stöd	-5,0	
Origo stöd	-2,0	
Folkpartiets förslag till budget 2015	-1 167,7	397,8

Folkpartiets förslag till budget 2015

Socialnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-1,7	0,0
Folkpartiets förslag till budget 2015	-1,7	0,0

Folkpartiets förslag till budget 2015**Stadsbyggnadsnämnden****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-383,0	217,3
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Minskad byråkrati och besparing konsulter	3,8	
Höjd ambitionsnivå byggmålen (ligger i CM istället)	10	
Folkpartiets förslag till budget 2015	-369,2	217,3

Folkpartiets förslag till budget 2015

Stadsbyggnadsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-1,0	0,0
Folkpartiets förslag till budget 2015	-1,0	0,0

Folkpartiets förslag till budget 2015**Trafiknämnden****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-1 356,5	1 099,4
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Minskad byråkrati och besparing konsulter	6,8	
Höjd ambitionsnivå byggmålen (ligger i CM istället)	1,7	
Strategi för fossiloberoende fordon	1	
Ny parkeringsstrategi (finns redan)	1	
Projekt öka samlastning	2	
Projekt för ökad bilpoolsverksamhet	1	
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Ökad framkomlighet	-3,0	
<i>Ökade/minskade intäkter för:</i>		
Parkeringsverksamheten (Höjd intäkt pga utökade p-avgifter enligt framkomlighetsstrategin)		15,0
Folkpartiets förslag till budget 2015	-1 346,0	1 114,4

(FP):188

Folkpartiets förslag till budget 2015

Trafiknämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-977,8	13,8
Folkpartiets förslag till budget 2015	-977,8	13,8

Folkpartiets förslag till budget 2015**Utbildningsnämnden****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-16 044,9	562,5
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Minskad byråkrati	80,2	
Kompetens HBTQ-frågor (inom ram)	8	
<i>Ökade kostnader för:</i>		
Höjd schablon förskola	-21,6	
Höjd schablon grundskola	-86,9	
Höjd schablon fritidshem	-22,2	
Höjda schablon gymnasieskola	-29,5	
Karriärtjänster i förskolan 50 stycken	-4,3	
Lågstadielyft	-14,9	
Satsning speciallärare och stärkt elevhälsa	-25	
Höjda schablon grundsärskola	-3,7	
Höjda schablon gymnasiesärskola	-1,5	
Folkpartiets förslag till budget 2015	-16 166,3	562,5

(FP):190

Folkpartiets förslag till budget 2015

Utbildningsnämnden

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade utgifter/minskade inkomster

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-90,0	0,0
Folkpartiets förslag till budget 2015	-90,0	0,0

Folkpartiets förslag till budget 2015**Äldrenämnden****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-161,6	5,0
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Äldreombudsman	1,7	
Samordnare för kvalitetsuppföljning	0,9	
Folkpartiets förslag till budget 2015	-159,0	5,0

Folkpartiets förslag till budget 2015

Äldrenämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-22,1	0,0
Folkpartiets förslag till budget 2015	-22,1	0,0

Folkpartiets förslag till budget 2015**Överförmyndarnämnden****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-36,4	0,0
Folkpartiets förslag till budget 2015	-36,4	0,0

Folkpartiets förslag till budget 2015

Överförmyndarnämnden

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mnkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-0,1	0,0
Folkpartiets förslag till budget 2015	-0,1	0,0

Stadsdelsnämnder

Folkpartiets förslag till budget 2015

Mkr	KS förslag 2015		(FP) förslag 2015		Avvikelse		Avvikelse
	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Netto
Föreskoleverksamhet	-5 129,4	307,9	-5 141,9	307,9	-12,5	0,0	-12,5
Verksamhet för barn, kultur och fritid	-508,3	0,0	-501,3	0,0	7,0	0,0	7,0
Äldreomsorg	-7 275,8	215,1	-7 336,3	215,1	-60,5	0,0	-60,5
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	-3 355,9	2,0	-3 363,0	2,0	-7,1	0,0	-7,1
Individ- och familjeomsorg (exkl. ekonomiskt bistånd)	-1 856,3	36,9	-1 859,3	36,9	-3,0	0,0	-3,0
Stadsmiljöverksamhet	-179,3	0,0	-175,7	0,0	3,6	0,0	3,6
Ekonomiskt bistånd	-1 182,4	24,0	-1 139,2	24,0	43,2	0,0	43,2
Arbetsmarknadsåtgärder	-151,1	27,4	-120,0	27,4	31,1	0,0	31,1
Summa stadsdelsnämnd	-19 638,5	613,3	-19 636,7	613,3	1,8	0,0	1,8

Mkr	KS förslag 2014		(FP) förslag 2015		Avvikelse		Avvikelse
	Utgifter	Inkomster	Utgifter	Inkomster	Utgifter	Inkomster	Netto
Investeringsplan							
Inventarier och maskiner	-30,0	0,0	-30,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stadsmiljöverksamhet	-80,0	0,0	-80,0	0,0	0,0	0,0	0,0
totalt	-110,0	0,0	-110,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Folkpartiets förslag till budget 2015

Stadsdelsnämnderna: Förskoleverksamhet

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-5 129,4	307,9
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Minskad byråkrati	25,6	
<i>Ökade kostnader för (-):</i>		
Höjd schablon förskola	-38,1	
Folkpartiets förslag till budget 2015	-5 141,9	307,9

Folkpartiets förslag till budget 2015**Stadsdelsnämnderna: Verksamhet för barn, fritid och kultur****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-508,3	0,0
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Inga kultursekreterare	7,0	
Folkpartiets förslag till budget 2015	-501,3	0,0

Folkpartiets förslag till budget 2015

Stadsdelsnämnderna: Äldreomsorg

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-7 275,8	215,1
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Generösare riktlinjer för boende (behövs ej pga servicehussatsning)	15,0	
<i>Ökade kostnader för (-):</i>		
Servicehus 85+ (införs 1 juli)	-50,0	
Äldre direkt	-1,0	
Anhörigutbildning demens	-5,0	
Höjd hemtjänstpeng	-19,5	
Folkpartiets förslag till budget 2015	-7 336,3	215,1

Folkpartiets förslag till budget 2015**Stadsdelsnämnderna: Stöd och service till personer med funktionsnedsättning****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-3 355,9	2,0
<i>Ökade kostnader för (-):</i>		
Höjd beloppsgräns ledsagare	-0,6	
Höjd habersättning	-3,0	
Friskvårdsbidrag dagverksamhet	-1,0	
Höjd hemtjänstpeng	-2,5	
Folkpartiets förslag till budget 2015	-3 363,0	2,0

(FP):200

Folkpartiets förslag till budget 2015

Stadsdelsnämnderna: Individ- och familjeomsorg

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-1 856,3	36,9
<i>Ökade kostnader för (-):</i> Fältassistenter på nätet	-3,0	
Folkpartiets förslag till budget 2015	-1 859,3	36,9

Folkpartiets förslag till budget 2015**Stadsdelsnämnderna: Stadsmiljöverksamhet****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-179,3	0,0
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Minskad byråkrati	3,6	
Folkpartiets förslag till budget 2015	-175,7	0,0

(FP):202

Folkpartiets förslag till budget 2015

Stadsdelsnämnderna: Stadsmiljöverksamhet

Investeringar

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-80,0	0,0
Folkpartiets förslag till budget 2015	-80,0	0,0

Folkpartiets förslag till budget 2015**Stadsdelsnämnderna: Inventarier och maskiner****Investeringar****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Utgifter	Inkomster
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-30,0	0,0
Folkpartiets förslag till budget 2015	-30,0	0,0

Folkpartiets förslag till budget 2015

Stadsdelsnämnderna: Ekonomiskt bistånd

Drift och underhåll

Specifikation av avvikelser

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-1 182,4	24,0
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Inget SL-kort	48,7	
Handläggning ekonomiskt bistånd	7,5	
<i>Ökade kostnader för (-):</i>		
Fritidspeng	-5,0	
Jobbstimulans	-8,0	
Folkpartiets förslag till budget 2015	-1 139,2	24,0

Folkpartiets förslag till budget 2015**Stadsdelsnämnderna: Arbetsmarknadsåtgärder****Drift och underhåll****Specifikation av avvikelser**

(-) = ökade kostnader/minskade intäkter

Mkr	Kostnader	Intäkter
Kommunstyrelsens förslag till budget 2015	-151,1	27,4
<i>Minskade kostnader för:</i>		
Minskad byråkrati	1,1	
Inga visstidsanställningar	30,0	
Folkpartiets förslag till budget 2015	-120,0	27,4

(FP):206